Euroopan unionin
virallinen lehti

L 314

59. vuosikerta

Suomenkielinen laitos **Lainsäädäntö**

22. marraskuuta 2016

Sisältö

II *Muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset*

ASETUKSET

★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/2033, annettu 17 päivänä marraskuuta 2016, tiettyjen tavaroiden luokittelusta yhdistettyyn nimikkeistöön** 1

★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/2034, annettu 21 päivänä marraskuuta 2016, tiettyjen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 510/2014 soveltamisalaan kuuluvien maataloustuotteiden jalostuksessa tuotettujen Norjan alkuperätuotteiden tuontia Euroopan unioniin koskevan tariffikiintiön avaamisesta vuodeksi 2017** 4

★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/2035, annettu 21 päivänä marraskuuta 2016, täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 540/2011 muuttamisesta tehoaineiden fiproniili ja manebi hyväksynnän voimassaoloajan osalta** [1] 7

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/2036, annettu 21 päivänä marraskuuta 2016, kiinteistä tuontiarvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 9

DIREKTIIVIT

★ **Komission direktiivi (EU) 2016/2037, annettu 21 päivänä marraskuuta 2016, neuvoston direktiivin 75/324/ETY muuttamisesta aerosolien suurimman sallitun paineen osalta ja sen merkintäsäännösten mukauttamiseksi aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisiksi** [1] 11

[1] ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyypillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyypillä ja merkitty tähdellä.

PÄÄTÖKSET

★ **Neuvoston päätös (EU) 2016/2038, annettu 11 päivänä marraskuuta 2016, Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) asianomaisissa komiteoissa Euroopan unionin puolesta esitettävän kannan vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse ehdotuksista muutoksiksi UNECE:n sääntöihin nro 7, 16, 37, 44, 45, 46, 48, 53, 78, 80, 83, 86, 87, 99, 105, 107, 110, 121, 128 ja 129, ehdotuksesta E-säännöksi, joka koskee raskaiden moottorien muuntamiseen kahdella polttoaineella käyviksi (dual-fuel) käytettäviä jälkiasennusjärjestelmiä, ehdotuksista muutoksiksi UNECE:n maailmanlaajuisiin teknisiin sääntöihin nro 15 ja 16, ehdotuksista kahdeksi UNECE:n maailmanlaajuiseksi tekniseksi säännöiksi, jotka koskevat kaksi- tai kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tiettyjen päästöjen mittausmenetelmää sekä ajoneuvon sisäistä valvontajärjestelmää, sekä ehdotuksesta päätöslauselmaksi valonlähdeluokkien yhteisistä määritelmistä** 14

★ **Neuvoston päätös (EU) 2016/2039, annettu 15 päivänä marraskuuta 2016, neuvoston kannan vahvistamisesta esitykseen Euroopan unionin lisätalousarvioksi nro 6 varainhoitovuoden 2016 yleiseen talousarvioon oheisasiakirjaksi ehdotukseen Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöön ottamisesta tuen antamiseksi Saksalle** 19

★ **Neuvoston päätös (YUTP) 2016/2040, annettu 21 päivänä marraskuuta 2016, Euroopan unionin poliisioperaatiosta Afganistanissa (EUPOL Afganistan) annetun päätöksen 2010/279/YUTP muuttamisesta säätämällä sen lakkauttamisesta** 20

★ **Komission päätös (EU) 2016/2041, annettu 20 päivänä tammikuuta 2016, valtiontuista SA.33926 2013/C (ex 2013/NN, 2011/CP), jotka Belgia on myöntänyt Dufercolle** *(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 94)* [1] 22

★ **Komission päätös (EU) 2016/2042, annettu 1 päivänä syyskuuta 2016, tukiohjelmasta SA.38418 – 2014/C (ex 2014/N), jonka Saksa aikoo toteuttaa elokuvatuotannon ja elokuvien jakelun tukemiseksi** *(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 5551)* [1] 63

[1] ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

II

(Muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2016/2033,
annettu 17 päivänä marraskuuta 2016,
tiettyjen tavaroiden luokittelusta yhdistettyyn nimikkeistöön

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon unionin tullikoodeksista 9 päivänä lokakuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 ([1]) ja erityisesti sen 57 artiklan 4 kohdan ja 58 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 ([2]) liitteenä olevan yhdistetyn nimikkeistön yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi on tarpeen antaa tämän asetuksen liitteessä esitetyn tavaran luokittelua koskevia säännöksiä.

(2) Asetuksessa (ETY) N:o 2658/87 vahvistetaan yhdistetyn nimikkeistön yleiset tulkintasäännöt. Näitä sääntöjä sovelletaan myös kaikkiin muihin nimikkeistöihin, jotka perustuvat kokonaan tai osittain yhdistettyyn nimikkeistöön taikka joissa siihen mahdollisesti lisätään alajakoja ja jotka vahvistetaan unionin erityissäännöksillä tavaroiden kauppaa koskevien tariffimääräysten tai muiden toimenpiteiden soveltamiseksi.

(3) Mainittujen yleisten tulkintasääntöjen mukaan on tämän asetuksen liitteen taulukossa olevassa sarakkeessa 1 esitetty tavara luokiteltava sarakkeen 2 CN-koodiin sarakkeesta 3 ilmenevin perustein.

(4) On aiheellista säätää, että sitovien tariffitietojen haltija voi asetuksen (EU) N:o 952/2013 34 artiklan 9 kohdan mukaisesti vielä tietyn ajan käyttää sellaisia sitovia tariffitietoja, jotka on annettu tässä asetuksessa tarkoitetusta tavarasta mutta jotka eivät ole tämän asetuksen säännösten mukaisia. Mainitun ajan olisi oltava kolme kuukautta.

(5) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat tullikoodeksikomitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Liitteenä olevan taulukon sarakkeessa 1 esitetty tavara luokitellaan yhdistetyssä nimikkeistössä mainitun taulukon sarakkeen 2 CN-koodiin.

([1]) EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1.
([2]) Neuvoston asetus (ETY) N:o 2658/87, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1987, tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista (EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1).

2 artikla

Sitovia tariffitietoja, jotka eivät ole tämän asetuksen säännösten mukaisia, voidaan käyttää asetuksen (EU) N:o 952/2013 34 artiklan 9 kohdan mukaisesti vielä kolmen kuukauden ajan tämän asetuksen voimaantulosta.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 17 päivänä marraskuuta 2016.

Komission puolesta,

puheenjohtajan nimissä

Stephen QUEST

Verotuksen ja tulliliiton pääosaston pääjohtaja

LIITE

Tavaran kuvaus	Luokittelu (CN-koodi)	Perusteet
(1)	(2)	(3)
Kimalle hammastahnaa varten, joka on tummansinisinä hiukkasina, jotka hampaita harjattaessa liukenevat ja antavat hammastahnasta muodostuvalle vaahdolle sinisen värin. Väriaine kiinnittyy puhdistettuihin hampaisiin, jolloin sininen valo heijastuu hammaskiilteeltä niin, että hampaat näyttävät rajoitetun ajan valkoisemmilta. Tuote sisältää seuraavia aineosia (painoprosentteina): — hydroksipropyylimetyyliselluloosa noin 55, — propyleeniglykoli noin 21, — sininen pigmentti noin 17, — polysorbaatti 80 noin 4, — punainen väri noin 3. Sininen pigmentti ja punainen väri muodostavat väriaineen. Tuote esitetään tullille irtotavarana.	3204 19 00	Luokittelu määräytyy yhdistetyn nimikkeistön 1 yleisen tulkintasäännön, 3 yleisen tulkintasäännön b alakohdan ja 6 yleisen tulkintasäännön sekä CN-koodien 3204 ja 3204 19 00 nimiketekstien mukaisesti. Luokittelu nimikkeeseen 3912 selluloosaksi ja sen muualle kuulumattomaksi alkumuodossa olevaksi kemialliseksi johdannaiseksi ei tule kyseeseen, sillä vaikka hydroksipropyylimetyyliselluloosaa on painona mitattuna tuotteessa eniten, se toimii ainoastaan väriaineen kantaja-aineena, eikä anna tuotteelle sen olennaista luonnetta. Sininen pigmentti ja punainen väri, jotka toimivat väriaineina, antavat tuotteelle sen olennaisen luonteen. Tästä syystä tuote on luokiteltava CN-koodiin 3204 19 00 kahden tai useamman alanimikkeiden 3204 11–3204 19 väriaineen seokseen perustuvaksi valmisteeksi.

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2016/2034,

annettu 21 päivänä marraskuuta 2016,

tiettyjen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 510/2014 soveltamisalaan kuuluvien maataloustuotteiden jalostuksessa tuotettujen Norjan alkuperätuotteiden tuontia Euroopan unioniin koskevan tariffikiintiön avaamisesta vuodeksi 2017

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon tiettyihin maataloustuotteiden jalostuksessa tuotettuihin tavaroihin sovellettavasta kauppajärjestelmästä sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 1216/2009 ja (EY) N:o 614/2009 kumoamisesta 16 päivänä huhtikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 510/2014 ([1]) ja erityisesti sen 16 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn kahdenvälisen vapaakauppasopimuksen pöytäkirjaa N:o 2 koskevan Euroopan yhteisön ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen tekemisestä kirjeenvaihtona 25 päivänä lokakuuta 2004 tehdyn neuvoston päätöksen 2004/859/EY ([2]) ja erityisesti sen 3 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan talousyhteisön ja Norjan kuningaskunnan välillä 14 päivänä toukokuuta 1973 tehdyn vapaakauppasopimuksen, jäljempänä 'Euroopan talousyhteisön ja Norjan kuningaskunnan kahdenvälinen vapaakauppasopimus', pöytäkirjassa N:o 2 ([3]) ja ETA-sopimuksen pöytäkirjassa N:o 3 ([4]) määritetään tiettyjä maataloustuotteita ja jalostettuja maataloustuotteita koskevat osapuolten väliset kauppajärjestelyt.

(2) ETA-sopimuksen pöytäkirjassa N:o 3 määrätään, että CN-koodiin 2202 10 00 kuuluvasta lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävästä vedestä ja maustetusta vedestä sekä CN-koodeihin 2202 91 00 ja 2202 99 luokitelluista nimikkeiden 0401–0404 tuotteita tai niistä saatuja rasvoja sisältämättömistä muista alkoholittomista juomista ei kanneta tullia.

(3) Kyseisiä vesiä ja muita juomia koskeva tullittomuus on Norjan osalta tilapäisesti lakkautettu rajoittamattomaksi ajaksi Euroopan talousyhteisön ja Norjan kuningaskunnan kahdenvälisen vapaakauppasopimuksen pöytäkirjaa N:o 2 koskevalla Euroopan yhteisön ja Norjan kuningaskunnan välisellä kirjeenvaihtona tehdyllä sopimuksella ([5]), jäljempänä 'kirjeenvaihtona tehty sopimus', joka hyväksyttiin päätöksellä 2004/859/EY. Kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen mukaisesti CN-koodeihin 2202 10 00, 2202 91 00 ja 2202 99 kuuluvien Norjan alkuperätuotteiden tuonti on tullitonta ainoastaan tullittomassa kiintiössä. Kiintiön ylittävistä tuontimääristä kannetaan tulli.

(4) Komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 2015/2063 ([6]) säädettiin, että kirjeenvaihtona tehdyllä sopimuksella vahvistettu tullijärjestelmä ei koske tuontia unioniin 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 2016 välisenä aikana eli kyseisille tuotteille myönnettiin rajoittamaton tulliton pääsy unioniin.

(5) Mainittuja vesiä ja juomia koskeva vuoden 2017 tariffikiintiö olisi nyt avattava kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen mukaisesti. Vuotuinen kiintiö avattiin edellisen kerran kyseisille tuotteille vuodeksi 2015 komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 1130/2014 ([7]). Koska vuodeksi 2016 ei avattu vuotuista kiintiötä, vuoden 2017 kiintiömäärän olisi oltava sama kuin vuoden 2015 kiintiömäärän.

([1]) EUVL L 150, 20.5.2014, s. 1.
([2]) EUVL L 370, 17.12.2004, s. 70.
([3]) EYVL L 171, 27.6.1973, s. 2.
([4]) EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.
([5]) EUVL L 370, 17.12.2004, s. 72.
([6]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/2063, annettu 17 päivänä marraskuuta 2015, rajoittamattoman tullittoman pääsyn myöntämisestä unioniin vuodeksi 2016 tietyille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 510/2014 soveltamisalaan kuuluvien maataloustuotteiden jalostuksessa tuotetuille Norjan alkuperätavaroille (EUVL L 301, 18.11.2015, s. 10).
([7]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1130/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, tiettyjen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 510/2014 soveltamisalaan kuuluvien maataloustuotteiden jalostuksessa tuotettujen Norjan alkuperätuotteiden tuontia Euroopan unioniin koskevan tariffikiintiön avaamisesta vuodeksi 2015 (EUVL L 305, 24.10.2014, s. 104).

(6) Komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2015/2447 ([1]) vahvistetaan tariffikiintiöiden hallinnointia koskevat säännöt. Tällä asetuksella avattavaa tariffikiintiötä olisi hallinnoitava kyseisten sääntöjen mukaisesti.

(7) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat liitteeseen I kuulumattomien jalostettujen maataloustuotteiden kauppaa koskevia horisontaalisia kysymyksiä käsittelevän komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

1. Avataan liitteessä vahvistettu tulliton tariffikiintiö kyseisessä liitteessä luetelluille Norjan alkuperätuotteille siinä vahvistettujen edellytysten mukaisesti 1 päivästä tammikuuta 31 päivään joulukuuta 2017.

2. Tämän asetuksen liitteessä lueteltuihin tuotteisiin sovelletaan 14 päivänä toukokuuta 1973 tehdyn Euroopan talousyhteisön ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen pöytäkirjassa N:o 3 määrättyjä alkuperäsääntöjä.

3. Liitteessä vahvistetun kiintiön ylittävistä tuontimääristä kannetaan etuustulli, joka on 0,047 euroa litralta.

2 artikla

Komissio hallinnoi 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tullitonta tariffikiintiötä asetuksen (ETY) N:o 2015/93 49–54 artiklan mukaisesti.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2017.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 21 päivänä marraskuuta 2016.

Komission puolesta

Puheenjohtaja

Jean-Claude JUNCKER

([1]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/2447, annettu 24 päivänä marraskuuta 2015, unionin tullikoodeksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 343, 29.12.2015, s. 558).

LIITE

Tiettyjen Norjan alkuperätuotteiden unioniin suuntautuvassa tuonnissa sovellettava vuoden 2017 tulliton tariffikiintiö

Järjestysnumero	CN-koodi	Taric-koodi	Tavaran kuvaus	Kiintiömäärä
09.0709	2202 10 00		— vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu	17,303 miljoonaa litraa
	ex 2202 91 00	10	— alkoholiton olut, sokeria sisältävä	
	ex 2202 99 11	11 19	— soijapohjaiset juomat, joiden proteiinipitoisuus on vähintään 2,8 painoprosenttia ja jotka sisältävät sokeria ((sakkaroosia tai inverttisokeria)	
	ex 2202 99 15	11 19	— soijapohjaiset juomat, joiden proteiinipitoisuus on enintään 2,8 painoprosenttia; 8 ryhmän pähkinöihin, 10 ryhmän viljoihin tai 12 ryhmän siemeniin pohjautuvat juomat, jotka sisältävät sokeria (sakkaroosia tai inverttisokeria)	
	ex 2202 99 19	11 19	— muut alkoholittomat juomat, jotka sisältävät sokeria (sakkaroosia tai inverttisokeria)	

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2016/2035,

annettu 21 päivänä marraskuuta 2016,

täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 540/2011 muuttamisesta tehoaineiden fiproniili ja manebi hyväksynnän voimassaoloajan osalta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY ([1]) kumoamisesta 21 päivänä lokakuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 ja erityisesti sen 17 artiklan ensimmäisen kohdan

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 540/2011 ([2]) liitteessä olevassa A osassa esitetään asetuksen (EY) N:o 1107/2009 nojalla hyväksyttyinä pidettävät tehoaineet.

(2) Tehoaineen manebi hyväksynnän voimassaoloaikaa pidennettiin 30 päivästä kesäkuuta 2016 31 päivään tammikuuta 2018 komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 762/2013 ([3]).

(3) Tehoaineen fiproniili hyväksynnän voimassaoloaikaa pidennettiin 30 päivästä syyskuuta 2017 31 päivään heinäkuuta 2018 komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 2015/404 ([4]).

(4) Tehoaineiden manebi ja fiproniili hyväksynnän uusimista koskevat hakemukset esitettiin komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 844/2012 ([5]) artiklan 1 mukaisesti. Kyseisten tehoaineiden uusimista tukevia täydentäviä asiakirja-aineistoja ei kuitenkaan esitetty täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 844/2012 artiklan 6 mukaisesti.

(5) Kun otetaan huomioon asetuksen (EY) N:o 1107/2009 17 artiklan ensimmäisen kohdan tarkoitus, täytäntöönpanoasetuksilla (EU) N:o 762/2013 ja (EU) 2015/404 säädetyt pidennykset eivät ole enää perusteltuja. Siksi on asianmukaista säätää, että fiproniilin hyväksyntä päättyy sinä päivämääränä, jolloin se päättyisi ilman pidennystä, ja säätää manebin hyväksynnän voimassaoloajan aikaisimmasta mahdollisesta päättymispäivästä ottaen huomioon jäsenvaltioiden tarvitsema aika tehoaineen manebi hyväksynnän päättymisestä aiheutuvien vaatimuksien täyttämiseen.

(6) Sen vuoksi täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 540/2011 olisi muutettava.

(7) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat pysyvän kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 540/2011 liitteessä oleva A osa tämän asetuksen liitteen mukaisesti.

([1]) EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1.

([2]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 540/2011, annettu 25 päivänä toukokuuta 2011, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 täytäntöönpanosta hyväksyttyjen tehoaineiden luettelon osalta (EUVL L 153, 11.6.2011, s. 1).

([3]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 762/2013, annettu 7 päivänä elokuuta 2013, täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 540/2011 muuttamisesta tehoaineiden klooripyrifossi, klooripyrifossimetyyli, mankotsebi, manebi, MCPA, MCPB ja metirami hyväksynnän voimassaoloajan pidentämisen osalta (EUVL L 213, 8.8.2013, s. 14).

([4]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/404, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2015, täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 540/2011 muuttamisesta tehoaineiden beflubutamidi, kaptaani, dimetoaatti, dimetomorfi, etoprofossi, fiproniili, folpetti, formetanaatti, glufosinaatti, metiokarbi, metributsiini, fosmetti, pirimifossi-metyyli ja propamokarbi hyväksynnän voimassaoloajan pidentämisen osalta (EUVL L 67, 12.3.2015, s. 6).

([5]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 844/2012, annettu 18 päivänä syyskuuta 2012, säännösten vahvistamisesta tehoaineiden uusimismenettelyn täytäntöönpanemiseksi kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 mukaisesti (EUVL L 252, 19.9.2012, s. 26).

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 21 päivänä marraskuuta 2016.

Komission puolesta

Puheenjohtaja

Jean-Claude JUNCKER

LIITE

Muutetaan täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 540/2011 liitteessä oleva A osa seuraavasti:

1) Korvataan manebia koskevan 113 kohdan kuudennessa sarakkeessa ”Hyväksynnän päättymispäivä” päivämäärä ”31. tammikuuta 2018” päivämäärällä ”31. tammikuuta 2017”.

2) Korvataan fiproniilia koskevan 157 kohdan kuudennessa sarakkeessa ”Hyväksynnän päättymispäivä” päivämäärä ”31. heinäkuuta 2018” päivämäärällä ”30. syyskuuta 2017”.

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2016/2036,

annettu 21 päivänä marraskuuta 2016,

kiinteistä tuontiarvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ([1]),

ottaa huomioon neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä hedelmä- ja vihannesalan sekä hedelmä- ja vihannesjalostealan osalta 7 päivänä kesäkuuta 2011 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 ([2]) ja erityisesti sen 136 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 543/2011 säädetään Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen tulosten soveltamiseksi perusteista, joiden mukaan komissio vahvistaa kolmansista maista tapahtuvan tuonnin kiinteät arvot mainitun asetuksen liitteessä XVI olevassa A osassa luetelluille tuotteille ja ajanjaksoille.

(2) Kiinteä tuontiarvo lasketaan joka työpäivä täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 136 artiklan 1 kohdan mukaisesti ottaen huomioon päivittäin vaihtuvat tiedot. Sen vuoksi tämän asetuksen olisi tultava voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 136 artiklassa tarkoitetut kiinteät tuontiarvot vahvistetaan tämän asetuksen liitteessä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 21 päivänä marraskuuta 2016.

Komission puolesta,

puheenjohtajan nimissä

Jerzy PLEWA

Pääjohtaja

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto

([1]) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.
([2]) EUVL L 157, 15.6.2011, s. 1.

LIITE

Kiinteät tuontiarvot tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi

(EUR/100 kg)

CN-koodi	Kolmansien maiden koodi (1)	Kiinteä tuontiarvo
0702 00 00	MA	80,9
	TR	91,2
	ZZ	86,1
0707 00 05	TR	143,6
	ZZ	143,6
0709 93 10	MA	103,3
	TR	141,6
	ZZ	122,5
0805 20 10	MA	74,2
	ZZ	74,2
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	JM	98,8
	MA	98,3
	PE	116,9
	TR	74,8
	ZZ	97,2
0805 50 10	AR	64,7
	TR	85,4
	ZZ	75,1
0808 10 80	CL	213,0
	NZ	153,2
	ZA	152,5
	ZZ	172,9
0808 30 90	CN	104,7
	TR	126,8
	ZZ	115,8

(1) Kolmansien maiden kanssa käytävää ulkomaankauppaa koskevista yhteisön tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 471/2009 täytäntöönpanosta maa- ja alueluokituksen ajan tasalle saattamisen osalta 27 päivänä marraskuuta 2012 annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1106/2012 (EUVL L 328, 28.11.2012, s. 7) vahvistettu maanimikkeistö. Koodi ”ZZ” tarkoittaa ”muuta alkuperää”.

DIREKTIIVIT

KOMISSION DIREKTIIVI (EU) 2016/2037,

annettu 21 päivänä marraskuuta 2016,

neuvoston direktiivin 75/324/ETY muuttamisesta aerosolien suurimman sallitun paineen osalta ja sen merkintäsäännösten mukauttamiseksi aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisiksi

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon aerosoleja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 20 päivänä toukokuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/324/ETY ([1]) ja erityisesti sen 5 artiklan

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Direktiivissä 75/324/ETY vahvistetaan säännöt, jotka koskevat aerosolien saattamista markkinoille. Direktiivillä yhdenmukaistetaan aerosoleihin sovellettavat turvallisuusvaatimukset, mukaan luettuina nimellistilavuutta, täyttämistä ja muita paineeseen liittyviä vaaroja koskevat vaatimukset, ja merkintävaatimukset, jotka koskevat direktiivin soveltamisalaan kuuluvia ja sen säännösten mukaisesti markkinoille saatettavia aerosoleja.

(2) Tekniikan edistymisen ja innovoinnin ansiosta on viime vuosina kehitetty aerosoleja, joissa käytetään innovatiivisia syttymättömiä ponneaineita eli lähinnä paineistettuja kaasuja, kuten vetyä, paineilmaa tai hiilidioksidia. Direktiivissä 75/324/ETY vahvistettu nykytasoinen aerosolien suurin sallittu paine kuitenkin asettaa rajoituksia syttymättömiä ponneaineita sisältävien aerosolien kehittämiselle, koska tämä enimmäispaine heikentää tällaisten aerosolien suihkutustehoa niiden käyttöiän aikana. Tarkemmin sanottuna paineen pieneneminen tällaisissa aerosoleissa pienentää niiden sisällön käytön tehokkuutta ja heikentää selvästi niiden käyttöominaisuuksia.

(3) Syttymätöntä ponneainetta sisältävien aerosolien suurinta sallittua painetta nostettiin komission direktiivillä 2008/47/EY ([2]) 12:sta 13,2 baariin, jota tuolloin pidettiin suurimpana paineena, joka takaa turvallisuuden. Tekniikan kehittymisen ja innovoinnin ansiosta raja-arvoa voitaisiin kuitenkin mukauttaa uudelleen kyseisten aerosolien turvallisuutta vaarantamatta. Sen vuoksi on mahdollista nostaa raja-arvoa uudelleen, jotta tällaisten markkinoille saatettujen aerosolien suihkelukua ja suihkeen laatua voitaisiin parantaa, jolloin kuluttajien todellinen valinnanvara laajenisi.

(4) Nostamalla syttymätöntä ponneainetta sisältävien aerosolien suurinta sallittua painetta laajennettaisiin valmistajien tarjolla olevaa valikoimaa, jolloin ne voisivat käyttää tällaisia aerosoleja entistä useammissa sovelluksissa. Näin pystyttäisiin mahdollisimman pitkälti siirtymään syttyvistä ponneaineista syttymättömiin ponneaineisiin, mikä parantaisi aerosolien tehokkuutta ja ympäristöominaisuuksia samalla, kun direktiivissä 75/324/ETY säädetyt nykyiset turvallisuustasot taattaisiin.

(5) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008 ([3]) säädetään aineiden ja seosten luokituksen ja merkintöjen yhdenmukaistamisesta unionissa. Vaikka direktiivin 75/324/ETY merkintäsäännökset on jo

([1]) EYVL L 147, 9.6.1975, s. 40.
([2]) Komission direktiivi 2008/47/EY, annettu 8 päivänä huhtikuuta 2008, aerosoleja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 75/324/ETY muuttamisesta sen mukauttamiseksi tekniikan kehitykseen (EUVL L 96, 9.4.2008, s. 15).
([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta (EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1).

saatettu kyseisen asetuksen mukaiseksi komission direktiivillä 2013/10/EU ([1]), niitä olisi vielä mukautettava, jotta otettaisiin huomioon komission asetuksessa (EU) N:o 487/2013 ([2]) sen jälkeen säädetyt muutokset. Sen vuoksi on aiheellista parantaa oikeusvarmuutta ja johdonmukaisuutta suhteessa asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisiin merkintävaatimuksiin asettamatta kuitenkaan uusia velvoitteita.

(6) Sen vuoksi direktiiviä 75/324/ETY olisi muutettava.

(7) Koska syttymättömiä ponneaineita sisältävien aerosolien suurimman sallitun paineen nostaminen ei aiheuttaisi valmistajille uusia velvoitteita vaan sillä ainoastaan tarjottaisiin uusi vaihtoehto käyttää syttymättömiä ponneaineita, ei ole tarpeen säätää siirtymäajasta.

(8) On tarpeen varmistaa, että uutta lainsäädäntöä sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa samasta päivästä lähtien riippumatta päivästä, jona se on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä.

(9) Tässä direktiivissä säädetyt toimenpiteet ovat aerosoleja koskevan direktiivin mukauttamista tekniikan kehitykseen käsittelevän komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Direktiivin 75/324/ETY muuttaminen

Muutetaan direktiivin 75/324/ETY liite seuraavasti:

a) Korvataan 2.2 kohta seuraavasti:

”2.2 **Merkinnät**

Jokaisessa aerosolissa on oltava seuraavat merkinnät näkyvin, helposti luettavin ja pysyvin kirjaimin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 1272/2008 soveltamista:

a) jos aerosoli luokitellaan syttymättömäksi 1.9 kohdan kriteerien mukaisesti, merkintöihin on kuuluttava huomiosana ”Varoitus” ja muut asetuksen (EY) N:o 1272/2008 liitteessä I olevassa taulukossa 2.3.1 esitetyt aerosolien kategorian 3 merkinnät;

b) jos aerosoli luokitellaan syttyväksi 1.9 kohdan kriteerien mukaisesti, merkintöihin on kuuluttava huomiosana ”Varoitus” ja muut asetuksen (EY) N:o 1272/2008 liitteessä I olevassa taulukossa 2.3.1 esitetyt aerosolien kategorian 2 merkinnät;

c) jos aerosoli luokitellaan erittäin helposti syttyväksi 1.9 kohdan kriteerien mukaisesti, merkintöihin on kuuluttava huomiosana ”Vaara” ja muut asetuksen (EY) N:o 1272/2008 liitteessä I olevassa taulukossa 2.3.1 esitetyt aerosolien kategorian 1 merkinnät;

d) jos aerosoli on kuluttajatuote, merkintöihin on kuuluttava turvalauseke P102, siten kuin se on esitetty asetuksen (EY) N:o 1272/2008 liitteessä IV olevan 1 osan taulukossa 6.1;

e) sellaiset käyttöä koskevat varoitukset, jotka kertovat kuluttajalle tuotteen erityisistä vaaroista; jos aerosoliin liittyy erillinen käyttöohje, myös siinä on esitettävä käyttöä koskevat varoitukset.”

([1]) Komission direktiivi 2013/10/EU, annettu 19 päivänä maaliskuuta 2013, aerosoleja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 75/324/ETY muuttamisesta sen merkintäsäännösten mukauttamiseksi aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisiksi (EUVL L 77, 20.3.2013, s. 20).

([2]) Komission asetus (EU) N:o 487/2013, annettu 8 päivänä toukokuuta 2013, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 muuttamisesta sen mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen (EUVL L 149, 1.6.2013, s. 1).

b) Korvataan 3.1.2 kohta seuraavasti:

”3.1.2 Aerosolin paine ei saa olla lämpötilassa 50 °C suurempi kuin jäljempänä olevassa taulukossa esitetyt arvot sen mukaan, mitä kaasuja aerosoli sisältää:

Kaasusisältö	Lämpötila 50 °C
Nesteytetty kaasu tai kaasujen seos, jolla on tietty syttymisalue ilman kanssa 20 °C:n lämpötilassa ja 1,013 baarin vakiopaineessa	12 baaria
Nesteytetty kaasu tai kaasujen seos, jolla ei ole syttymisaluetta ilman kanssa 20 °C:n lämpötilassa ja 1,013 baarin vakiopaineessa	13,2 baaria
Paineistetut tai paineenalaisena liuotetut kaasut, jolla ei ole syttymisaluetta ilman kanssa 20 °C:n lämpötilassa ja 1,013 baarin vakiopaineessa	15 baaria”

2 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 12 päivänä joulukuuta 2017. Niiden on viipymättä toimitettava komissiolle kirjallisina nämä säännökset.

Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 12 päivästä helmikuuta 2018 lähtien.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

3 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 21 päivänä marraskuuta 2016

Komission puolesta

Puheenjohtaja

Jean-Claude JUNCKER

PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2016/2038,

annettu 11 päivänä marraskuuta 2016,

Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) asianomaisissa komiteoissa Euroopan unionin puolesta esitettävän kannan vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse ehdotuksista muutoksiksi UNECE:n sääntöihin nro 7, 16, 37, 44, 45, 46, 48, 53, 78, 80, 83, 86, 87, 99, 105, 107, 110, 121, 128 ja 129, ehdotuksesta E-säännöksi, joka koskee raskaiden moottorien muuntamiseen kahdella polttoaineella käyviksi (dual-fuel) käytettäviä jälkiasennusjärjestelmiä, ehdotuksista muutoksiksi UNECE:n maailmanlaajuisiin teknisiin sääntöihin nro 15 ja 16, ehdotuksista kahdeksi UNECE:n maailmanlaajuiseksi tekniseksi säännöiksi, jotka koskevat kaksi- tai kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tiettyjen päästöjen mittausmenetelmää sekä ajoneuvon sisäistä valvontajärjestelmää, sekä ehdotuksesta päätöslauselmaksi valonlähdeluokkien yhteisistä määritelmistä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unioni on neuvoston päätöksen 97/836/EY ([1]) mukaisesti liittynyt Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission, jäljempänä 'UNECE', sopimukseen pyörillä varustettuihin ajoneuvoihin ja niihin asennettaviin tai niissä käytettäviin varusteisiin ja osiin sovellettavien yhdenmukaisten teknisten vaatimusten hyväksymisestä sekä näiden vaatimusten mukaisesti annettujen hyväksymisien vastavuoroista tunnustamista koskevista ehdoista, jäljempänä 'vuoden 1958 tarkistettu sopimus'.

(2) Unioni on neuvoston päätöksen 2000/125/EY ([2]) mukaisesti liittynyt sopimukseen pyörillä varustettuihin ajoneuvoihin ja niihin asennettaviin ja/tai niissä käytettäviin varusteisiin ja osiin sovellettavien maailmanlaajuisten teknisten sääntöjen vahvistamisesta, jäljempänä 'rinnakkaissopimus'.

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2007/46/EY ([3]) korvattiin jäsenvaltioiden hyväksymisjärjestelmät unionin hyväksymisjärjestelmällä ja vahvistettiin yhdenmukaiset puitteet, jotka sisältävät ne hallinnolliset määräykset ja yleiset tekniset vaatimukset, joita sovelletaan kaikkiin uusiin ajoneuvoihin, järjestelmiin, komponentteihin ja erillisiin teknisiin yksiköihin. Kyseisellä direktiivillä sisällytettiin vuoden 1958 tarkistetun sopimuksen nojalla vahvistettuja UNECE:n sääntöjä EU-tyyppihyväksyntäjärjestelmään joko tyyppihyväksyntää koskevina vaatimuksina tai unionin lainsäädännön vaihtoehtoina. Kyseisen direktiivin antamisen jälkeen tällaisia UNECE:n sääntöjä on yhä enemmän sisällytetty EU-tyyppihyväksyntää koskevaan unionin lainsäädäntöön.

(4) Saatujen kokemusten ja tekniikan kehityksen vuoksi olisi mukautettava tiettyjä vaatimuksia, jotka liittyvät UNECE:n sääntöihin nro 7, 16, 37, 44, 45, 46, 48, 53, 78, 80, 83, 86, 87, 99, 105, 107, 110, 121, 128 ja 129 sekä UNECE:n maailmanlaajuisiin teknisiin sääntöihin nro 15 ja 16, tekniikan kehityksen ottamiseksi huomioon.

(5) Jotta voitaisiin vahvistaa yhdenmukaiset määräykset, jotka koskevat raskaiden moottorien muuntamiseen kahdella polttoaineella käyviksi (dual-fuel) käytettävien jälkiasennusjärjestelmien hyväksymistä, olisi hyväksyttävä uusi UNECE:n sääntö.

([1]) Neuvoston päätös 97/836/EY, tehty 27 päivänä marraskuuta 1997, Euroopan yhteisön liittymisestä Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sopimukseen pyörillä varustettuihin ajoneuvoihin ja niihin asennettaviin tai niissä käytettäviin varusteisiin ja osiin sovellettavien yhdenmukaisten teknisten vaatimusten hyväksymisestä sekä näiden vaatimusten mukaisesti annettujen hyväksymisien vastavuoroista tunnustamista koskevista ehdoista (vuoden 1958 tarkistettu sopimus) (EYVL L 346, 17.12.1997, s. 78).

([2]) Neuvoston päätös 2000/125/EY, tehty 31 päivänä tammikuuta 2000, pyörillä varustettuihin ajoneuvoihin ja niihin asennettaviin ja/tai niissä käytettäviin varusteisiin ja osiin sovellettavien maailmanlaajuisten teknisten sääntöjen vahvistamista koskevan sopimuksen ("rinnakkaissopimus") tekemisestä (EYVL L 35, 10.2.2000, s. 12).

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/46/EY, annettu 5 päivänä syyskuuta 2007, puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle (Puitedirektiivi) (EUVL L 263, 9.10.2007, s. 1).

(6) Jotta voitaisiin vahvistaa yhdenmukaiset tekniset vaatimukset, jotka koskevat kaksi- tai kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tiettyjen päästötyyppien mittausmenetelmää sekä ajoneuvon sisäistä valvontajärjestelmää, olisi hyväksyttävä kaksi uutta UNECE:n maailmanlaajuista teknistä sääntöä.

(7) Jotta voitaisiin vahvistaa yhdenmukaiset määräykset, jotka koskevat valonlähdeluokkien määritelmiä, olisi hyväksyttävä uusi päätöslauselma (R.E.4).

(8) On aiheellista määrittää kyseisten UNECE:n asiakirjojen hyväksymistä koskeva kanta, joka esitetään unionin puolesta UNECE:n asianomaisissa komiteoissa, eli vuoden 1958 tarkistetun sopimuksen hallintokomiteassa ja rinnakkaissopimuksen toimeenpanevassa komiteassa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Vuoden 1958 tarkistetun sopimuksen hallintokomiteassa ja rinnakkaissopimuksen toimeenpanevassa komiteassa 14 ja 20 päivän marraskuuta 2016 välisenä aikana unionin puolesta esitettävä kanta on, että unioni äänestää tämän päätöksen liitteessä lueteltujen ehdotusten puolesta.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 11 päivänä marraskuuta 2016.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
P. ŽIGA

LIITE

Työjärjestyksen kohdan otsikko	Asiakirjaviite
Ehdotus: täydennys 25 muutossarjaan 02, sääntö nro 7 (etu-, taka-, jarru- ja äärivalaisimet)	ECE/TRANS/WP.29/2016/75
Ehdotus: täydennys 8 muutossarjaan 06, sääntö nro 16 (turvavyöt, ISOFIX ja kokoluokka i)	ECE/TRANS/WP.29/2016/98 ja epävirallinen asiakirja WP.29-170-04
Ehdotus: muutossarja 07 sääntöön nro 16 (turvavyöt, ISOFIX ja kokoluokka i)	ECE/TRANS/WP.29/2016/99
Ehdotus: täydennys 45 muutossarjaan 03, sääntö nro 37 (hehkulamput)	ECE/TRANS/WP.29/2016/76
Ehdotus: oikaisu 2 tarkistukseen 3, sääntö nro 44 (tehostetut lasten turvajärjestelmät)	ECE/TRANS/WP.29/2016/100
Ehdotus: täydennys 12 muutossarjaan 04, sääntö nro 44 (lasten turvajärjestelmät)	ECE/TRANS/WP.29/2016/101
Ehdotus: täydennys 12 muutossarjaan 04, sääntö nro 44 (lasten turvajärjestelmät)	ECE/TRANS/WP.29/2016/102
Ehdotus: täydennys 10 muutossarjaan 01, sääntö nro 45 (ajovalaisimien puhdistuslaitteet)	ECE/TRANS/WP.29/2016/77
Ehdotus: täydennys 4 muutossarjaan 04, sääntö nro 46 (epäsuoran näkemän tarjoavat laitteet)	ECE/TRANS/WP.29/2016/89
Ehdotus: täydennys 17 muutossarjaan 04, sääntö nro 48 (valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennus)	ECE/TRANS/WP.29/2016/78
Ehdotus: täydennys 10 muutossarjaan 05, sääntö nro 48 (valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennus)	ECE/TRANS/WP.29/2016/79
Ehdotus: täydennys 8 muutossarjaan 06, sääntö nro 48 (valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennus)	ECE/TRANS/WP.29/2016/80
Ehdotus: täydennys 19 muutossarjaan 01, sääntö nro 53 (luokan L3 ajoneuvojen valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennus)	ECE/TRANS/WP.29/2016/81
Ehdotus: täydennys 1 muutossarjaan 02, sääntö nro 53 (luokan L3 ajoneuvojen valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennus)	ECE/TRANS/WP.29/2016/82
Ehdotus: muutossarja 04 sääntöön nro 78 (luokan L ajoneuvojen jarrut)	ECE/TRANS/WP.29/2016/114 ja epävirallinen asiakirja GRRF-82-06
Ehdotus: täydennys 2 muutossarjaan 03, sääntö nro 80 (istuinten ja niiden kiinnityspisteiden lujuus – linja-autot)	ECE/TRANS/WP.29/2016/103
Ehdotus: täydennys 8 muutossarjaan 06, sääntö nro 83 (luokkien M1 ja N1 ajoneuvojen päästöt)	ECE/TRANS/WP.29/2016/108

Työjärjestyksen kohdan otsikko	Asiakirjaviite
Ehdotus: täydennys 4 muutossarjaan 07, sääntö nro 83 (luokkien M1 ja N1 ajoneuvojen päästöt)	ECE/TRANS/WP.29/2016/109
Ehdotus: muutossarja 01 sääntöön nro 86 (maatalous- ja metsätaloustraktorien valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennus)	ECE/TRANS/WP.29/2016/83
Ehdotus: täydennys 18 sääntöön nro 87 (huomiovalaisimet)	ECE/TRANS/WP.29/2016/84
Ehdotus: täydennys 12 säännön nro 99 alkuperäiseen versioon (kaasupurkausvalonlähteet)	ECE/TRANS/WP.29/2016/85
Ehdotus: muutossarja 06 sääntöön nro 105 (vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitetut ajoneuvot (ADR-ajoneuvot))	ECE/TRANS/WP.29/2016/90
Ehdotus: täydennys 5 muutossarjaan 04, sääntö nro 107 (linja-autojen yleiset rakennevaatimukset)	ECE/TRANS/WP.29/2016/91
Ehdotus: täydennys 6 muutossarjaan 05, sääntö nro 107 (linja-autojen yleiset rakennevaatimukset)	ECE/TRANS/WP.29/2016/92
Ehdotus: täydennys 6 muutossarjaan 06, sääntö nro 107 (linja-autojen yleiset rakennevaatimukset)	ECE/TRANS/WP.29/2016/93
Ehdotus: täydennys 1 muutossarjaan 07, sääntö nro 107 (linja-autojen yleiset rakennevaatimukset)	ECE/TRANS/WP.29/2016/94
Ehdotus: täydennys 5 muutossarjaan 01, sääntö nro 110 (paineistettua/nesteytettyä maakaasua käyttävät ajoneuvot)	ECE/TRANS/WP.29/2016/95
Ehdotus: täydennys 9 sääntöön nro 121 (hallintalaitteiden, merkkivalaisinten ja osoittimien tunnistaminen)	ECE/TRANS/WP.29/2016/96
Ehdotus: täydennys 1 muutossarjaan 01, sääntö nro 121 (hallintalaitteiden, merkkivalaisinten ja osoittimien tunnistaminen)	ECE/TRANS/WP.29/2016/97
Ehdotus: täydennys 6 säännön nro 128 alkuperäiseen versioon (valodiodivalonlähteet (LED))	ECE/TRANS/WP.29/2016/86
Ehdotus: oikaisu 2 sääntöön nro 129 (tehostetut lasten turvajärjestelmät)	ECE/TRANS/WP.29/2016/104
Ehdotus: täydennys 5 sääntöön nro 129 (tehostetut lasten turvajärjestelmät)	ECE/TRANS/WP.29/2016/105
Ehdotus: täydennys 1 muutossarjaan 01, sääntö nro 129 (tehostetut lasten turvajärjestelmät)	ECE/TRANS/WP.29/2016/106
Ehdotus: muutossarja 02 sääntöön nro 129 (tehostetut lasten turvajärjestelmät)	ECE/TRANS/WP.29/2016/107
Ehdotus: uusi sääntö yhdenmukaisista määräyksistä, jotka koskevat raskaisiin dieselmoottoreihin ja raskaisiin hyötyajoneuvoihin asennettavien moottorin muuntamiseen kahdella polttoaineella käyviksi tarkoitettujen jälkiasennusjärjestelmien hyväksymistä	ECE/TRANS/WP.29/2016/110

Työjärjestyksen kohdan otsikko	Asiakirjaviite
Ehdotus: luonnos päätöslauselmaksi valonlähdeluokkien yhteisistä määritelmistä (R.E.4).	ECE/TRANS/WP.29/2016/111
Ehdotus: muutos 1 maailmanlaajuiseen tekniseen sääntöön nro 15 (yhdenmukaistettu kevyiden hyötyajoneuvojen kansainvälinen testimenetelmä (WLTP))	ECE/TRANS/WP.29/2016/68
Ehdotus: muutos 1 maailmanlaajuiseen tekniseen sääntöön nro 16 (renkaat)	ECE/TRANS/WP.29/2016/117
Ehdotus: uusi maailmanlaajuinen tekninen sääntö, joka koskee kaksi- tai kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen sisäistä valvontajärjestelmää	ECE/TRANS/WP.29/2016/112
Ehdotus: uusi maailmanlaajuinen tekninen sääntö, joka koskee polttomoottorilla varustettujen kaksi- tai kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen kampikammio- ja haihtumispäästöjen mittausmenetelmää	ECE/TRANS/WP.29/2016/66

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2016/2039,

annettu 15 päivänä marraskuuta 2016,

neuvoston kannan vahvistamisesta esitykseen Euroopan unionin lisätalousarvioksi nro 6 varainhoitovuoden 2016 yleiseen talousarvioon oheisasiakirjaksi ehdotukseen Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöön ottamisesta tuen antamiseksi Saksalle

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 314 artiklan yhdessä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 106 a artiklan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta 25 päivänä lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 ([1]) ja erityisesti sen 41 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

— Unionin talousarvio varainhoitovuodeksi 2016 hyväksyttiin lopullisesti 25 päivänä marraskuuta 2015 ([2]),

— Komissio antoi 19 päivänä lokakuuta 2016 ehdotuksen, joka sisälsi lisätalousarvioesityksen nro 6 varainhoitovuoden 2016 yleiseen talousarvioon,

— ottaen huomioon, että lisätalousarvioesitys nro 6 varainhoitovuoden 2016 yleiseen talousarvioon on hyväksyttävä viipymättä, on perusteltua lyhentää neuvoston työjärjestyksen 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti pöytäkirjassa N:o 1 olevan 4 artiklan mukaista kansallisille parlamenteille ilmoittamista koskevaa kahdeksan viikon määräaikaa samoin kuin asian neuvoston esityslistaehdotukseen sisällyttämistä koskevaa kymmenen päivän määräaikaa,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Ainoa artikla

Neuvoston kanta esitykseen Euroopan unionin lisätalousarvioksi nro 6 varainhoitovuodeksi 2016 vahvistettiin 15 päivänä marraskuuta 2016.

Kannan tekstiin voi kokonaisuudessaan tutustua tai sen voi ladata neuvoston verkkosivuston osoitteesta http://www.consilium.europa.eu/.

Tehty Brysselissä 15 päivänä marraskuuta 2016.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

I. KORČOK

([1]) EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1.
([2]) EUVL L 48, 24.2.2016, s. 1.

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2016/2040,

annettu 21 päivänä marraskuuta 2016,

Euroopan unionin poliisioperaatiosta Afganistanissa (EUPOL Afganistan) annetun päätöksen 2010/279/YUTP muuttamisesta säätämällä sen lakkauttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan, 42 artiklan 4 kohdan ja 43 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto hyväksyi 18 päivänä toukokuuta 2010 päätöksen 2010/279/YUTP ([1]) Euroopan unionin poliisioperaatiosta Afganistanissa (EUPOL Afganistan).

(2) Neuvosto hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2014 päätöksen 2014/922/YUTP ([2]) päätöksen 2010/279/YUTP muuttamisesta ja sen voimassaolon jatkamisesta 31 päivään joulukuuta 2016 sekä rahoitusohjeen vahvistamisesta 1 päivänä tammikuuta 2015 alkavaa ja 31 päivänä joulukuuta 2015 päättyvää kautta varten.

(3) Neuvosto hyväksyi 14 päivänä joulukuuta 2015 päätöksen (YUTP) 2015/2336 ([3]), jossa vahvistetaan rahoitusohje 1 päivänä tammikuuta 2016 alkavaa ja 31 päivänä joulukuuta 2016 päättyvää kautta varten.

(4) Neuvosto vahvisti 12 päivänä toukokuuta 2016 antamissaan Afganistania koskevissa päätelmissä, että vaikka EUPOL Afganistan päättyy vuonna 2016, EU on edelleen sitoutunut tukemaan Afganistanin pyrkimyksiä vahvistaa siviilipoliisitoimintaa sen jälkeenkin.

(5) EUPOL Afganistanin operatiivinen vaihe päättyy näin ollen 31 päivänä joulukuuta 2016. Sen lakkauttamisvaihe alkaa 1 päivänä tammikuuta 2017. Lakkauttamisvaihe edellyttää Afganistanissa toimivaa lakkauttamisryhmää.

(6) Päätös 2010/279/YUTP olisi näin ollen muutettava tämän mukaisesti, ja olisi säädettävä rahoitusohjeesta 1 päivänä tammikuuta 2017 alkavaa ja 31 päivänä joulukuuta 2017 päättyvää kautta varten,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan päätös 2010/279/YUTP seuraavasti:

1) Korvataan 1 artikla seuraavasti:

"1 artikla

Operaatio

1. Afganistanissa toteutettavaa Euroopan unionin poliisioperaatiota, jäljempänä 'EUPOL Afganistan' tai 'operaatio', joka perustettiin yhteisellä toiminnalla 2007/369/YUTP, jatketaan 31 päivästä toukokuuta 2010 alkaen 15 päivään syyskuuta 2017.

2. EUPOL Afganistan toimii 31 päivään joulukuuta 2016 asti 2 artiklassa säädettyjen tavoitteiden mukaisesti ja suorittaa 3 artiklassa säädetyt tehtävät.

3. EUPOL Afganistan suorittaa 1 päivästä tammikuuta 2017 alkaen operaation lakkauttamisen."

([1]) Neuvoston päätös 2010/279/YUTP, annettu 18 päivänä toukokuuta 2010, Euroopan unionin poliisioperaatiosta Afganistanissa (EUPOL Afganistan) (EUVL L 123, 19.5.2010, s. 4).

([2]) Neuvoston päätös 2014/922/YUTP, annettu 17 päivänä joulukuuta 2014, Euroopan unionin poliisioperaatiosta Afganistanissa (EUPOL Afganistan) annetun päätöksen 2010/279/YUTP muuttamisesta ja sen voimassaolon jatkamisesta (EUVL L 363, 18.12.2014, s. 152).

([3]) Neuvoston päätös (YUTP) 2015/2336, annettu 14 päivänä joulukuuta 2015, Euroopan unionin poliisioperaatiosta Afganistanissa (EUPOL Afganistan) annetun päätöksen 2010/279/YUTP muuttamisesta (EUVL L 329, 15.12.2015, s. 16).

2) Korvataan 7 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. EUPOL Afganistanin henkilöstön lukumäärän ja toimivaltuuksien on 31 päivään joulukuuta 2016 asti oltava johdonmukaisia 2 artiklassa säädettyjen tavoitteiden, 3 artiklassa säädettyjen tehtävien ja 4 artiklassa säädetyn operaation rakenteen kanssa. EUPOL Afganistanin henkilöstön lukumäärän ja toimivaltuuksien on 1 päivästä tammikuuta 2017 alkaen oltava johdonmukaisia operaation nopeaan ja hallittuun lakkauttamiseen tähtäävän tavoitteen kanssa."

3) Korvataan 13 artiklan 1 kohdan viimeinen alakohta seuraavasti:

"EUPOL Afganistaniin liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje 1 päivänä tammikuuta 2017 alkavaa ja 15 päivänä syyskuuta 2017 päättyvää kautta varten on 11 600 000 euroa."

4) Korvataan 17 artikla seuraavasti:

"17 artikla

Voimaantulo ja kesto

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Sitä sovelletaan 31 päivästä toukokuuta 2010 15 päivään syyskuuta 2017."

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 21 päivänä marraskuuta 2016.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
P. PLAVČAN

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2016/2041,

annettu 20 päivänä tammikuuta 2016,

valtiontuista SA.33926 2013/C (ex 2013/NN, 2011/CP), jotka Belgia on myöntänyt Dufercolle

(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 94)

(Ainoastaan hollannin- ja ranskankieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ([1]),

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([2]) ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) *Le Soir* -lehti julkaisi 21 päivänä marraskuuta 2011 sarjan artikkeleita, joiden mukaan Vallonia ([3]) oli vuodesta 2003 alkaen myöntänyt teräskonserni Dufercolle, jäljempänä 'Duferco' tai 'Duferco-konserni', rahoitustukea ilmoittamatta siitä komissiolle. Tämän belgialaisen päivälehden mukaan Vallonia oli perustanut maaliskuussa 2003 uuden rahoitusholdingyhtiön nimeltä Foreign Strategic Investment Holding, jäljempänä 'FSIH', joka oli Société Wallonne de Gestion et de Participations -yhtiön, jäljempänä 'Sogepa', tytäryhtiö, sijoittaakseen Duferco-konsernin yhtiöihin, jotka sijaitsevat Belgian ja jopa Euroopan unionin ulkopuolella.

(2) Komissio pyysi näiden tietojen perusteella 29 päivänä marraskuuta 2011 päivätyllä kirjeellä Belgiaa toimittamaan lisätietoja sen rahoitustuen luonteesta, jonka Vallonian väitettiin myöntäneen Duferco-konsernille vuosina 2003–2011.

(3) Belgia pyysi 14 päivänä joulukuuta 2011 päivätyllä kirjeellä vastaamista varten lisäaikaa, joka sille myönnettiin 16 päivänä joulukuuta 2011. Belgia vastasi komission tietopyyntöön 4 päivänä tammikuuta 2012. Komissio pyysi 29 päivänä kesäkuuta 2012 päivätyllä kirjeellä lisätietoja. Belgia pyysi vastaamista varten lisäaikaa, joka sille myönnettiin 18 päivänä heinäkuuta 2012. Belgia vastasi 28 päivänä syyskuuta 2012.

(4) Komission tiloissa pidettiin 6 päivänä toukokuuta 2013 kokous, jossa yhtenä osapuolena oli komissio ja toisena Belgian viranomaiset sekä Sogepan ja FSIH:n edustajat.

(5) Belgia toimitti komissiolle lisätietoja 4 ja 10 päivänä kesäkuuta 2013 sekä 15 ja 30 päivänä heinäkuuta 2013.

(6) Komission tiloissa pidettiin 30 päivänä syyskuuta 2013 uusi komission ja Sogepan ja FSIH:n edustajien välinen kokous.

(7) Komissio ilmoitti 16 päivänä lokakuuta 2013 päivätyllä kirjeellä Belgialle päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, jäljempänä 'muodollinen tutkintamenettely', kyseisistä toimenpiteistä.

([1]) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklasta tuli 1 päivänä joulukuuta 2009 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 107 artikla ja 88 artiklasta SEUT-sopimuksen 108 artikla. Kyseiset kaksi määräyskokonaisuutta ovat asiasisällöltään samanlaiset. Tässä päätöksessä tarkoitetaan tarvittaessa viittauksella SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan viittausta EY-perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan. SEUT-sopimuksessa on myös tehty eräitä terminologiaa koskevia muutoksia, esimerkiksi "yhteisö" on korvattu "unionilla", "yhteismarkkinat" "sisämarkkinoilla" ja "Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin" "unionin yleisellä tuomioistuimella". Tässä päätöksessä käytetään SEUT-sopimuksen mukaista terminologiaa.

([2]) EUVL C 120, 23.4.2014, s. 51.

([3]) Komissio viittaa tästä lähtien "Belgiaan" eikä "Vallonian alueeseen" (jollei asiayhteys edellytä muuta), koska kirjeenvaihto käytiin menettelyn kohteena olevan jäsenvaltion kanssa, jolle tämä päätös on osoitettu.

(8) Komission päätös menettelyn aloittamisesta, jäljempänä 'aloittamispäätös', julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([4]). Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseisistä toimenpiteistä.

(9) Komissio sai Belgian huomautukset 11 päivänä joulukuuta 2013 myönnettyään Belgialle lisäaikaa. Se sai myös asianomaisilta huomautuksia 23 ja 24 päivänä kesäkuuta 2014 sen jälkeen, kun näillekin oli myönnetty lisäaikaa. Komissio toimitti asianomaisten huomautukset Belgialle kommentoitaviksi 3 ja 18 päivänä heinäkuuta 2014 ja vastaanotti Belgian kommentit 1 ja 18 päivänä elokuuta 2014 päivätyillä kirjeillä.

(10) Komissio pyysi 28 päivänä tammikuuta 2015 päivätyllä kirjeellä Belgialta lisätietoja. Belgia pyysi vastaamista varten lisäaikaa, joka sille myönnettiin 25 päivänä helmikuuta 2015. Belgia toimitti vastauksensa komissiolle 8 päivänä huhtikuuta 2015.

(11) Komissio pyysi 18 päivänä toukokuuta 2015 päivätyllä kirjeellä uusia lisätietoja. Belgia vastasi 2 päivänä kesäkuuta 2015.

(12) Belgialle lähetettiin viimeinen tietopyyntö 15 päivänä syyskuuta 2015. Belgia pyysi vastaamista varten kuukauden lisäaikaa, joka sille myönnettiin 28 päivänä syyskuuta 2015. Belgia toimitti vastauksensa komissiolle 23 päivänä lokakuuta 2015 päivätyllä kirjeellä.

2. **YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TOIMENPITEISTÄ**

2.1 *TUENSAAJA*

(13) Duferco-konserni tuottaa ja myy terästä. Se toimii noin 50 maassa eri puolilla maailmaa. Euroopassa konserni on keskittynyt Belgiaan (vuonna 2009 sillä oli Valloniassa noin 3 000 työntekijää ja noin 12 tehdasta) ja Italiaan (vuonna 2009 noin 1 300 työntekijää). Lisäksi sillä on toimintaa Sveitsissä, Luxemburgissa, Ranskassa ja entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa (EJTM).

(14) Duferco aloitti toimintansa Belgiassa vuonna 1997 ostamalla suurissa taloudellisissa vaikeuksissa olleet Clabecqin terästehtaat Vallonian tuella (8,75 miljoonan euron pääomasijoitus ja 13,75 miljoonan euron laina) ([5]). Vuonna 1999 Duferco osti Hoogovens-konsernilta La Louvièressa sijaitsevat Gustave Boëlin tehtaat ja sai tähänkin tukea Vallonialta (12,5 miljoonan euron saatavan muuttaminen 25 prosentin omistusosuudeksi ja 25,3 miljoonan euron laina) ([6]). Vuonna 2002 Duferco osti Charleroin valuraudan tuotantolinjan, josta tuli Carsid, yhteistyössä Usinorin kanssa ja jälleen Vallonian tuella (Sogepan 20 miljoonan euron suuruinen pääomaosuus Carsidissa; tämä osuus supistettiin 9 miljoonaksi euroksi sen jälkeen, kun komissio oli tehnyt päätöksen ([7]) komission päätöksen N:o 2496/96/EHTY ([8]) 6 artiklan 5 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta). Menettely päättyi 15 päivänä lokakuuta 2003 ([9]), kun komissio teki kielteisen päätöksen sillä perusteella, ettei sijoitusten uuteen yritykseen voida katsoa olevan tasavertaisessa asemassa, kun ainoastaan julkinen osakas ottaa uuden riskin ja yksityinen osakas vain siirtää olemassa olevan toiminnan tai hankkeen uuteen yritykseen.

(15) Näiden yritysostojen jälkeen Dufercolla oli kolme päätytäryhtiötä Belgiassa: Duferco Clabecq, Duferco La Louvière, jäljempänä 'DLL', ja Carsid.

(16) Vuonna 2006 Duferco muodosti strategisen kumppanuuden venäläisen teräskonsernin Novolipetskin, jäljempänä 'NLMK', kanssa. Kumppanuuden tarkoituksena oli hyödyntää NLMK:n sijaintia teräksen tuotantoketjun alkupäässä (raaka-ainetuotanto ja puolivalmiiden tuotteiden valmistus). Se toteutettiin siten, että NLMK sai 50 prosentin omistusosuuden Luxemburgiin rekisteröidystä Steel Invest and Finance -nimisestä Duferco-konsernin holdingyhtiöstä, jäljempänä 'SIF'. SIF omisti useita Duferco-konsernin omaisuuseriä, muun muassa Duferco Clabecqin, DLL:n ja Carsidin. Myös yhdysvaltalainen tytäryhtiö Duferco Farrell Corporation liitettiin siihen vuoden 2006 lopussa. Dufercon ja NLMK:n välinen sopimus vahvistettiin 18 päivänä joulukuuta 2006. NLMK sai 50 prosentin omistusosuuden SIF:stä sekä ehdottoman osto-option vähintään yhteen SIF:n osakkeeseen.

([4]) Ks. alaviite 2.
([5]) Komission päätös, tehty 25 päivänä marraskuuta 1997, asiassa N 680/97, Belgia – Vallonian alueen rahoitusosuus Duferco Belgique SA -yrityksessä.
([6]) Komission päätös, tehty 26 päivänä toukokuuta 1999, asiassa N 246/99, Belgia – Belgian viranomaisten rahoitusosuus HUGB-yrityksessä (EHTY-teräs).
([7]) EYVL C 95, 19.4.2002, s. 2.
([8]) Komission päätös N:o 2496/96/EHTY, tehty 18 päivänä joulukuuta 1996, terästeollisuudelle myönnettävää tukea koskevista yhteisön säännöistä (EYVL L 338, 28.12.1996, s. 42).
([9]) Komission päätös 2005/137/EY, tehty 15 päivänä lokakuuta 2003, Vallonian alueen rahoitusosuudesta Carsid SA -yrityksessä (EUVL L 47, 18.2.2005, s. 28).

(17) Dufercon ja NLMK:n välinen kumppanuus päättyi kesällä 2011. Yhtiöt jakoivat keskenään SIF:n osakkeet. Duferco sai DLL:n pitkien tuotteiden toimialan, eräitä toiminnan monipuolistamistoimintoja ja Carsidin omaisuuserät. Kaikki belgialaiset omaisuuserät koottiin uuteen luxemburgilaiseen Duferco Long Products -nimiseen tytäryhtiöön, jäljempänä 'DLP', joka perustettiin maaliskuussa 2011.

(18) Carsidin tehdas suljettiin lopullisesti vuonna 2012. Vuonna 2013 Duferco päätti lopettaa pitkien tuotteiden valmistuksen La Louvièressa.

(19) Konserni konsolidoitiin Duferco Participations Holding -emoyhtiöön, jäljempänä 'DPH'. Vuosina 2003–2010 DPH:n oma pääoma kasvoi […] (*) miljoonasta eurosta […] miljoonaan euroon.

(20) DPH sijaitsi alun perin […], mutta se siirrettiin myöhemmin […]. DPH:n omistavat vuorostaan seuraavat yhtiöt: […].

2.2 *TARKASTELTAVAT TOIMENPITEET*

(21) FSIH myönsi vuosina 2003–2011 Dufercon tytäryhtiöille tukea kuusi kertaa, yhteensä 517 miljoonaa euroa.

2.2.1 TOIMENPITEIDEN RAHOITTAMISEEN KÄYTETTYJEN VAROJEN ALKUPERÄ

(22) Sogepa on julkinen osakeyhtiö, jonka Vallonian alue omistaa kokonaan. Sen tehtävänä on toteuttaa Vallonian hallituksen tekemät päätökset, jotka koskevat kaupallisissa yrityksissä toteutettavia toimenpiteitä, ja hallinnoida näitä toimenpiteitä. Se on myös Vallonian alueen terästeollisuuspolitiikan ensisijainen väline. Osakeyhtiö muodostettiin vuonna 1999 yhdistämällä Société Wallonne pour la Sidérurgie (SWS) ja Société pour la gestion de participations de la Région wallonne dans des sociétés commerciales (SOWAGEP).

(23) Sogepan verkkosivuston mukaan Sogepalla on kahdenlaisia erityistehtäviä, jotka liittyvät Vallonian hallituksen pyynnöstä toteutettaviin toimenpiteisiin: i) Vallonian hallituksen suunnittelemien päätösten analysointi ja ennakkolausunnon antaminen niistä sekä ii) Vallonian hallituksen tekemien päätösten toteuttaminen ja seuranta. Vallonian hallituksen tekemien päätösten toteuttamiseksi Sogepan yksiköt neuvottelevat ja laativat osakas- ja/tai lainasopimuksia hallituksen kyseistä toimenpidettä koskevassa päätöksessä mahdollisesti täsmennettyjen ehtojen mukaisesti.

(24) Toimenpiteiden seuranta edellyttää periaatteessa sitä, että Sogepan ja sen yhteistyökumppaneiden edustajat osallistuvat toimenpiteiden kohteina olevien yhtiöiden hallintoneuvostojen kokouksiin joko jäseninä tai tarkkailijoina. Se tarkoittaa myös osallistumista yhtiökokouksiin ja Vallonian alueen etujen yleistä seuraamista.

(25) Vallonian hallitus nimittää Sogepan hallintoneuvoston jäsenet. Se myös nimittää hallintoneuvostoon kaksi hallituksen edustajaa.

(26) Sogepa perusti 27 päivänä maaliskuuta 2003 FSIH:n, jonka pääoma oli 180 miljoonaa euroa. Perustamisasiakirjan mukaan FSIH:n "tarkoituksena on investoida eri tavoin terästeollisuuteen liittyviin ulkomaisiin yrityksiin ja/tai toteuttaa niiden kanssa erilaisia rahoitustoimenpiteitä". Tätä varten FSIH "voi tukea näiden yritysten ja vallonialaisten yritysten kaikenlaista yhteistyötä".

(27) FSIH:n hallintoneuvoston jäsenet siis nimittää yhtiökokous, eli Sogepa. Heti FSIH:n perustamisen jälkeen, 27 päivänä maaliskuuta 2003, pidettiin yhtiökokous, jossa nimitettiin hallintoneuvoston jäsenet ja puheenjohtaja. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi nimitettiin Sogepan hallintoneuvoston puheenjohtaja. Tämä päällekkäisyys jatkui 31 päivään maaliskuuta 2013.

2.2.2 TOIMENPIDE 1: OMISTUSOSUUS DUFERCO US -YHTIÖSTÄ (9. HUHTIKUUTA 2003–12. JOULUKUUTA 2006)

(28) Duferco US Investment Corp., jäljempänä 'Duferco US', on holdingyhtiö, joka omistaa kokonaan yhden yhtiön, Duferco Farrell Corp.:n, jäljempänä 'Farrell'. Ennen nyt tarkasteltavan toimenpiteen toteuttamista Duferco-konserni omisti teollisen tytäryhtiönsä Duferco Industrial Investmentin, jäljempänä 'DII', kautta 99,8 prosenttia Duferco US:stä.

(*) Luottamuksellinen tieto.

(29) Farrell on Pennsylvaniassa (Yhdysvallat) toimiva terästeollisuusyritys, joka tuottaa kuuma- ja kylmävalssattua terästä.

(30) FSIH osti 9 päivänä huhtikuuta 2003 yhtä vaille puolet Duferco US:n osakkeista 97,22 miljoonalla Yhdysvaltain dollarilla (90 miljoonalla eurolla). DII:lle jäi myös yhtä vaille puolet osakkeista. Loput kaksi osaketta sijoitettiin erillisyhtiöön (special purpose vehicle), jonka tehtävänä oli säilyttää ne FSIH:n ja DII:n välisen kumppanuuden ajan. FSIH osti samana päivänä viidellä miljoonalla eurolla osto-option erillisyhtiön kahteen osakkeeseen, eli oikeuden hankkia määräysvalta Duferco US:ssä. Se ei kuitenkaan koskaan käyttänyt tätä optiota.

(31) Sogepa oli määrityttänyt Farrellin arvon, ennen kuin se vuonna 2003 osti FSIH:n kautta yhtä vaille puolet Duferco US:n osakkeista. Brittiläinen Hatch Beddows -konsulttiyhtiö määritti Farrellin arvoksi varovaisesti keskimäärin 330 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Myös yhdysvaltalainen konsulttiyhtiö World Steel Dynamics teki täydentävän arvion, jonka mukaan Farrellin arvo oli 410 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Näiden kahden analyysin keskiarvo, eli Farrellin keskimääräinen arvo, oli 375 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Euron dollarikurssin huhtikuun 2003 kuukausikeskiarvon mukaan tämä keskimääräinen arvo oli euroina noin 345,5 miljoonaa.

(32) FSIH:lle jaettiin vuonna 2005 osinkona 2,5 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria tilikaudelta, joka päättyi 30 päivänä syyskuuta 2004. Belgia on todennut huomautuksissaan, että osinko maksettiin 23 päivänä kesäkuuta 2005. Euron dollarikurssin vuoden 2005 keskiarvon mukaan osinko oli euroina noin 2,01 miljoonaa.

(33) Kuten monilla jalostusteollisuuden aloilla, materiaalipanoksen (levyaihioiden) ostohinta saattoi vaikuttaa suoraan Farrellin tulokseen. Tuloksensa epävakauden vähentämiseksi Farrell allekirjoitti 15 päivänä syyskuuta 2005 Dufercon kanssa sopimuksen levyaihioiden toimittamisesta. Sopimuksen mukaan Duferco toimittaisi Farrellille levyaihioita hinnalla, joka oli sopimuksessa määritelty siten, että Farrellin kate pysyi tietyn vaihteluvälin […] sisällä.

(34) Duferco-konsernin ja […]-konsernin välillä tehtiin sopimus 1 päivänä tammikuuta 2006. Sopimuksen mukaan […] toimittaisi Dufercolle levyaihioita hinnalla, joka määriteltiin seuraavasti: i) Farrellin lopputuotteiden hinta, ii) josta vähennetään Farrellin jalostuskustannukset iii) ja lisätään kate. Tämän sopimuksen avulla Duferco-konserni kattoi riskin, joka sille oli siirtynyt Farrellilta 15 päivänä syyskuuta 2005 tehdyllä sopimuksella.

(35) Vuonna 2006 FSIH päätti harkita, oliko sen aiheellista omistaa osuus Duferco US:stä. DII ja FSIH sopivatkin 14 päivänä kesäkuuta 2006, että DII:llä oli osto-optio kaikkiin FSIH:n hallussa oleviin osakkeisiin 95 miljoonalla eurolla. Osto-optio ilmeisesti myönnettiin korvauksetta.

(36) Osto-optio liittyi myös strategisesta kumppanuudesta Dufercon ja NLMK:n välillä käytyihin neuvotteluihin. Oli nimittäin mahdollista, että Duferco US siirtyisi SIF:n omistukseen.

(37) Kun […], Duferco-konserniin kuuluva yhtiö, jolle olivat siirtyneet kaikki nyt käsiteltävään toimenpiteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet, oli 12 päivänä joulukuuta 2006 käyttänyt kyseistä osto-optiota, FSIH vetäytyi kokonaan Duferco US:stä. Tämän seurauksena Duferco-konserni sai 12 päivänä joulukuuta 2006 Duferco US:n kokonaan omistukseensa 125,85 miljoonalla Yhdysvaltain dollarilla (95 miljoonalla eurolla). SIF:n osakkeista luovutettiin 50 prosenttia NLMK:lle 18 päivänä joulukuuta 2006.

2.2.3 TOIMENPIDE 2: OMISTUSOSUUS DPH:STA (9. HUHTIKUUTA 2003–14. KESÄKUUTA 2006)

(38) FSIH osti 9 päivänä huhtikuuta 2003 [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaiselta yhtiöltä], jonka kotipaikka oli tuolloin […] mutta on nyt […], noin 25 prosenttia DPH:n pääomasta sekä etuosakkeen (preferred share), joka antoi etuoikeuden osinkoihin. FSIH oli tätä ennen pyytänyt Ernst & Young -konsulttiyhtiötä määrittämään DPH:n arvon. Tämän arvonmäärityksen mukaan 25 prosentin omistusosuus DPH:sta oli arvoltaan […]–[…] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, eli keskimäärin […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. FSIH:n ja [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisen yhtiön] välisen kaupan arvo oli lopulta 86,42 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, eli noin 80 miljoonaa euroa euron dollarikurssin huhtikuun 2003 kuukausikeskiarvon mukaan.

(39) Osapuolet sopivat, että koska FSIH:lla oli hallussaan etuosake, sillä oli etuoikeus DPH:n osinkoihin seuraavasti: i) kaksi miljoonaa euroa sekä tilivuotena 2003 että tilivuotena 2004 ja ii) neljä miljoonaa euroa kunakin seuraavana tilivuotena vuoteen 2012 asti.

(40) FSIH:lle jaettiin näin ollen tammikuussa 2005 osinkona neljä miljoonaa euroa tilivuosilta 2003 ja 2004. Tilivuodelta 2005 ei ilmeisesti jaettu osinkoja, eikä tilivuotta 2006 ollut päätetty, kun FSIH myi omistusosuutensa.

(41) FSIH halusi vetäytyä DPH:sta vuonna 2006. Vetäytymistään varten FSIH pyysi Ernst & Youngia jälleen määrittämään, minkä arvoinen oli sen 25 prosentin omistusosuus DPH:sta. Ernst & Youngin vuonna 2006 laatimassa selvityksessä, jäljempänä 'Ernst & Young -selvitys 2006', 25 prosentin omistusosuuden arvoksi määritettiin […]–[…] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, eli […]–[…] miljoonaa euroa euron dollarikurssin vuoden 2006 vuosikeskiarvon mukaan.

(42) Osapuolet eivät noudattaneet Ernst & Young -selvityksessä 2006 määritettyä arvoa. FSIH nimittäin möi omistusosuutensa 14 päivänä kesäkuuta 2006 […] miljoonalla Yhdysvaltain dollarilla, eli […] miljoonalla eurolla, [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaiselle yhtiölle].

2.2.4 TOIMENPIDE 3: OMISTUSOSUUS DSIH:STA (14. JOULUKUUTA 2006)

(43) Duferco oli terästeollisuuden lisäksi kehittänyt Belgiassa toiminnan monipuolistamistoimintoja, jotka siirrettiin syyskuussa 2006 SIF:n uuteen Carsid Développement -nimiseen tytäryhtiöön. Joulukuussa 2006, muutama päivä ennen kuin SIF siirrettiin osittain NLMK:n määräysvaltaan, Carsid Développement päätettiin jättää venäläisen yhtiön kanssa perustettavan kumppanuuden ulkopuolelle.

(44) Duferco ja FSIH päättivät yhdessä ostaa ja kehittää Carsid Développementin omaisuuseriä, joita varten perustettiin 29 päivänä marraskuuta 2006 uusi […]-niminen yhtiö. Perustamishetkellä yhtiön osakkaan nimi oli […] ja perustamispääoma […] miljoonaa euroa (merkitty mutta ei maksettu lukuun ottamatta yhtä osaketta, jonka nimellisarvo oli yksi euro). Heti ensimmäisessä kokouksessaan 7 päivänä joulukuuta 2006 […]:n hallintoneuvosto päätti kuitenkin hyväksyä tämän yhden […]:n osakkeen siirtämisen FSIH:lle. Sen jälkeen hallintoneuvosto hyväksyi sen, että Duferco-konsernin tytäryhtiö Duferco Développement merkitsee yhden osakkeen, jonka arvo oli yksi euro. Hallintoneuvosto päätti myös muuttaa yhtiön toiminimeksi Duferco Salvage Investments Holding, jäljempänä 'DSIH'. FSIH ja Duferco omistivat näin ollen 7 päivänä joulukuuta uuden yhteisen tytäryhtiön DSIH:n, jonka omistukseen Carsid Développementin omaisuuserät voitiin siirtää.

(45) FSIH ja Duferco Développement sijoittivat kumpikin 11 ja 14 päivänä joulukuuta 2006 DSIH:hon käteispääomaa [65–72] miljoonaa euroa, joka vastaa 50 prosentin omistusosuutta. Nämä varat käytettiin kaikkien Carsid Développementin osakkeiden ostoon, joka toteutettiin 14 päivänä joulukuuta 2006. Kauppasumma oli […] miljoonaa euroa. Carsid Développementin nimeksi muutettiin Duferco Diversification.

(46) Duferco Diversification omisti nyt kokonaan seuraavat kolme yhtiötä: Duferco Environnement, Duferco Immobilière ja Marcinelle Energie. Duferco Environnement toteutti hanketta, jossa puhdistettiin […]:ssa sijaitsevia, Duferco Développementin omistamia maa-alueita (hankkeen nimi oli […]). Duferco Immobilière omisti aiemmin Carsidin hallussa olleet kiinteistöt. Marcinelle Energien tavoitteena vuonna 2006 oli saada päätökseen kombivoimalaitoksen rakentamishanke Charleroissa.

Kuvio 1

Toimenpiteeseen 3 liittyvät yhtiöt

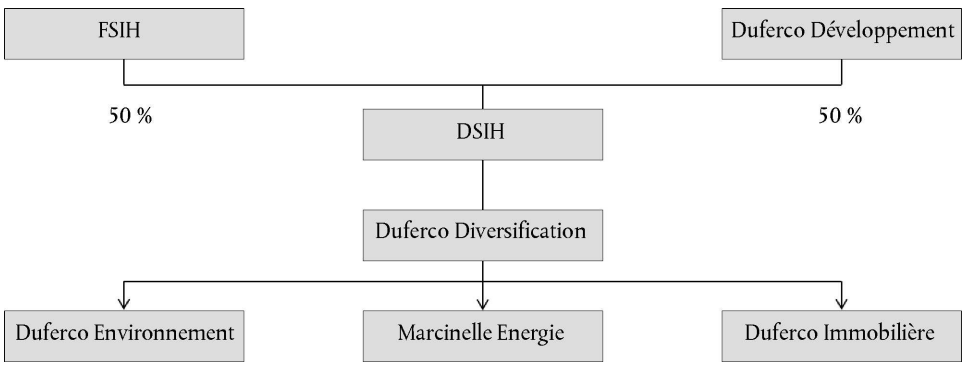

(47) Vuonna 2008 80 prosenttia Marcinelle-hankkeesta myytiin italialaiselle sähköalan yritykselle ENEL:lle [30–37] miljoonalla eurolla.

(48) Duferco Développement merkitsi 26 päivänä maaliskuuta 2010 vielä yhden DSIH:n osakkeen, jolloin se sai 67 001 osakkeellaan määräysvallan DSIH:ssa (FSIH:lla oli 67 000 osaketta).

(49) Dufercon ja NLMK:n kumppanuuden päätyttyä Duferco ja FSIH päättivät kesäkuussa 2011 siirtää kaikki terästeollisuuteen ja toiminnan monipuolistamiseen liittyvät vallonialaiset omaisuuseränsä uuteen DLP-nimiseen tytäryhtiöön. SIF:n purkamisesta peräisin olevat terästeollisuuteen liittyvät omaisuuserät yhdistettiin DLP:hen Duferco La Louvière Produits Longs -nimisen tytäryhtiön kautta, jäljempänä 'DLLPL' (katso toimenpide 6). Toiminnan monipuolistamiseen liittyvät toiminnot yhdistettiin myös DLP:hen toteuttamalla joukko liiketoimia kesällä 2011.

— […].

— Näiden liiketoimien jälkeen kaikki Dufercon belgialaiset omaisuuserät (mukaan lukien aiemmin DSIH:lle kuuluneet omaisuuserät) olivat DLP:n omistuksessa sen tytäryhtiön Duferco Belgiumin kautta.

2.2.5 TOIMENPITEET 4 JA 5: VUODEN 2009 LAINAT [DUFERCO-KONSERNIN TUOLLOISELLE EMOYHTIÖLLE] JA SIF:LLE

(50) FSIH myönsi vuonna 2009 Duferco-konsernin emoyhtiölle […]:lle yhteensä 100 miljoonan euron lainan kuudeksi vuodeksi. Lainan myöntämishetkellä yhtiö oli rekisteröity […], mutta se on nykyään […]:n oikeuden mukainen yhtiö, jonka nimi on […].

(51) FSIH myönsi ensin [30–40] miljoonan euron lainan sopimuksella, joka tehtiin 4 päivänä syyskuuta 2009. Sopimuksen tekohetkellä koroksi vahvistettiin 12 kuukauden euribor (1,302 prosenttia) korotettuna 75 peruspisteellä, eli 2,052 prosenttia. Belgian 4 päivänä kesäkuuta 2013 esittämien tietojen mukaan tosiasiallisesti sovellettu korko oli 2,04 prosenttia. Pääoma oli tarkoitus maksaa takaisin yhdessä erässä 31 päivänä joulukuuta 2015 tai aikaisemmin, jos määräysvalta SIF:ssä vaihtuisi. Lainan korot pääomitettaisiin ja jäljellä olevan velan korko maksettaisiin takautuvasti kuudennesta vuodesta lähtien tai aikaisemmin, jos määräysvalta SIF:ssä vaihtuisi.

(52) Lainasopimuksen 1.1 artiklan lausekkeet, jotka koskivat takaisinmaksua mikäli SIF:n pääomasuhteet muuttuvat, sisällytettiin sopimukseen, jotta voitiin ottaa huomioon 1 päivänä helmikuuta 2008 tehdyn Dufercon ja NLMK:n välisen sopimuksen mukaiset, SIF:ää koskevat keskinäiset osto-optiolausekkeet. Tässä vuoden 2008 sopimuksessa määrättiin nimittäin, että tällaista optiota voitiin käyttää milloin tahansa joulukuusta 2010 alkaen hintaan […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. FSIH:n ja [Duferco-konsernin tuolloisen emoyhtiön] välisen lainasopimuksen 6.1 artiklan mukaisesti lainanottajan oli siinä tapauksessa, että määräysvalta SIF:ssä vaihtuisi, kohdennettava tässä yhteydessä saamansa varat ensisijaisesti FSIH:n lainan takaisinmaksuun kokonaisuudessaan.

(53) Lainalla oli kaksi erityyppistä vakuutta:

— [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] oli velvoitettu kohdentamaan FSIH:n myöntämän lainan takaisinmaksuun varat, jotka se saisi myydessään NLMK:lle Dufercon omistusosuuden SIF:stä käyttämällä 1 päivänä helmikuuta 2008 tehdyn sopimuksen mukaista osto-optiota;

— panttioikeus DPH:n […] kantaosakkeeseen.

(54) Syyskuun 4 päivänä 2009 tehtyä lainasopimusta täydennettiin joulukuussa 2009, jolloin FSIH myönsi [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] uuden [60–70] miljoonan euron lainan. Sopimuksen tekohetkellä tämänkin lainan koroksi vahvistettiin 12 kuukauden euribor (1,302 prosenttia) korotettuna 75 peruspisteellä, eli 2,052 prosenttia. Belgian 4 päivänä kesäkuuta 2013 esittämien tietojen mukaan koroksi vahvistettiin todellisuudessa 1,99 prosenttia lainaa nostettaessa. Uuden lainan takaisinmaksuun (pääoma ja korot) sovellettiin 4 päivänä syyskuuta tehdyn sopimuksen ehtoja. Vakuutena oli […] DPH:n lisäosaketta.

(55) Dufercon vuoden 2009 vuosikertomuksen mukaan näiden kahden lainan vakuuksien kokonaisarvo oli noin […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Belgian mukaan tämä oli vakuuksien arvo, jos otetaan huomioon vain nettovarallisuus lainan myöntämishetkellä.

(56) Laina maksettiin takaisin ennenaikaisesti heinäkuussa 2011, koska NLMK osti SIF:n kokonaisuudessaan.

(57) FSIH myönsi samaan aikaan SIF:lle 75 miljoonan euron lainan 29 päivänä syyskuuta ja 22 päivänä joulukuuta 2009 tehtyjen sopimusten mukaisesti. Laina maksettiin kahdessa erässä: 20 miljoonaa euroa syyskuussa 2009 ja 55 miljoonaa euroa joulukuussa 2009. Koroksi vahvistettiin sopimuksen tekohetkellä 12 kuukauden euribor (1,302 prosenttia) korotettuna 75 peruspisteellä, eli 2,052 prosenttia. Belgian 4 päivänä kesäkuuta 2013 esittämien tietojen mukaan tosiasiallisesti sovellettu korko oli 1,99 prosenttia, kun lainan kaksi erää maksettiin.

(58) Pääoman takaisinmaksupäivä oli […]. Korko oli […]. Lisäksi lainasopimuksen 5 artiklan mukaan […].

(59) Koska terästeollisuusalan maailmantilanne oli heikko ja määräysvalta SIF:ssä oli vaihtunut, osapuolet sopivat 29 päivänä kesäkuuta 2011, että SIF maksaa lainan takaisin ennenaikaisesti kolmessa erässä vuosina 2011, 2012 ja 2013. SIF maksoi 30 päivänä kesäkuuta 2011 osan pääomasta ([15–25] miljoonaa euroa) sekä siihen mennessä erääntyneet korot [1–2] miljoonaa euroa. Sopimuksen viimeisessä täydennyksessä, joka tehtiin 30 päivänä syyskuuta 2013, määrättiin jäljellä olevan velan, eli [55–65] miljoonan euron pääoman ja [1–2] miljoonan euron korkojen, ennenaikaisesta takaisinmaksusta. Aloittamispäätökseen toimittamassaan vastauksessa Belgia on ilmoittanut komissiolle, että SIF:n velka FSIH:lle on maksettu kokonaan takaisin.

2.2.6 TOIMENPIDE 6: DLP:N PÄÄOMAN KOROTUS 100 MILJOONALLA EUROLLA

(60) FSIH teki kesällä 2011 yhteensä 100 miljoonan euron pääomankorotuksen DLP:hen, joka oli FSIH:n ja Belgian Dufercon rinnakkaisia investointeja varten perustettu luxemburgilainen investointiväline. Pääomasijoitus tehtiin kahdessa erässä.

(61) FSIH myönsi 29 päivänä kesäkuuta 2011 DLP:lle ensin 30 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainan, jonka korko oli 12 kuukauden euribor korotettuna 200 peruspisteellä (eli 2,137 + 2 prosenttia = 4,137 prosenttia). Laina-aika oli 10 vuotta. Lainalla ei ollut vakuutta, koska osapuolten tarkoituksena oli muuttaa se pääomaksi. Näin tapahtuikin 23 päivänä syyskuuta 2011.

(62) Duferco osallistui 7 päivänä heinäkuuta 2011 tytäryhtiönsä DII:n kautta DLP:n pääoman korotukseen 101 miljoonalla eurolla, joka oikeutti 50,26 prosenttiin DLP:n osakepääomasta.

(63) FSIH myönsi 14 päivänä heinäkuuta 2011 DLP:lle 70 miljoonaa euroa pääomankorotuksena.

(64) Sijoituksensa jälkeen FSIH omisti 49,74 prosenttia DLP:n osakepääomasta.

(65) DLP:n pääoman korotus 201 miljoonalla eurolla (100 miljoonaa euroa FSIH:lta ja 101 miljoonaa euroa Dufercolta) toteutettiin seuraavista syistä:

i) DLLPL:n osakkeiden ostaminen [80–100] miljoonalla eurolla ja Dufercon toisen belgialaisen tytäryhtiön, Duferco Trebosin, osakkeiden ostaminen [5–15] miljoonalla eurolla. Nämä liiketoimet liittyivät Dufercon ja FSIH:n aikomukseen, joka on mainittu toimenpiteen 3 yhteydessä, yhdistää kaikki Dufercon vallonialaiset omaisuuserät DLP:hen Dufercon ja NLMK:n kumppanuuden päätyttyä.

ii) Duferco La Louvière Salesin ([10]) varaston ostaminen [50–70] miljoonalla eurolla.

iii) [30–40] miljoonan euron sijoittaminen DLLPL:ään, josta oli tullut Duferco Belgium, uuden jatkuvavalulaitoksen rakentamiseksi.

(66) Dufercon (lähes päättynyt) terästuotantotoiminta ja muu toiminta Valloniassa päätettiin joulukuussa 2012 erottaa uudelleen toisistaan. Terästuotantotoiminta jäi Duferco Belgiumin omistukseen, mutta toiminnan monipuolistamistoiminnot siirrettiin DLP:n uuteen Duferco Wallonie -nimiseen tytäryhtiöön. Näiden organisaatiomuutosten jälkeen konsernin organisaatiokaavio oli seuraavanlainen:

Kuvio 2

Toimenpiteeseen 6 liittyvät yhtiöt

(…)

([10]) Duferco La Louvière Sales oli SIF:n määräysvallassa oleva yhtiö.

3. TIIVISTELMÄ ALOITTAMISPÄÄTÖKSESSÄ ESITETYISTÄ EPÄILYKSISTÄ

3.1 *VALTIONTUEN OLEMASSAOLO*

3.1.1 TOIMENPIDE 1

(67) Komissio palauttaa mieleen, etteivät sen epäilykset koskeneet olosuhteita, joissa FSIH hankki omistusosuutensa Duferco US:stä. Komissio kuitenkin epäili, etteivät olosuhteet, joissa FSIH salli omistamiensa Duferco US:n osakkeiden myymisen, olleet markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaiset. Epäilystensä tueksi se esitti useita perusteluja.

(68) Ensinnäkin euromääräinen myyntihinta vuonna 2006 oli sama kuin hankintahinta vuonna 2003, mistä voisi päätellä tuoton FSIH:n omistusaikana olleen heikko. Komissio ihmetteli tätä, koska vuosina 2003–2006 Dufercon tulokset olivat positiivisia, mikä kasvatti sen omaa pääomaa. Komissio ei ollut Belgian kanssa samaa mieltä siitä, että omistusosuuden tuotto olisi arvioitava Yhdysvaltain dollareissa (Duferco US:n toimintavaluutta) eikä euroissa (FSIH:n toimintavaluutta).

(69) Komissio ihmetteli myös sitä, ettei yhtiön arvoa määritetty ennen osto-option toteuttamishinnan vahvistamista.

(70) Komissio esitti epäilyksiä myös FSIH:n vetäytymismotiiveista ja etenkin sen käsityksestä, jonka mukaan lähivuosina tapahtuisi suhdannekäänne. Se epäili, ettei yksityinen sijoittaja olisi suostunut niin pitkään (lähes 10 vuotta) option voimassaoloaikaan etenkin, kun FSIH samalla väitti uskovansa lähestyvään suhdannekäänteeseen. Se totesi lisäksi, että sopimukset, jotka tehtiin vuonna 2005 Dufercon ja vuonna 2006 […]:n kanssa, vähensivät Duferco US:n alttiutta markkinaheilahteluille ja lisäsivät siksi sen houkuttavuutta.

(71) Komissio ihmetteli vielä sitä, että osto-optio myönnettiin maksutta, vaikka sillä oli tietty taloudellinen arvo Duferco-konsernille, joka olisi voinut toteuttaa sen sopivaksi katsomallaan hetkellä.

3.1.2 TOIMENPIDE 2

(72) Komissio epäili, etteivät olosuhteet, joissa FSIH luopui omistusosuudestaan DPH:sta, olleet markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaiset.

(73) Komissio ei hyväksynyt DPH:hon tehdyn sijoituksen tuoton arviointia Yhdysvaltain dollareissa, minkä lisäksi se epäili etenkin myyntihinnan vahvistamismenetelmän asianmukaisuutta. Se ihmetteli erityisesti sitä, että osapuolten sopima hinta poikkesi niin paljon Ernst & Youngin vuonna 2006 tekemän riippumattoman arvioinnin mukaisesta hinnasta.

(74) Alustavan tutkinnan aikana Belgia oli perustellut arviointien eroa viiden arvonalennuksen huomioon ottamisella. Komissio ei uskonut, että arvonalennuksia olisi todellisuudessa käsitelty [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisen yhtiön] ja FSIH:n välisissä neuvotteluissa, ja epäili tämän muotoseikan lisäksi, etteivät ne olleet taloudellisesti perusteltavissa.

(75) Komissio suhtautui myös epäillen FSIH:n vetäytymismotiiveihin.

(76) Komissio esitti lopuksi ajatuksen, että FSIH ei toiminut yksityisen sijoittajan tavoin, vaan pyrki ainoastaan saamaan takaisin 80 miljoonan euron sijoituksensa sekä vuoden 2005 neljän miljoonan euron osingot, joita sille ei vielä ollut jaettu.

3.1.3 TOIMENPIDE 3

(77) Komissio epäili, etteivät olosuhteet, joissa FSIH sijoitti varoja DSIH:hon, olleet markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaiset.

(78) Belgian väitteeseen, että liiketoimi oli tasapuolinen (*pari passu*), komissio huomautti, että investointihetkellä DSIH oli jo Dufercon määräysvallassa ja tähän uuteen tytäryhtiöön siirretyt omaisuuserät olivat nekin jo Dufercon omistuksessa (50-prosenttisesti SIF:n kautta). Näin ollen vain uusi (julkinen) osakas otti uusia riskejä, eikä liiketoimea voinut pitää tasapuolisena.

(79) Duferco Diversificationin ja sen tytäryhtiöiden arvon määritys:

— komissio ihmetteli, että […]:n kaltaisen, vasta alkuvaiheessa olevan hankkeen hinnaksi haluttiin vahvistaa […] miljoonaa euroa;

— komissio suhtautui epäillen Marcinelle-hankkeen arvonmääritykseen, kun otetaan huomioon siihen liittyvät oletukset.

(80) Lisäksi komissio ihmetteli seurauksia, joita FSIH:lle aiheutui Duferco Diversificationin myymisestä DLP:lle vuonna 2011, sillä FSIH omisti vain 49,7 prosenttia DLP:n osakkeista mutta yhtä vaille kaikki DSIH:n osakkeet.

3.1.4 TOIMENPITEET 4 JA 5

(81) Komissio kyseenalaisti Belgian väitteen, jonka mukaan kyseisten kahden lainan korko ei sisältänyt tukea, koska se oli huomattavasti korkeampi kuin keskimääräinen vaihtuva korko, jota pankit sovelsivat [Duferco-konsernin tuolloiseen emoyhtiöön] (1,31 prosenttia) ja SIF-konserniin (1,92 prosenttia).

(82) [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] myönnettyä lainaa koskevista tiedoista, jotka Belgia tuolloin toimitti, ei käy ilmi, että samankaltaisia yksityisiä lainoja olisi myönnetty.

(83) Komissio epäili SIF:lle myönnetystä lainasta, ettei SIF täyttänyt luottoluokituksen AAA edellytyksiä, ja ihmetteli, ettei lainalle vaadittu vakuutta.

(84) Komissio totesi tästä syystä, ettei se voinut sulkea täysin pois sitä mahdollisuutta, että [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] ja SIF:lle myönnetyt lainat sisälsivät valtiontukea.

3.1.5 TOIMENPIDE 6

(85) Komissio epäili, ettei DLP:n pääoman korotus 100 miljoonalla eurolla ollut markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen.

(86) Komissio totesi, ettei sijoitusta voinut lähtökohtaisesti pitää tasapuolisena, koska se tehtiin Dufercon puolesta yhtiöön, joka oli jo sen omistuksessa. Julkinen osakas ja yksityinen osakas eivät siksi ottaneet samoja riskejä, koska yksityistä osakasta ei voida pitää kyseisen sijoituksen kannalta riippumattomana.

(87) DLP:n omistukseen päätyneiden omaisuuserien hinnan osalta komissio suhtautui epäilevästi DLLPL:n, Duferco Trebosin sekä Duferco La Louvière Salesilta ostetun varaston arvonmääritysmenetelmään.

3.2 *SOVELTUVUUS SISÄMARKKINOILLE*

(88) Komissio totesi vaikuttavan siltä, ettei mitään valtiontukien soveltuvuutta sisämarkkinoille koskevaa komission puitetekstiä tai suuntaviivoja voinut soveltaa nyt tarkasteltaviin toimenpiteisiin. Etenkin alueellisia tukia koskevissa teksteissä määrätään, etteivät kyseisen kaltaiset tuet terästuotantoalalla sovellu sisämarkkinoille.

4. **BELGIAN HUOMAUTUKSET**

4.1 *TOIMENPIDE 1*

(89) Markkinataloussijoittajaperiaatteesta Belgia toteaa, että kun otetaan huomioon erityistilanne, jossa Duferco US:n osakkeet myytiin, ei voida katsoa, ettei kauppaa tehty markkinahintaan.

(90) Se toteaa ensinnäkin, että Yhdysvaltoihin sijoittautuneen Duferco US:n toimintavaluutta on Yhdysvaltain dollari kansainvälisen tilinpäätösstandardin IAS 21.9 mukaisesti. Näin ollen FSIH:n sijoitusta on tarkasteltava ja sen tuotto on Belgian mielestä laskettava Yhdysvaltain dollareissa eikä euroissa valuuttamuutoksen jälkeen. Belgia lisää, että FSIH otti riskin jättäessään varautumatta valuuttakurssiriskiin, koska vakuutta oli hyvin vaikea saada liiketoimen luonteen vuoksi ja siksi, ettei ollut varmaa, milloin sijoituksesta luovuttaisiin. Belgia vahvistaa, että Yhdysvaltain dollareihin perustuva investoinnin vuosituotto oli 6,81 prosenttia.

(91) Seuraavaksi Belgia toteaa, ettei oman pääoman arvoa sen mielestä pidä ottaa huomioon määritettäessä Duferco US:n arvoa. Se perustelee tätä ensinnäkin sillä, että vaikka oman pääoman kasvu tietenkin vaikuttaa yhtiön kirjanpitoarvoon, se ei välttämättä lisää sen markkina-arvoa. Lisäksi se toteaa yhtiön tuoton vaihdelleen hyvin voimakkaasti komission tarkastelemina vuosina. Belgia kiistääkin komission väitteen, jonka mukaan vuodet 2003–2006 olisivat olleet Duferco US:n ja Farrellin kannalta kaikkiaan tuottoisat.

(92) Belgian mielestä arvonmäärityksen olisi oman pääoman sijaan perustuttava käyttökatekertoimeen. Se kiistää komission käyttämän käyttökatekertoimen arvon vedoten riippumattomaan S&P Capital IQ -tietokantaan. Belgia väittää, että Duferco US:n kaltaisten yritysten keskiarvokerroin ([…]–[…]) on alempi kuin komission käyttämä kerroin ([…]) ja että 49,9 prosentin omistusosuus Duferco US:stä on tämän vuoksi arvoltaan alhaisempi. Osapuolten sopima myyntihinta ([…] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria) oli Belgian mukaan huomattavasti korkeampi kuin myydyn omistusosuuden määritetty arvo ([…] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, jos käytetään kerrointa […], ja […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, jos käytetään kerrointa […]).

(93) Belgia täydentää arvonmääritystä vielä mainitsemalla Farrellin, Dufercon ja […]:n syyskuussa 2005 ja tammikuussa 2006 tekemät toimitussopimukset. Se toteaa, että näiden sopimusten ansiosta Farrellin käyttökate vakautui, jolloin riskin ja investointituoton suhde pieneni, minkä vuoksi oli perusteltua myydä FSIH:n omistusosuus Duferco US:stä […]–[…] miljoonalla Yhdysvaltain dollarilla. Se korostaa, että myyntihinta, josta lopulta sovittiin ([…] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria), oli huomattavasti korkeampi kuin kyseiset määritetyt arvot.

(94) Belgia mainitsee useita syitä sille, miksi FSIH luopui Duferco US:n osakkeista: i) […]:n kanssa tehty levyaihioiden toimitussopimus, joka vakautti tuloksia mutta saattoi silti johtaa Duferco US:n mahdollisten tuottojen supistumiseen; ii) neuvottelut, joita käytiin SIF:n 50 prosentin omistusosuuden myymisestä NLMK:lle ja joiden tarkoituksena oli siirtää Duferco US tämän venäläisen konsernin kanssa sovittavan kumppanuuden piiriin; iii) FSIH:n käsitys, että terästuotantoalalla tapahtuisi pian suhdannekäänne; iv) Duferco-konsernin runsaat käteisvarat, mikä tarjosi FSIH:lle tilaisuuden myydä omistusosuutensa Duferco US:stä.

(95) Osto-option hinnasta ja umpeutumisesta Belgia väittää, että option hinta sisältyi neuvoteltuun toteutushintaan ja että lähes 10 vuoden voimassaoloaika oli perusteltu, koska Dufercon ja NLMK:n välisen suunnitellun liiketoimen toteutumishetkestä ei ollut varmuutta.

4.2 *TOIMENPIDE 2*

(96) Vastauksena komission ensimmäiseen epäilykseen Belgia vastaa, että DPH:hon tehdyn sijoituksen arvo on määritettävä Yhdysvaltain dollareissa eikä euroissa, koska Yhdysvaltain dollari on DPH:n toimintavaluutta. Jos viitevaluuttana käytetään Yhdysvaltain dollaria, omistusosuus DPH:sta tuotti 8,81 prosenttia vuodessa.

(97) Komission esittämien muiden epäilyksien osalta Belgia perustelee myyntihinnan ja Ernst & Young 2006 -selvityksen sisältämän vaihteluvälin välistä eroa viiden arvonalennuksen huomioon ottamisella.

4.2.1 ARVONALENNUS NRO 1: DPH:N TRADING-YKSIKÖN ARVON MÄÄRITYS

(98) DPH on kahden suuren yksikön emoyhtiö: Trading-yksikön (kauppa) ja Industry-yksikön (tuotanto). DPH myi 29 päivänä syyskuuta 2003, eli muutama kuukausi FSIH:n pääomasijoituksen jälkeen, 50 prosenttia Trading-yksiköstään (Duferco International Trading Holding – […]) […]:lle. Kauppa perustui Trading-yksikön kirjanpitoarvoon sikäli, että myyntihintaa laskettaessa otettiin huomioon puolet Duferco International Trading Holdingin omasta pääomasta, eli 40,83 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (36,01 miljoonaa euroa euron dollarikurssin vuoden 2003 vuosikeskiarvon mukaan).

(99) Belgian mukaan tämä hinta oli markkinahinta. Se oli siksi otettava huomioon määritettäessä koko konsernin arvo noin kolme vuotta myöhemmin. Belgian mukaan Ernst & Young 2006 -selvityksessä olisi pitänyt ottaa huomioon Trading-yksikön kirjanpitoarvo eikä soveltaa siinä käytettyä, hinta/voitto-suhteeseen perustuvaa arviointimenetelmää koko konserniin. Belgia ei sen sijaan vastusta Industry-yksikön arvon määrittämistä hinta/voitto-suhteen perusteella.

(100) Jos Trading-yksikkö olisi arvostettu kirjanpitoarvoonsa, sen arvo olisi ollut 20–31 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria alempi kuin Ernst & Young 2006 -selvityksessä esitetty arvo.

(101) Belgia korostaa vielä, että vaikka haluttaisiin soveltaa hinta/voitto-suhdemenetelmää koko konserniin, Ernst & Young 2006 -selvityksessä käytetty suhdeluku ei vastaisi DPH:n riskiprofiilia. Tätäkin menetelmää käytettäessä Trading- ja Industry-yksiköiden arvot olisi nimittäin määritettävä erikseen, koska niihin on sovellettava eri suhdelukua. Ernst & Young 2006 -selvityksessä sovellettiin virheellisesti koko konserniin (mukaan lukien Trading-yksikkö) suhdelukua, joka perustui vain teollisuuden alalla toimiviin vertailukelpoisiin yrityksiin. Belgian mukaan kauppa on kuitenkin riskialttiimpaa toimintaa kuin tuotanto. Kauppaan olisi siksi sovellettava alempaa hinta/voitto-suhdetta, joka kuvastaisi sitä, että sijoittajat pitävät tällaista riskiprofiilia vähemmän houkuttelevana (Belgia toimitti tämän toteamuksen tueksi S&P Capital IQ -tietokannasta peräisin olevia tietoja). Koska Ernst & Young 2006 -selvityksessä ei tehty näin, DPH:n arvo määritettiin Belgian mukaan liian korkeaksi.

4.2.2 ALENNUS NRO 2: TERÄSMARKKINOIDEN SYKLISYYS

(102) Ajanjakso, jolta Ernst & Young 2006 -selvityksessä arvioitiin Duferco US:n arvonmäärityksessä käytetyt tuotto ja hinta/voitto-suhde, ei Belgian mukaan kuvasta riittävästi terätuotantoalan syklisyyttä. Koska ajanjakso kattoi vain neljä vuotta (2003–2006), siihen sisältyi kolme hyvää vuotta (2004, 2005 ja 2006) ja vain yksi heikko vuosi (2003). Belgian mukaan osapuolet lisäsivät siksi analyysiinsa vuodet 2001 ja 2002 ja painottivat eri vuosia eri tavalla kuin Ernst & Young.

(103) Osapuolten käyttämillä arvoilla ja painotuksilla DPH:n arvoksi saatiin […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (Ernst & Young 2006 -selvityksessä arvo oli […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria). Belgian mukaan tämä merkittävä arvostusero, johon on vielä lisättävä muiden arvonalennusten ja mukautusten vaikutus, osoittaa, että Ernst & Young 2006 -selvityksessä määritetty DPH:n arvo oli liian korkea.

4.2.3 ARVONALENNUS NRO 3: OSAKKEIDEN EPÄLIKVIDIYS

(104) Belgian mukaan FSIH:n omistamien DPH:n osakkeiden arvo olisi määritettävä alemmaksi, koska ne olivat epälikvidejä. Se toteaa, että yrityksen osakkeiden likviditeetin arvioinnissa otetaan yleensä huomioon seuraavat tekijät:

— Myyntioptio: Onko osakkaalla oikeus myydä osakkeensa ennalta sovittuun hintaan? Myyntioptio lisää osakkeiden likviditeettiä, mutta tarkasteltavassa tapauksessa myyntioptiota ei ollut.

— Osakkeen houkuttavuutta heikentävät lausekkeet: FSIH:lla ja [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisella yhtiöllä] oli molemmilla etuosto-oikeus, jos osakkeita aiottiin myydä kolmansille. Tällainen lauseke vähentää merkittävästi kolmannen osapuolen kiinnostusta ryhtyä käymään jommankumman osakkaan kanssa pitkiä ja kalliita neuvotteluja osakkeiden ostamisesta. Toisella osakkaalla on nimittäin oikeus lunastaa osakkeet, joista neuvottelujen tuloksena esitetään tarjous.

— Osinkojen määrä: FSIH saattoi odottaa saavansa tulevaisuudessa vain verrattain vaatimattomia osinkoja, jotka vastasivat 4,8 prosentin vuosituottoa (neljän miljoonan euron vuosiosingot). Vaatimattomat osingot kuitenkin heikentävät osakkeen likviditeettiä.

— Sijoittajia koskevat riskitekijät: Terästeollisuusalan voimakkaan syklisyyden ja voittojensa epävakauden vuoksi DPH toimi erittäin riskialttiissa ympäristössä. Tällainen riskitaso heikentää osakkeen likviditeettiä.

— Kasvuodotukset: Markkinoiden katsottiin vuonna 2006 olevan syklin huipulla, joten tulevien vuosien kasvuodotukset olivat vähäiset. Tämäkin tekijä lisää osakkeiden epälikvidiyttä.

— Osakkeiden määrä: Mitä enemmän osakkeita on, sitä vähemmän on niiden mahdollisia ostajia. Tämä pätee etenkin tilanteisiin, joissa osakkeita on paljon, mutta ne jäävät kuitenkin vähemmistöön, kuten nyt tarkasteltavassa tapauksessa.

— Yrityksen koko ja vakavaraisuus: Ernst & Young 2006 -selvityksestä ilmenee, että DPH:n oman pääoman arvo oli […] miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa, että sitä voitiin pitää pienenä tai keskisuurena yrityksenä. Pk-yritysten osakkeita on vaikeampi myydä kuin suuren yrityksen osakkeita, etenkin jos ne ovat noteeraamattomia.

(105) Belgian mukaan osapuolet päättivät näiden tekijöiden ja sen perusteella, että muut toimijat eivät olleet kiinnostuneita kyseisistä osakkeista, soveltaa 40 prosentin likviditeettialennusta Ernst & Youngin käyttämän 30 prosentin arvonalennuksen sijaan.

(106) Belgia katsoo, ettei sen tarvitse tämän enempää perustella soveltamiaan arvonalennuksia, sillä niiden määrät sisältyvät yleisesti käytettyihin vaihteluväleihin ja 40 prosentin arvonalennukseen päädyttiin osapuolten välisissä neuvotteluissa.

4.2.4 ARVONALENNUS NRO 4: FSIH:N ETUOSAKKEISIIN KUULUVIA OSINKOJA KOSKEVA VARAUS

(107) FSIH oli neuvotellut itselleen oikeuden saada vuosittain neljä miljoonaa euroa etuosakkeisiin kuuluvina osinkoina tilivuosina 2005–2012. Ernst & Young otti huomioon tämän oikeuden vuonna 2006 tekemässään arvonmäärityksessä katsoen, että FSIH saattoi odottaa saavansa neljä miljoonaa Yhdysvaltain dollaria ([11]) vuodessa seitsemänä vuotena vuodesta 2005 alkaen (eli nykyarvoltaan 26,3 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria).

(108) Ernst & Young ei lisännyt tätä nykyarvoa sellaisenaan arvioonsa. Se sovelsi siihen 6,2 prosentin arvonalennusta, koska se katsoi näiden osinkojen jakamatta jättämisen riskin olevan verrattavissa BBB-luottoluokituksen saaneen joukkovelkakirjan luottoriskiin. Ernst & Young 2006 -selvityksessä on siis lisätty 22,2 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria arvoon, joka koski 25 prosentin omistusosuutta DPH:sta.

(109) Belgian mukaan 6,2 prosentin arvonalennus ei tuolloin osapuolten mielestä riittänyt kuvastamaan etuosakkeille kuuluvien osinkojen jakamatta jättämisen riskiä.

(110) Belgia esittää tälle kaksi pääperustelua. Ensimmäinen niistä koskee DPH:n tulosten epävakautta: jos tuotto tai kassatilanne olisi heikko, se ei voisi jakaa osinkoja. Belgia korostaa tässä yhteydessä, että etuosakkeisiin kuuluvan osingon jakaminen oli yhtiön harkintavallassa. Toinen perustelu koskee Duferco-konsernin organisaatiota: Koska kyseisiä osinkoja jakava yhtiö oli holdingyhtiö (DPH), sen voitto koostui vain sen tytäryhtiöiden tuottamista konsolidoiduista voitoista. Erinäisistä syistä (esimerkiksi verolainsäädäntö, rahoitussitoumukset ja sopimusvelvoitteet) tytäryhtiöiden voittojen kerääminen holdingyhtiöön ei kuitenkaan aina ollut helppoa tai edes mahdollista.

(111) Kaikkien näiden tekijöiden vuoksi DPH:n etuosakkeille kuuluvien osinkojen jakaminen oli aidosti epävarmaa. Belgian mukaan arvonalennuksen olisi siksi pitänyt olla suurempi kuin sellaisten joukkovelkakirjojen tuottoon sovellettava arvonalennus, joiden luottoluokitus on BBB. Osapuolet sopivat Belgian mukaan 14 prosentista, eli neljän miljoonan Yhdysvaltain dollarin arvonalennuksesta Ernst & Youngin arvioon nähden.

4.2.5 ARVONALENNUS NRO 5: MÄÄRÄYSVALTAPREEMIO

(112) Arvonalennus nro 5 tarkoittaa todellisuudessa Ernst & Young 2006 -selvityksessä esitetyn preemion soveltamatta jättämistä. Ernst & Young totesi selvityksessään FSIH:lla olevan osakassopimuksen mukaisesti erityisoikeuksia, joiden ansiosta se saattoi vaikuttaa konsernin tiettyihin strategisiin päätöksiin. Ernst & Young 2006 -selvityksessä pidettiin siksi aiheellisena määräysvaltapreemiota, joka oli 0–10 prosenttia omistusosuuden arvosta.

(113) Belgia toteaa osapuolten päättäneen olla soveltamatta määräysvaltapreemiota, koska kyseisillä erityisoikeuksilla ei todellisuudessa ollut markkina-arvoa myytäessä osakkeita kolmannelle tai [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaiselle yhtiölle]. Belgian mukaan [DPH:ssa tuolloin määräysvaltainen yhtiö] olisi nimittäin voinut vastustaa DPH:n osakassopimukseen kirjattujen oikeuksien myyntiä, jos osakkeet olisi myyty kolmannelle. [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisen yhtiön] ei näin ollen olisi tarvinnut maksaa täysien oikeuksien takaisin saamisesta.

(114) Belgia toteaa osapuolten sopineen, että FSIH:n osakkeisiin osakassopimuksen mukaisesti liittyvät erityisoikeudet raukeaisivat, jos jompikumpi osapuoli myisi osakkeensa kolmannelle. On totta, että FSIH saattoi osakassopimuksessa määrättyjen erityisoikeuksien ansiosta vähintäänkin vaikuttaa DPH:n johtoon ja että näillä oikeuksilla oli siksi väistämättä tietty arvo, kun FSIH osti DPH:n osakkeet, mutta FSIH ei kuitenkaan voinut vapaasti siirtää omistamiaan erityisoikeuksia. Niillä ei siksi ollut markkina-arvoa.

([11]) Ernst & Young on virheellisesti korvannut eurot dollareilla.

4.2.6 MUITA TAUSTATIETOJA

(115) Belgia esittää kaksi muuta seikkaa, joiden vuoksi ei sovellettu arvonalennusta mutta jotka se haluaa mainita, jotta komissiolla olisi tiedossaan kaikki seikat, joista osapuolet neuvottelivat ennen lopullisen hinnan vahvistamista.

(116) Ensimmäinen niistä koskee vuonna 2005 tehtyä DPH:n ja Farrellin välistä sopimusta, jossa määrätään tiettyjen tuottojen siirtämisestä Farrellille. Ernst & Young 2006 -selvityksessä sovellettiin tämän sopimuksen vuoksi 5,5 miljoonan Yhdysvaltain dollarin arvonalennusta kunkin huomioon otetun vuoden ”ilmoitettuun tulokseen” (reported earnings). Osapuolet eivät korottaneet tätä arvonalennusta.

(117) Toinen seikka liittyy […]-yhtiön kanssa tehtyyn toimitussopimukseen, jonka mukaan DPH osti huomattavan määrän puolivalmiita tuotteita (levyaihioita) tuotantokustannuksia vastaavalla hinnalla. DPH:lle sopimus merkitsi sekä tappioriskiä että mahdollisuutta saada voittoja sen mukaan, miten teräksen maailmanhinnat kehittyisivät. Sopimuksessa määrättiin pääomankorotusvelvoitteista ja huomattavista irtisanomissakoista, joten vaarana oli, että se aiheuttaisi DPH:lle huomattavia kustannuksia. Ernst & Young 2006 -selvityksessä tätä riskiä ei määritelty prosentuaalisesti, ja Belgian komissiolle toimittamien tietojen mukaan myöskään osapuolet eivät sitä tehneet.

(118) Belgia haluaa vielä kerrata FSIH:n vetäytymisen syyt: alan syklisyys, uusien yksityisten sijoittajien ([…] ja NLMK) liittyminen Duferco-konserniin ja niiden vaikutusvalta sekä Duferco-konsernin käytettävissä olleet kassavarat. Se korostaa tässä yhteydessä yhteisyrityksen NLMK:n kanssa olleen osoitus siitä, että Duferco halusi vähitellen luopua teollisesta terästuotannosta keskittyäkseen uusiin toimintoihin, kuten maa-alueiden kunnostukseen ja energiahankkeisiin. Belgian mukaan FSIH noudatti tätä suuntausta vetäytymällä DPH:sta ja investoimalla uusiin konsernin toiminnan monipuolistamishankkeisiin (katso toimenpide 3).

4.3 *TOIMENPIDE 3*

(119) Belgia perustelee […] miljoonan euron hintaa eri seikkojen yhteisvaikutuksella.

4.3.1 MYYNTISAAMISET

(120) Carsid Développement, sittemmin Duferco Diversification, peri [30–37] miljoonan euron myyntisaamiset, jotka kohdistuivat konsernin toiseen yhtiöön (Duferco La Louvière Salesiin).

4.3.2 […]-HANKKEELTA ODOTETTU LISÄARVO

(121) Duferco-konserni oli […] 2002 ryhtynyt kehittämään mittavaa maa-alueen kunnostushanketta. Vaikka Duferco Développement omisti maa-alueet, hankkeen kehittämisestä vastasi tytäryhtiö Carsid Développement (sittemmin Duferco Diversification).

(122) Belgia täsmentää, että kun FSIH teki päätöksen, jolla se hyväksyi pääoman sijoittamisen DSIH:hon, eli 5 päivänä joulukuuta 2006, oli jo varmaa, että Duferco Développement, jolla ei ollut henkilöstöä, antaisi Duferco Diversificationin tehtäväksi […]:n maa-alueen kehittämisen ja kunnostamisen. Oli jo sovittu, että korvauksena tämän hankkeen puitteissa toteutetuista suoritteista Duferco Diversification saisi puolet niistä voitoista, joita Duferco Développement odotti saavansa sille kuuluvien maa-alueiden myynnistä. Duferco Développement saisi loput 50 prosenttia.

(123) Belgia myöntää, että kiinteistöhankkeen mutkikkuuden ja laajuuden vuoksi Duferco Diversificationin ja Duferco Développementin välisen sopimuksen tekeminen viivästyi. Tietyistä asioista saatettiin tehdä päätös vasta, kun selvitysryhmä, joka oli perustettu 18 päivänä tammikuuta 2007 annetulla ministeriön päätöksellä, eli kuukauden kuluttua siitä, kun FSIH oli sijoittanut pääomaa DSIH:hon, oli antanut päätelmänsä.

(124) Duferco Diversificationin korvaus […]-hankkeesta virallistettiin lopulta Duferco Développementin, joka omisti maa-alueet, ja Duferco Diversificationin 4 päivänä helmikuuta 2009 tekemällä sopimuksella. Belgian mukaan tässä sopimuksessa määrättiin alkuperäisen sopimuksen mukaisesti, että kunnostetun maa-alueen myynnistä saatava voitto jaetaan tasan Duferco Développementin ja Duferco Diversificationin kesken. Näin ollen vuoden 2009 sopimuksella vain virallistettiin sopimus, jonka Duferco Développement ja Carsid Développement olivat tehneet jo vuonna 2006. Oli siis täysin perusteltua, että sijoittaessaan DSIH:hon FSIH otti kyseisen hankkeen huomioon Carsid Développementin arvoa määrittäessään.

(125) Belgia väittää lisäksi, että FSIH oli jo vuonna 2006 tehnyt sijoituksen hankkeen arvonmäärityksen perusteella. Sen mukaan vuonna 2006 […]-hankkeen voitiin varovasti arvioida tuottavan […] miljoonaa euroa voittoa.

(126) Määrä vastasi […]:n maa-alueen kunnostamisesta aiheutuvien kustannusten ([…] miljoonaa euroa vuonna 2006 annetun asiantuntijalausunnon perusteella) ja Duferco Développementin omistamien maa-alueiden arvon (joksi oli Belgian mukaan jo arvioitu […] miljoonaa euroa; konsulttiyritys Galtier vahvisti tämän arvion tammikuussa 2010) erotusta.

(127) Belgia katsookin, että FSIH toimi varovasti ja huolellisesti pyytäessään, että osapuolet ottavat huomioon […] miljoonan euron voiton, joka niiden välisten sopimusten mukaisesti jaettaisiin tasan Duferco Développementin ja Duferco Diversificationin kesken (DSIH:n piti näin ollen ottaa huomioon […] miljoonaa euroa).

(128) Dufercon sisäisten organisaatiomuutosten seurauksena […]-hanke siirtyi Duferco Wallonie -yhtiölle 19 päivänä joulukuuta 2012 […] miljoonan euron arvoisena. Belgian mukaan määrä vastasi hankkeen odotettua lisäarvoa, joka oli arvioitu uudelleen vuonna 2012 uusien asiantuntijalausuntojen perusteella.

(129) Belgia ei anna muita tietoja siitä, onko […]-hanke toteutettu ja onnistuiko se taloudellisesti.

4.3.3 KIINTEISTÖJEN SIIRTÄMINEN DUFERCO DIVERSIFICATIONIN TYTÄRYHTIÖLLE

(130) Duferco La Louvièren omistamia kiinteistöjä siirrettiin Duferco Diversificationin tytäryhtiölle Duferco Immobilièrelle. Kiinteistöjen arvoksi, jonka konsultti vahvisti, arvioitiin [14–21]–[15–22] miljoonaa euroa.

4.3.4 MARCINELLE ENERGIE -HANKKEEN ARVO

(131) Vuonna 2006 Duferco Diversificationin tytäryhtiön Marcinelle Energien tehtävänä oli saada päätökseen kombivoimalaitoksen rakentamishanke Charleroissa. FSIH määritti hankkeen arvon konsulttiyritys Bainin, jäljempänä 'Bain', heinäkuussa 2006 laatiman asiantuntijalausunnon perusteella.

(132) Bainin mukaan hankkeen kokonaisarvoksi voitiin arvioida […] miljoonaa euroa: i) […] miljoonaa euroa varsinaisen keskuksen nettonykyarvona ja ii) […] miljoonaa euroa, jos hankkeelle myönnettäisiin täydet päästöoikeudet.

(133) Bainin esittämä väliarvio perustui i) […] miljoonan euron nettonykyarvoon (joka perustui oletukseen, ettei Duferco muodostaisi yhteenliittymää sähköalan yrityksen kanssa) ja ii) vain 50-prosenttisiin päästöoikeuksiin, joiden arvo oli […] miljoonaa euroa. Päästöoikeuksien arvoa alennettiin myöhemmin lisää päästöoikeuksien hinnan alentumisriskin vuoksi. Belgian mukaan FSIH:n lopulta hyväksymä päästöoikeuksien arvo oli […] miljoonaa euroa.

(134) FSIH saattoi tämän asiantuntijalausunnon perusteella oikeutetusti katsoa, että sijoittaminen kombivoimalaitoksen rakentamiseen tuottaisi nettonykyarvona […] miljoonaa euroa ([…] miljoonaa euroa). Bainin selvityksessä annettiin kuitenkin ymmärtää, että jos Duferco muodostaisi yhteenliittymän kokeneen sähköalan yrityksen kanssa, arvo nousisi ja hankkeen nettonykyarvo olisi […] miljoonaa euroa.

(135) Belgian mukaan Marcinelle Energie -hankkeen kokonaisarvo oli Bainin asiantuntijalausunnon perusteella varovasti arvioituna näin ollen keskimäärin […] miljoonaa euroa.

(136) FSIH käynnisti tämän arvion perusteella neuvottelut Marcinelle Energie -hankkeen arvon määrittämisestä Dufercokonsernin energia-alan eri toimijoiden keskuudessa suorittamien kumppanuustunnustelujen pohjalta. Se, että keskusteluja käytiin tärkeimpien energia-alan toimijoiden kanssa (esimerkiksi EDF, ELECTRABEL, SPE, NUON ja ENEL), osoittaa, että Marcinelle Energie -hanke herätti paljon kiinnostusta ja odotuksia merkittävistä mahdollisuuksista.

(137) Koska tunnustelujen aikana oli käynyt ilmi, että ostajat olivat halukkaita maksamaan 80 prosentista Marcinelle Energie -hanketta vain noin […] miljoonaa euroa, FSIH pyysi, että hankkeen mediaaniarvoa, joka oli Bainin mukaan […] miljoonaa euroa, tarkistettaisiin alaspäin epävirallisten yhteydenottojen yhteydessä esiin tulleiden summien perusteella. Pyyntöön suostuttiin.

(138) Loppujen lopuksi 80 prosenttia hankkeesta arvioitiin […] miljoonan euron arvoiseksi. FSIH ja Duferco sopivat, että hankkeen loppuosan (20 prosenttia) arvoksi määritettäisiin enintään 20 prosenttia hankkeen Bainin lausunnon mukaisesta mediaaniarvosta, eli […] miljoonaa euroa (20 prosenttia […] miljoonasta eurosta). Marcinelle Energie -hankkeen kokonaisarvoksi vahvistettiin siten […] miljoonaa euroa.

(139) Belgia väittää näin ollen, että kun FSIH joulukuussa 2006 päätti sijoittaa yhdessä Duferco Développementin kanssa pääomaa DSIH:hon, Marcinelle Energie -kombivoimalaitoshankkeen arvosta oli käyty neuvotteluja, joissa hankkeen arvoksi määritettiin selvästi Bainin selvityksen mukaista mediaaniarvoa alempi arvo: kumppanit vahvistivat lopulta arvoksi […] miljoonaa euroa. Belgian mukaan FSIH varmisti näin toimien sen, että käytetty laskentamenetelmä oli erittäin varovainen.

(140) Edellä esitetystä seuraa, että osapuolet päätyivät määrittämään hankkeelle varovaisen arvon, joka oli huomattavasti alempi kuin hankkeen todennäköinen enimmäistuotto. Belgian mukaan on siksi lähtökohtaisesti väärin väittää, että FSIH olisi sijoittanut määrän, joka vastasi hankkeen toivottua tuottoa (komission aloittamispäätöksen 161 kohta).

(141) Belgia myöntää kuitenkin, että Bainin selvityksen mukaan päästöoikeuksien arvon huomioon ottaminen edellytti, että kombivoimalaitos saataisiin nopeasti toimintakuntoon, joka tapauksessa vuoden 2009 kuluessa. Jos hanke viivästyisi, sillä ei enää olisi mahdollisuutta saada käytettävissä olevia päästöoikeuksia.

(142) Kaksi vuotta näiden keskustelujen jälkeen, kesäkuussa 2008, Duferco Diversification myi 80 prosenttia Marcinelle Energie -hankkeesta italialaiselle ENEL-nimiselle sähköalan yritykselle [30–37] miljoonalla eurolla. Kauppaan liittyi myyntioptio, jonka mukaan Duferco Diversificationilla oli oikeus myydä loput hankkeesta ([…]) ENEL:lle vuoden kuluttua voimalaitoksen käyttöönotosta […] miljoonalla eurolla korotettuna hyvityksellä niistä tappioista, joita omakustannushintaan myymisestä mahdollisesti aiheutuu (off-take right).

(143) Vuodesta 2010 alkaen sähkömarkkinat kuitenkin romahtivat äkisti, ja kombivoimalaitosten kannattavuus heikkeni ratkaisevasti. Belgian mukaan voimalaitos otettiin tästä huolimatta käyttöön 31 päivänä maaliskuuta 2012.

(144) Duferco Diversification (josta oli tullut Duferco Belgium) käytti tämän vuoksi vuoden 2013 alussa oikeuttaan vetäytyä hankkeesta […] miljoonan euron hintaan, mihin lisättiin […] euroa hyvityksenä tappioista, jotka olivat aiheutuneet omakustannushintaisesta toimitussopimuksesta, […] miljoonaa euroa kaasun hinnasta annettavana alennuksena ja […] miljoonaa euroa ”uudelleenarvostuksina ja erilaisina korkoina” (tarkemmin täsmentämättä).

(145) Marcinelle Energie -hankkeen kokonaismyyntihinta oli siis loppujen lopuksi [70–78] miljoonaa euroa. Kuten Belgia kuitenkin tarkentaa, tästä määrästä on vähennettävä vuosina 2006–2013 tehdyt sijoitukset ([…] miljoonaa euroa) ja tappiot (noin […] miljoonaa euroa), minkä jälkeen diskonttaamattomaksi nettovoitoksi saadaan noin [40–46] miljoonaa euroa.

(146) Tulokset olivat heikommat kuin vuonna 2006 ennakoitiin. Belgia perustelee niitä vuonna 2010 alkaneella kaasumarkkinoiden mullistuksella ja toteaa, että ENEL-konsernikin menetti hankkeessa rahaa.

4.3.5 NELJÄN SEIKAN YHTEISVAIKUTUS

(147) Belgian mukaan FSIH ja Duferco-konserni määrittivät edellä mainittujen neljän seikan vuoksi vuonna 2006 Duferco Diversificationin arvoksi […]–[…] miljoonaa euroa. Lopulliseksi arvoksi tuli […] miljoonaa euroa, josta FSIH:n osuus oli puolet.

(148) Belgia väittää, että tätä sijoitusta DSIH:hon on pidettävä tasavertaisena Duferco Développementin sijoituksen kanssa. Koska FSIH ja Duferco Développement sijoittivat molemmat yhtä paljon, niiden edut olivat Belgian mukaan samat ja ne olivat alttiit samoille riskeille. Belgia muistuttaa tässä yhteydessä, että DSIH ei kuulunut Duferco-konserniin ennen FSIH:n pääomasijoitusta, koska kolmas osapuoli oli perustanut sen 29 päivänä marraskuuta 2006 (”[…]”-nimisenä), ja se siirtyi vasta tämän jälkeen, joulukuussa 2006, FSIH:lle ja Duferco Développementille, jotka käyttivät sitä *ad hoc* -yhteissijoitusvälineenään. Belgian mukaan FSIH toimi näistä eri syistä markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti.

(149) Muistutettakoon, että DSIH oli 8 päivänä heinäkuuta 2011 myynyt omistusosuutensa Duferco Diversificationista DLP:lle samalla summalla, eli […] miljoonalla eurolla. DLP ei kuitenkaan maksanut kyseistä summaa, vaan Duferco Diversification kirjasi sen taseeseensa […] miljoonan euron saatavana DLP:ltä.

4.4 *TOIMENPITEET 4 JA 5*

(150) Belgia kiistää, että [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] myönnetty laina olisi sisältänyt valtiontukea. Se muistuttaa, että [Duferco-konsernin tuolloisen emoyhtiön] eri tytäryhtiöiden pankkilainojen keskimääräinen vaihtuva korko oli vuonna 2009 [1,1–1,55] prosenttia, eli alempi kuin nyt tarkasteltavien lainojen korko.

(151) Belgia väittää, että FSIH:n myöntämää lainaa voidaan verrata näihin pankkilainoihin, koska ne ovat vertailukelpoisia. Se on tässä eri mieltä komission kanssa, jonka mukaan näitä lainoja ei voida käyttää vertailevassa analyysissa.

(152) Belgian mukaan komissio tekee virheen ottaessaan huomioon lainan maturiteetin, määrän tai luonteen kaltaisia kriteerejä arvioidessaan, voidaanko yksityisiä lainoja verrata FSIH:n myöntämiin lainoihin. Tämä on Belgian mukaan vastoin komission tiedonantoa viite- ja diskonttokorkojen määrittämisessä sovellettavan menetelmän tarkistamisesta, jäljempänä 'vuoden 2008 viitekorkotiedonanto' ([12]), jossa todetaan nimenomaisesti, että "marginaali on suurelta osin riippumaton lainan maturiteetista".

(153) Selventääkseen sitä, että yhtäältä maturiteetin, määrän ja luonteen ja toisaalta marginaalin välillä ei ole vastaavuutta, Belgia tarkastelee kaupallisten pankkien Dufercolle myöntämiä lainoja. Rahoituslaitosten suurimpien lainojen korot vaihtelivat välillä [0,9–1,35] prosenttia ja [1,7–2,2] prosenttia ja olivat usein alemmat kuin pienempien lainojen korot (enintään [2,25–2,75] prosenttia […] miljoonan euron lainalla tai jopa [2,3–2,75] prosenttia […] miljoonan euron lainalla). Käyttöpääomalainojen (working capital) korot vaihtelivat välillä [0,75–1,15] prosenttia ja [2,75–3,25] prosenttia ja investointilainojen (Capex) korot välillä [1,5–2] prosenttia ja [2,75–3,25] prosenttia.

(154) Belgian mukaan sen mahdollisuuden pois sulkemiseksi, että julkiseen lainaan sisältyy valtiontukea, ei myöskään ole pakko todistaa, että oli olemassa yksityisen pankin myöntämä, kaikilta osin samanlainen laina. Euroopan unionin valtiontukisäännöissä tai oikeuskäytännössä ei vaadita, että julkisten lainojen on oltava maturiteetiltaan, määrältään ja luonteeltaan samanlaisia kuin yksityisten lainojen, jotta tuen mahdollisuus voitaisiin sulkea pois.

(155) Belgia päättelee pankkien Dufercolle myöntämien lainojen koroista, että [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] täytti luottoluokituksen AAA edellytykset. Se perustelee tätä sellaisiin yrityksiin vuonna 2009 sovelletuilla koroilla, joilla oli vuoden 2008 viitekorkotiedonannon mukaisesti luottoluokitus A–AAA ja hyvät vakuudet: 2,37 prosenttia syyskuussa 2009 ja 2,05 prosenttia joulukuussa 2009.

(156) Belgia väittää vielä, että FSIH:n myöntämän lainan vakuudet olivat vuoden 2008 viitekorkotiedonannon mukaan erittäin hyvät. Koska DPH oli erittäin vakavarainen, 15 prosenttia sen osakkeista oli sen mukaan erittäin hyvä vakuus. Lisäksi lähes täydellinen varmuus siitä, että […] miljoonan euron saatava kohdennettaisiin ensisijaisesti lainan takaisinmaksuun, jos määräysvalta SIF:ssä vaihtuisi, teki vakuudesta erittäin vahvan.

(157) SIF-konsernille myönnettyjen lainojen vertailu osoittaa Belgian mukaan, etteivät komission esittämät ominaisuudet (maturiteetti, määrä ja luonne) juurikaan vaikuttaneet niiden korkoon.

(158) Vertailusta ilmenee myös, että FSIH:n myöntämän lainan korko oli lähes sama kuin yksityisten rahoituslaitosten SIF:lle myöntämien eri lainojen korko. Koska se oli 1,99 prosenttia, se oli jopa hieman korkeampi kuin SIF-konsernille myönnettyjen lainojen keskikorko, joka oli [1,65–2,15] prosenttia.

(159) Jos otetaan huomioon vain SIF:n pitkäaikaiset lainat, vaihteluväli on tätä [1,65–2,15] prosentin keskikorkoa vieläkin alempi: [1–1,5]–[1,65–2,15] prosenttia.

([12]) EUVL C 14, 19.1.2008, s. 2.

(160) Koska SIF:lle myönnetyllä lainalla ei ollut vakuuksia, tähän vaihteluväliin on Belgian mukaan lisättävä [20–60] peruspisteen marginaali. Tämä perustuu Belgian mukaan siihen, että SIF olisi vuoden 2008 viitekorkotiedonannon perusteella voinut sijoittua luottokelpoisuusluokkaan ”erittäin hyvä”. Lisäyksen jälkeen vaihteluväli on [1,5–2]–[…] prosenttia, johon FSIH:n myöntämä laina sisältyy.

(161) Koska SIF:llä ei ollut julkista luottoluokitusta, Belgia perustelee sen luottokelpoisuusluokkaa ”erittäin hyvä” sillä, että yksityisten rahoituslaitosten soveltamat korot olivat samat (tai alemmat) kuin korot, jotka vuoden 2008 viitekorkotiedonannossa vahvistetaan vakavaraisille yrityksille (luottoluokitus AAA–A).

4.5 *TOIMENPIDE 6*

(162) Belgian mukaan FSIH oli tasavertaisessa asemassa (*pari passu*) DII:n kanssa tehdessään pääomasijoituksen DLP:hen, koska i) yksityinen sijoittaja ja julkinen sijoittaja sijoittivat käytännöllisesti katsoen yhtä paljon, ii) DLP ei kuulunut Duferco-konserniin ennen kyseistä sijoitusta, vaan se perustettiin nimenomaan välineeksi, johon FSIH:n ja DII:n pääomasijoitukset voitiin sijoittaa, ja iii) sijoitusten tarkoituksena ei ollut ostaa omaisuuseriä, jotka jo kuuluivat Duferco-konsernille (vaan SIF:lle kuuluvia omaisuuseriä).

(163) Belgian mukaan sillä, että FSIH:n sijoitus tehtiin aluksi vaihtovelkakirjalainana (joka muunnettiin nopeasti osakkeiksi), ei ole merkitystä. Vaihtovelkakirjalainan myöntämispäivänä FSIH ja DII nimittäin tekivät samanaikaisesti osakassopimuksen, jolla FSIH sitoutui korottamaan DLP:n pääomaa enintään 70 miljoonalla eurolla ja DII enintään 101 miljoonalla eurolla. Belgian mukaan 30 miljoonan euron lainaa olisikin pidettävä osana 201 miljoonan euron pääomankorotusta, josta FSIH ja DII päättivät tasavertaisesti.

(164) Belgia muistuttaa DLLPL:n osakkeiden ostosta komissiolle, että Vallonia oli Sogepan välityksellä ollut osakkaana DLL:ssä vuodesta 1999 lähtien ja tunsi siksi erittäin hyvin sen toiminnan ja taloudellisen tilanteen. Tämä selittää Belgian mukaan sen, etteivät osapuolet DLP:n DLLPL:ään tekemän sijoituksen yhteydessä pitäneet tarpeellisena laatia oikeaa ja asianmukaista liiketoimintasuunnitelmaa. FSIH tunsi ostonsa kohteen erittäin hyvin. Belgian mukaan FSIH saattoi sijoitusta tehdessään luottaa tähän varovaiseen liiketoimintasuunnitelmaan, koska jo käytettävissä olevat luvut tukivat täysin ennusteita. Sama koskee Duferco Trebosia.

(165) Belgia toteaa Duferco La Louvière Salesin varaston ostosta, että vaikka DLP kykeni FSIH:n ja DII:n siihen tekemien pääomasijoitusten ansiosta ostamaan merkittävän tuotevaraston, jonka arvo oli [50–70] miljoonaa euroa (30 päivänä kesäkuuta 2011 tehty myyntisopimus), on tärkeää korostaa, ettei näiden tuotteiden myyjä suinkaan ollut Duferco-konserniin kuuluva toinen yhtiö, kuten komissio väittää aloittamispäätöksessään. Todellisuudessa Duferco La Louvière Sales oli tuolloin ja on edelleen SIF:n määräysvallassa. Belgian mukaan varasto myytiin neuvottelujen jälkeen kirjanpitoarvoonsa, joka oli huomattavasti alempi kuin sen todellinen arvo.

(166) DLLPL:ään tehdystä [30–40] miljoonan euron sijoituksesta Belgia toteaa, että kutakin hanketta tai investointiskenaariota varten tehtiin oma liiketoimintasuunnitelmansa. Osapuolet päättivät lopulta sijoittaa [30–40] miljoonaa euroa DLLPL:ään (sittemmin Duferco Belgium). Tästä investoinnista laadittiin Belgian mukaan vain yksi liiketoimintasuunnitelma, jonka Belgia on toimittanut komissiolle. Muut liiketoimintasuunnitelmat, joihin Belgia viittaa, menettivät sen mukaan merkityksensä, koska osapuolet eivät toteuttaneet hankkeita tai skenaarioita, joita ne koskivat.

5. **ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET**

5.1 *[…]:N, DSIH:N JA DLP:N SEKÄ NIIHIN ETUYHTEYDESSÄ OLEVIEN YHTIÖIDEN YHTEISET HUOMAUTUKSET*

(167) Aluksi on syytä täsmentää, että Duferco-konsernin holdingyhtiö […] on […]:n sekä DPH:n entisten emoyhtiöiden […]:n että […]:n seuraaja.

5.1.1 TOIMENPIDE 1

(168) Aluksi […] korostaa yhtyvänsä täysin Belgian huomautuksiin.

(169) […] käsittelee sen jälkeen FSIH:n Duferco US:ään tekemän sijoituksen motiiveja. Sen mukaan pääomasijoitus Farrelliin liittyi FSIH:n haluun saada hallintaansa kyseinen tehdas, jotta Duferco ei luopuisi belgialaisesta tehtaasta yhdysvaltalaisen tehtaan hyväksi. Vallonia halusi […]:n mukaan suojautua siltä riskiltä, että sille aiheutuu vahinkoa Dufercon mahdollisesti ristiriitaisista sisäisistä eduista. FSIH:n pääomasijoituksella Farrelliin pyrittiin […]:n mukaan myös helpottamaan belgialaisen ja yhdysvaltalaisen tehtaan lähentymistä, jotta voitaisiin optimoida tehtaiden välinen tiedonvaihto ja mahdolliset synergiat.

(170) […]:n mielestä on tärkeää korostaa, että FSIH:n vetäytyminen tapahtui Dufercon aloitteesta. Sen mukaan Duferco oli helmikuussa 2006 allekirjoittanut NLMK:n kanssa aiesopimuksen, jonka mukaisesti se myisi NLMK:lle 50 prosenttia SIF:n osakkeista. Ennakkoehtona oli kuitenkin, että SIF omistaisi Duferco US:n kaikki osakkeet, mikä siis edellytti FSIH:n omistamien osakkeiden ostoa. […]:n mukaan Duferco oli siis esittänyt FSIH:lle ajatuksen osto-optiosta voidakseen vastata NLMK:n vaatimuksiin ja samalla säilyttää tarvittavan joustavuuden, koska liiketoimen toteutuminen oli tuolloin epävarmaa. Dufercon ostotarjous oli kiinnostava myös siksi, että teräksen suhdannesyklin odotettiin päättyvän vuoden 2006 lopussa, mikä teki sijoituksesta vähemmän houkuttelevan.

(171) […] vahvistaa Belgian huomautukset, joiden mukaan mahdollisia ostajaehdokkaita ei ollut tarpeen kilpailuttaa etukäteen, koska myytävänä oli vähemmistöosakkuus yksityisessä yrityksessä, joka omisti integroitumattoman tehtaan. […] toteaa, että vaikka edeltävä tarjouskilpailu ei kyseisessä tilanteessa ollut tarpeen, omistusosuus myytiin siitä huolimatta markkinahintaan.

(172) […] muistuttaa, että Duferco US:n toimintavaluutta on Yhdysvaltain dollari. Siksi sillä, että hankintahinta maksettiin euroissa, oli merkitystä vain FSIH:n sisäisten tarpeiden kannalta.

(173) Vallonian alueen toteuttamien arvonmääritysten täydentämiseksi […] pyysi KPMG:tä määrittämään käyvän arvon menetelmää käyttäen, minkä arvoinen oli FSIH:n 49,9 prosentin omistusosuus Duferco US:stä 14 päivänä kesäkuuta 2006, jolloin osto-optio myönnettiin.

(174) KPMG:n mukaan FSIH:n omistusosuus Duferco US:stä oli arvioitava osakkuutena, joka ei oikeuta määräysvaltaan eikä ole siirtokelpoinen, mutta siihen oli sovellettava määräysvaltapreemiota, koska FSIH sai 9 päivänä huhtikuuta 2003 tehdyn osakassopimuksen perusteella Duferco US:ssä vähemmistöosakkaan vaikutusvaltaa suuremman, merkittävän vaikutusvallan.

(175) KPMG:n mukaan terästeollisuuden syklit kestävät yleensä kolme–seitsemän vuotta. Se toteaa, että vaikka terästeollisuudella meni hyvin vuonna 2006, indikaattorit osoittivat selvästi, että merkittäviä riskejä oli olemassa, koska kansallisen autoteollisuuden tilanne oli heikko ja markkinoiden korjausliike oli mahdollinen muun kuin asuntorakentamisen alalla.

(176) KPMG määritti kolmen ja viiden vuoden syklien ja vertailukelpoisiin yhtiöihin perustuvan käyttökatekertoimen avulla, että käypä arvo 49,9 prosentin omistusosuudelle Duferco US:stä oli 14 päivänä kesäkuuta 2006 […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria.

(177) Seuraavaksi […] esittää näkemyksensä siitä, pitäisikö Duferco US:n arvioinnissa ottaa huomioon oman pääoman arvo vai ei. Se vahvistaa, että komission aloittamispäätöksessään esittämä omaan pääomaan perustuva arvonmääritys ei ole paras mahdollinen. Se kuitenkin huomauttaa, että vaikka oma pääoma haluttaisiin ottaa huomioon, loppupäätelmänä olisi kuitenkin, että liiketoimi toteutettiin markkinahintaan. Tämän todistamiseksi se kiinnittää komission huomion vastaavanlaisena pitämäänsä kauppaan, jossa 50 prosenttia SIF:n osakkeista myytiin NLMK:lle (kauppaan liittyi lisäksi ehdoton osto-optio vähintään yhteen SIF:n osakkeeseen). […]:n mukaan hinta tässä vuonna 2006 tehdyssä kaupassa vastaa kyseisen yhtiön oman pääoman kerrointa, joka on käytännössä sama kuin oman pääoman kerroin, jota käytettiin FSIH:n myydessä omistusosuutensa Duferco US:stä (molemmissa tapauksissa kerroin oli lähellä kahta). Koska mikään ei viittaa siihen, ettei SIF:ää koskevaa liiketoimea toteutettu markkinaehdoilla, vertailu vahvistaa […]:n mukaan, että vaikka oma pääoma otettaisiin huomioon, päätelmänä olisi, että liiketoimi toteutettiin markkinahintaan.

(178) […] katsoo, että osto-option voimassaoloaika liittyy samanaikaisesti käytyihin neuvotteluihin kaupasta, jossa Duferco myi 50 prosenttia SIF:n osakepääomasta NLMK:lle. NLMK:n oli määrä laatia osakkeiden myyntiä

koskevan sopimuksen ja osakassopimuksen ensimmäiset luonnokset 10 päivän kuluessa aiesopimuksen allekirjoittamisesta. Aiesopimuskin oli voimassa vain 1 päivään lokakuuta 2006. […]:n mukaan Dufercon olikin tarkoitus käyttää tai olla käyttämättä osto-optiota osto-option myöntämistä seuranneina viikkoina tai kuukausina. […]:n mukaan sille, että osapuolet sopivat option olevan voimassa 31 päivään joulukuuta 2015, ei siis ollut todellista syytä.

(179) KPMG määritti Dufercolle kesäkuussa 2006 myönnetyn osto-option käyvän arvon. KPMG oli samaa mieltä kuin Duferco, jonka mukaan on otettava huomioon option voimassaoloaika (expected term, eli neljä kuukautta), koska optio ei ollut siirtokelpoinen, mikä laski huomattavasti sen arvoa. KPMG:n mukaan osto-option käypä arvo oli […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria.

(180) […]:n mukaan käypä arvo oli sopimuksen mukaisen voimassaolon perusteella […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Jos myyntihinta olisi laskettu lisäämällä tämä määrä FSIH:n Duferco US -omistusosuuden käypään arvoon, se olisi […]:n mukaan ollut […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, mikä on selvästi vähemmän kuin summa, jonka [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] maksoi.

5.1.2 TOIMENPIDE 2

(181) […]:n mukaan FSIH:n pääomasijoituksella DPH:hon oli kaksi tavoitetta: ensinnäkin pääomaomistus, edustus hallintoneuvostossa sekä oikeus saada strategisia tietoja ja asiakirjoja ja toiseksi sijoituksen hyvä ja turvattu tuotto (etuosakkeille kuuluvat osingot).

(182) Suurin syy siihen, että FSIH vetäytyi DPH:sta oli […]:n mukaan se, että belgialaiset tehtaat myytiin NLMK:lle. Duferco ei enää ollut Vallonian alueen strateginen kumppani Belgiassa, ja Dufercon Trading-yksikön päätökset eivät enää suoraan vaikuttaneet Clabecqin ja La Louvièren tehtaisiin.

(183) […] vahvistaa, että DPH:n toimintavaluutta on Yhdysvaltain dollari, minkä vuoksi kaikkien siihen tehtyjen sijoitusten tuotto on arvioitava Yhdysvaltain dollareissa. FSIH:n DPH:hon tekemän sijoituksen vuosituotto oli näin ollen 8,81 prosenttia.

(184) […] pyysi KPMG:tä analysoimaan Ernst & Youngin maaliskuussa 2006 toteuttaman arvioinnin. Arviointimenetelmistä KPMG totesi, että Ernst & Young ei ilmoita, mitä arvoa sen arvioinnissa käytetään (markkina-arvoa, investointiarvoa vai käypää arvoa). Ernst & Young sovelsi ensisijaisesti vertailukelpoisiin yhtiöihin perustuvaa markkinalähtöistä menetelmää. KPMG ei asettanut etusijalle vertailukelpoisiin yhtiöihin perustuvaa menetelmää eikä vertailukelpoisiin liiketoimiin perustuvaa menetelmää. […]:n mukaan KPMG ei määrittänyt arvoa nettovarallisuuden perusteella, koska tässä menetelmässä ei oteta huomioon tulevia tuottoja eikä toiminnallisia riskejä.

(185) KPMG totesi, että sen terästeollisuuden syklisyydestä tekemän analyysin perusteella DPH:n arvonmäärityksen olisi perustuttava neljän–kuuden vuoden mittaisiin ajanjaksoihin, joissa kullakin vuodella on sama painoarvo. KPMG yhtyi osapuolten analyysiin, jonka mukaan DPH:n arvonmäärityksessä on terästeollisuuden syklisyyden vuoksi otettava huomioon vuodet 2001 ja 2002 ja painotettava kutakin vuotta yhtä paljon.

(186) KPMG vahvisti Ernst & Youngin DPH:n arvonmääritystä varten tekemien, kertaluonteisiin tapahtumiin liittyvien oikaisujen aiheellisuuden ja laajuuden. Lisäksi KPMG teki oikaisuja vuosiin 2001 ja 2002, joita Ernst & Young ei ollut ottanut huomioon.

(187) KPMG tarkasteli Ernst & Youngin valitsemien vertailukelpoisten yhtiöiden luetteloa. KPMG ei löytänyt Ernst & Youngin käyttämästä tietopankista (Bloomberg) tiettyjä Ernst & Young 2006 -selvitykseen sisältyneitä kertoimia. Lisäksi joitakin Ernst & Youngin käyttämiä yhtiöitä ei sen mielestä ollut syytä sisällyttää vertailukelpoisten yhtiöiden luetteloon. KPMG laati oman vertailukelpoisten yhtiöiden luettelonsa, josta kävi ilmi, että vuosien 2003–2006 hinta/voitto-suhteiden keskiarvot olivat alemmat kuin Ernst & Youngin selvityksessä.

(188) KPMG ei löytänyt riittävästi vain teräskaupan alalla toimivia pörssiyhtiöitä, joten Trading-yksikön arvoa ei ollut mahdollista määrittää erikseen. KPMG vahvisti kuitenkin, että olisi ollut aiheellista määrittää kaupankäyntitoimintojen ja tuotantotoimintojen arvot erikseen. Koska kaupankäyntitoiminnoissa riski on suurempi ja tulokset epävakaammat, ne voivat tarjota sijoittajille paremman tuoton, mikä tarkoittaa, että niiden arvo pitäisi määrittää alemmaksi. Kaupankäyntitoimintoihin pitäisi siis soveltaa pienempää kerrointa. […] piti sopivana vertailukohtana syyskuussa 2003 tehtyä kauppaa, jossa myytiin 50 prosenttia […]:sta ja sovittiin hinnasta, joka oli lähellä oman pääoman arvoa.

(189) Taseen ulkopuolisista eristä KPMG vahvisti, että yhtiön oman pääoman määrää on oikaistava taseen ulkopuolisten velkojen huomioon ottamiseksi, jos nämä erät eivät ole kertaluonteisia. Toisin kuin Ernst & Young, KPMG katsoi, että arvonmääritysmenetelmästä riippumatta vain nämä erät on vähennettävä yhtiön oman pääoman arvioidusta arvosta.

(190) KPMG katsoi aiheelliseksi puuttua Ernst & Youngin tekemän oikaisun määrään kahden taseen ulkopuolisen erän osalta. Nämä erät olivat ”Ranskalaiset ja belgialaiset vakuudet”, joiden arvoksi Ernst & Young oli vuonna 2006 määrittänyt […] Yhdysvaltain dollaria. KPMG:n mukaan niiden arvo oli […] Yhdysvaltain dollaria. Vakuuksien arvo oikaistiin niiden sisältämän riskin perusteella. KPMG määritti kokonaisarvoksi […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, kun Ernst & Youngin mukaan arvo oli […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria.

(191) KPMG vahvisti Ernst & Youngin soveltaman likviditeettialennuksen (30 prosenttia) aiheellisuuden ja tason. KPMG:n mukaan 12 prosentin arvonalennus olisi ollut aiheellinen myös, jos arvo olisi määritetty vertailukelpoisten liiketoimien perusteella.

(192) KPMG piti viiden prosentin määräysvaltapreemiota aiheellisena, jos arvo olisi määritetty vertailukelpoisten yhtiöiden perusteella, koska tuolloin tulokseksi saatava arvo olisi vastannut vähemmistöosakkuutta. FSIH sai kuitenkin omistusosuudellaan merkittävästi vaikutusvaltaa DPH:ssa. Jos arvo määritetään vertailukelpoisten liiketoimien perusteella, on KPMG:n mukaan sovellettava 20 prosentin arvonalennusta, koska tällä menetelmällä tulokseksi saadaan arvo, joka vastaa määräysvallan tuottavaa omistusosuutta.

(193) KPMG totesi etuosakkeen tuotosta, että Ernst & Young oli tehnyt virheen määrittäessään etuosakkeelle kuuluvien osinkojen arvon kaudella 2006–2012: sen laskelma perustui neljän miljoonan Yhdysvaltain dollarin vuosiosinkoihin, vaikka vuosiosingot olivat neljä miljoonaa euroa. KPMG katsoi vielä, että Ernst & Youngin maksukyvyttömyysriskin vuoksi soveltama arvonalennusprosentti (6,2 prosenttia) sisältyi määritettyyn hyväksyttävään vaihteluväliin, joka oli 1,8–16,4 prosenttia. Osapuolten soveltama 14 prosentin arvonalennusprosentti oli sekin KPMG:n mielestä hyväksyttävissä, koska se sisältyi arvon vaihteluväliin.

(194) Näiden oikaisujen jälkeen DPH-omistusosuuden arvoksi saatiin […]–[…] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria ja mediaaniarvoksi siis […] miljoonaa euroa, joka on linjassa kesäkuun 2006 myyntihinnan kanssa ([…] miljoonaa euroa). […] päättelee tämän perusteella, ettei [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaiselle yhtiölle] missään tapauksessa myönnetty valtiontukea.

5.1.3 TOIMENPIDE 3

(195) DSIH vahvistaa Belgian perustelut sille, että FSIH:n sijoitus oli tasapuolinen. DSIH väittää, että liiketoimen ehdot olivat samat Duferco Développementille ja FSIH:lle. Molemmat osakkaat päättivät yhdessä ottaa uuden riskin sijoittaessaan DSIH:hon Duferco Diversificationin monipuolistamishankkeiden toteuttamiseksi. Molemmat osakkaat saisivat pääomaomistuksensa mukaisen suhteellisen osuuden mahdollisista osingoista ja yhteisten tytäryhtiöidensä toteuttamien hankkeiden tuottamista voitoista. DSIH:n mukaan Duferco Développementin yksityisellä sijoituksella oli todellinen taloudellinen merkitys, ja sen sijoitus oli yhtä suuri kuin FSIH:n.

(196) DSIH vahvistaa, ettei se ollut Duferco Développementin omistuksessa ennen näitä samanaikaisia sijoituksia. Sen oli perustanut kolmas osapuoli hieman ennen sijoituksia (29 päivänä marraskuuta 2006), minkä jälkeen kyseiset kaksi osapuolta ostivat sen sijoituksiaan varten. DSIH:n mukaan sen ostamat hankkeet eivät myöskään kuuluneet Duferco-konsernille ennen FSIH:n tekemää sijoitusta, vaikka niitä toteutettiinkin alkuvaiheessa SIF:n alaisuudessa.

(197) DSIH täsmentää […]-hankkeesta, että Vallonian alue tunsi Sogepan välityksellä […]:n tehtaan tilanteen, koska se oli tukenut Dufercoa tämän ostaessa konkurssiin menneet […]:t. Vallonian alue oli siten osakkaana […]:ssa, ja sillä oli useita edustajia kyseisen yhtiön hallintoneuvostossa. DSIH:n mukaan Vallonian alue oli myös ollut alusta lähtien mukana […]-hankkeessa, ja sillä oli mahdollisuus tutustua kaikkiin hankkeen käynnistymisen yhteydessä saatavissa olleisiin tietoihin, eli täsmälleen samoihin tietoihin, jotka olivat yksityisten sijoittajien saatavissa.

(198) DSIH tukeutuu kyseisen hankkeen jälkiarviointiin, josta käy ilmi, että hankkeen arvo oli alun perin määritetty oikein ja oikeutti odottamaan erittäin hyvää tuottoa.

(199) Marcinelle-hankkeesta DSIH väittää, ettei odotettua heikompi tuotto johtunut kumppanien liian suurista sijoituksista, vaan osapuolten tahdosta riippumattomista tekijöistä. Ensinnäkin komissio ilmoitti tammikuussa 2008 ehdotuksesta, joka koski maksutta jaettavien päästöoikeuksien poistamista, mikä vaikutti merkittävästi hankkeen arvonmääritykseen ennen ENEL:n kanssa käytyjen neuvottelujen päättymistä. Lisäksi sähkömarkkinat mullistuivat täysin ja odottamattomasti vuonna 2010, mikä johti sähkön, kaasun ja hiilidioksidin hintojen alenemiseen.

(200) DSIH:n mukaan Duferco Diversification selvisi kriisistä hyvin myymällä Marcinelle Energien juuri ennen kriisin käynnistymistä. Se myi 80 prosenttia Marcinelle Energiestä kohtuuhintaan ja turvasi loput […] ENEL:n kanssa neuvottelemallaan myyntioptiolla.

5.1.4 TOIMENPITEET 4 JA 5

(201) […] toteaa, että yksityistä markkinataloussijoittajaa koskevaa kriteeriä sovellettaessa on tarkasteltava useita eri tekijöitä, etenkin sovellettavaa korkoa ja lainalle vaadittavia vakuuksia.

(202) Vakuuksista […] muistuttaa, että Duferco oli erittäin vakavarainen, minkä osoittavat Duferco-konsernille lainoja myöntäneiden rahoituslaitosten ehdot ja korot, jotka komission viitekorkojen mukaan vastasivat luottoluokituksen AAA saaneille yrityksille tarjottuja korkoja. Lisäksi [Duferco-konsernin tuolloisen emoyhtiön] oli kohdennettava ensisijaisesti FSIH:n lainan ennenaikaiseen takaisinmaksuun varat, jotka se saisi myydessään NLMK:lle DII:n omistusosuuden SIF:stä. Koska tämä myöhempi […] miljoonan Yhdysvaltain dollarin saatava NLMK:lta oli lähes varma, se muodosti likvidin ja helposti perittävissä olevan vakuuden. Laina voidaan […]:n mukaan rinnastaa myöhempään saatavaan. FSIH:lla oli myös panttioikeus 15 prosenttiin DPH:n osakkeista, joiden arvo oli noin […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. DPH oli erittäin vakavarainen yhtiö (vuoteen 2009 mennessä ei ollut kirjattu lainkaan tappioita). Viitekorkona käytetty 12 kuukauden euribor takasi, että korko pysyi vakaana vuoden kerrallaan, mikä oli houkuttelevaa kriisiaikana, jolloin korot olivat laskussa. Näiden vakuuksien vuoksi FSIH:lle aiheutui vain hyvin pieni riski.

(203) Yksityisten pankkien Duferco-konsernille myöntämien lainojen korko vaihteli välillä [0,65–1,15] prosenttia ja [2,75–3,25] prosenttia, ja keskikorko oli [1,1–1,55] prosenttia, eli ne olivat täysin linjassa FSIH:n soveltamien korkojen kanssa. […]:n mukaan lainoja, joiden maturiteetti, määrä ja luonne tai primekorko ei ole täysin sama, ei voida jättää vertailun ulkopuolelle. Huomioon on sen mukaan otettava vain vakuudet ja sovellettu korkotaso.

(204) Belgian esittämien lainojen määrät ovat […]:n mukaan yleensä pienemmät kuin FSIH:n lainan määrä, sillä Belgia on esittänyt vain euromääräiset lainat, joiden osuus kokonaismäärästä on pieni. […]:n mielestä kiinnostavia ovat monivaluuttaiset lainat, joiden määrät ovat huomattavasti suuremmat. Sen mukaan nämä tiedot osoittavat, että Dufercolla oli käytettävissään luottoja, joiden määrät olivat hyvin suuria, ja että osa lainoista oli pitkäaikaisia (10 vuotta). Näiden lainojen korko vaihteli välillä [0,5–1] prosenttia ja [2,2–2,65] prosenttia, ja niiden painotettu keskikorko oli [1,6–2,05] prosenttia.

(205) […] katsoo näin ollen, että koska FSIH:lla oli erittäin hyvät vakuudet, sovelletut korkotasot olivat täysin markkinakorkojen mukaiset.

5.1.5 TOIMENPIDE 6

(206) DLP:n mukaan osapuolet olivat alun perin olettaneet, että 30 miljoonan euron laina todennäköisesti muunnettaisiin nopeasti osakkeiksi. Näin tapahtuikin syyskuussa 2011. FSIH:n alkuperäisenä tarkoituksena oli tehdä 100 miljoonan euron suuruinen pääomasijoitus. DLP katsoo, että vaihtovelkakirjalainaa on tarkasteltava yhdessä pääoman korotuksen kanssa ja käsiteltävä sellaisena.

(207) DLP vahvistaa, että DII:n ja FSIH:n toimenpiteet olivat yhtäaikaiset. DII osallistui pääomankorotukseen 7 päivänä heinäkuuta 2011 eli pari päivää ennen FSIH:n pääomankorotusta ja vaihtovelkakirjalainan myöntämisen jälkeen. Se vahvistaa myös, että toimenpiteiden ehdot olivat samat, sillä molemmat osapuolet sijoittivat lähes saman määrän. DLP:n mukaan sijoitukset siis tehtiin samoin ehdoin, koska FSIH:n ja DII:n riskit olivat samat ja niillä oli oikeus suhteelliseen osuuteen osingoista ja tytäryhtiönsä arvon kasvusta.

(208) DLP vahvistaa, ettei se kuulunut Duferco-konserniin FSIH:n tehdessä sijoituksen, vaan se oli vasta perustettu nimenomaisesti FSIH:n ja DII:n rinnakkaisia sijoituksia varten. Sen mukaan sillä, että osalla sijoituksia ostettiin SIF:n omaisuuseriä, ei ole merkitystä, koska myyntihinta perustui asiantuntijalausuntoihin. DLP katsookin näin ollen, että FSIH:n DLP:hen tekemä sijoitus oli tasavertainen DII:n sijoituksen kanssa.

(209) DLP muistuttaa vielä, että koska Sogepa oli ollut DLL:n osakkaana vuodesta 1999 lähtien, se tunsi perusteellisesti DLL:n pitkien tuotteiden toimialan toiminnan ja taloudellisen tilanteen. Vallonian alueella oli Sogepan välityksellä luotettavat tiedot markkinatilanteesta, tehtaista ja tehtaiden ympäristöstä. DLL toteaa lisäksi, että Duferco Trebosille ja DLLPL:lle oli olemassa vain yksi liiketoimintasuunnitelma kullekin. Sen mukaan FSIH kykeni tästä syystä tekemään päätöksensä täysin tietoisena kaikista tosiseikoista ja sillä oli kaikki tiedot, jotka yksityinen sijoittaja olisi vastaavassa tilanteessa vaatinut.

(210) DLP:n mukaan taloudellisista tuloksista käy ilmi, että kolmen kuukauden kuluttua toteutunut käyttökate oli linjassa sen käyttökatteen kanssa, joka liiketoimintasuunnitelmassa oli määritetty kuuden kuukauden ajanjaksoa varten. FSIH siis saattoi sijoituksen tehdessään luottaa siihen, että liiketoimintasuunnitelma oli varovainen.

5.2 *SIF:N HUOMAUTUKSET*

(211) Komissio täsmentää, että SIF:n huomautukset liittyvät vain sitä koskevaan toimenpiteeseen, eli toimenpiteeseen 5.

(212) SIF katsoo taloudellisen tilanteensa olleen vakaa, kun laina myönnettiin, ja että lainasopimuksen tekemishetkellä vakuudet olivat kaikkiaan riittävät kattamaan FSIH:n myöntämä laina kokonaisuudessaan. Lisäksi SIF:n mukaan FSIH:lla ei ollut minkäänlaisia epäilyksiä lainaoperaation kannattavuudesta SIF:n investointi- ja kehityspolitiikan vuoksi. Belgialaisiin tehtaisiin liittyvä SIF:n liiketoimintasuunnitelma sisälsi etenkin vuosien 2007–2010 osalta merkittäviä investointihankkeita, joiden perusteella konsernin kehitysnäkymät Belgiassa olivat hyvät.

(213) SIF katsoo vielä, että analysoidessaan lainanantoon liittyvää riskiä FSIH oli ottanut huomioon sen, että SIF kuului kahteen merkittävään terästeollisuuden toimijaan. NLMK oli antanut FSIH:lle vakuuden määräysvallan vaihtumisen varalta. SIF katsoo, ettei FSIH ottanut harkitsematonta riskiä, jollaista yksityinen toimija ei olisi ottanut, myöntäessään 75 miljoonan euron lainan SIF:lle 2,05 prosentin korolla (75 peruspisteen marginaali), kun Belgian kansallispankin korkotaso uusille lainoille oli 1,63 prosenttia.

(214) SIF muistuttaa, ettei markkinataloustoimijakriteerin soveltaminen edellytä vertaamista lainoihin, jotka ovat kaikin tavoin identtiset FSIH:n myöntämän lainan kanssa. SIF toteaa myös komission täsmentävän, että huomioon on otettava toimijan tyyppi, toimenpiteen luonne ja kyseessä olevat markkinat. Tämän täsmennyksen perusteella vertailussa FSIH:n myöntämään lainaan on otettava huomioon kaksi SIF:n tytäryhtiölle Duferco Clabeqille myönnettyä yksityistä lainaa. SIF:n mukaan nämä lainat osoittavat, että ajankohtana, jolloin FSIH myönsi lainansa, SIF saattoi saada luottoa yksityisiltä rahoituslaitoksilta ja että FSIH:n myöntämän lainan ehdot eivät merkittävästi eronneet markkinaehdoista. Luottolaitosten näihin kahteen lainaan soveltamat korot [1–1,5] prosenttia (Sumitomon myöntämä laina) ja [1,2–1,7] prosenttia (Rabobankin myöntämä laina) olivat matalammat kuin FSIH:n myöntämän lainan korko (2,05 prosenttia). Tästä seuraa, että FSIH:n myöntämään lainaan liittyvä subjektiivinen riski kuvastui sovellettavassa korossa, joka oli 12 kuukauden euribor. Tämä teki lainasta lainanantajan kannalta turvallisemman, koska sen taso oli turvattu 12 kuukauden ajaksi.

(215) SIF:n mukaan vakuuksien puutetta ei missään tapauksessa voida pitää etuna. Vakuutta ei vaadittu, koska SIF:n vakavaraisuus, kuuluminen NLMK- ja Duferco-konserneihin ja […] olivat omiaan vakuuttamaan FSIH:n SIF:n kyvystä maksaa laina takaisin.

(216) SIF toteaa myös, että 75 peruspisteen marginaali oli tuolloin normaali pankkikäytäntö. Sen mukaan Sumitomon laina osoittaa, että tavanomaisilla vakuuksilla marginaali oli [10–50] peruspistettä, eli alempi kuin vuoden 2008 viitekorkotiedonannon mukaan hyvän luottoluokituksen (100 pistettä) tai jopa erittäin hyvän luottoluokituksen (75 pistettä) omaaviin yhtiöihin sovellettu korko. Myös Rabobankin lainan marginaali oli [45–85] peruspistettä tavanomaisilla vakuuksilla. Tästä seuraa, että jos SIF:n luottoluokituksen katsotaan olleen hyvä, 75 peruspisteen (alle 100 pisteen) marginaali 10 vuoden lainalla oli pankkien käytäntöjen mukainen aikana, jolloin pankit supistivat marginaalejaan huomattavasti.

(217) SIF katsoo tämän vuoksi, että FSIH:n sille myöntämä laina vastasi markkinaolosuhteita eikä sillä annettu sille etua.

(218) SIF täsmentää kuitenkin, että jos lainaa on pidettävä valtiontukena, se voisi soveltua sisämarkkinoille komission tiedonannon ”Tilapäiset yhteisön puitteet valtiontukitoimenpiteille rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkisessä finanssi- ja talouskriisissä”, jäljempänä ’vuoden 2009 tiedonanto’ ([13]), mukaisesti. Sen arvioimiseksi, ovatko korkotuet valtiontukisääntöjen mukaiset, vuoden 2009 tiedonannossa vahvistetaan alennettu korko kriisiaikaa varten. SIF:n mukaan kaikki vuoden 2009 tiedonannossa vahvistetut ehdot täyttyvät: sopimus tehtiin 29 päivänä syyskuuta 2009 eikä SIF ollut vaikeuksissa 1 päivänä heinäkuuta 2008. Jos lainaa pidetään tukena, FSIH:n SIF:lle myöntämän lainan koron soveltuvuutta sisämarkkinoille pitäisi SIF:n mukaan tästä syystä arvioida alennetun koron perusteella.

6. **BELGIAN KOMMENTIT ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSIIN**

6.1 *BELGIAN KOMMENTIT […]:N HUOMAUTUKSIIN*

(219) Belgia ei halua erityisesti kommentoida […]:n huomautuksia. Niissä vahvistetaan, että päätökset tehtiin teollisuuden tarpeiden vuoksi ja markkinoiden ehdoilla.

6.2 *BELGIAN KOMMENTIT SIF:N HUOMAUTUKSIIN*

(220) Belgia ei halua erityisesti kommentoida SIF:n huomautuksia. Jos SIF:lle myönnettyä lainaa pidetään valtiontukena, Belgia ilmoittaa olevansa komission käytettävissä tilintarkastusta varten.

7. **TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI**

7.1 *SEUT-SOPIMUKSEN 107 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUN VALTIONTUEN OLEMASSAOLON ARVIOINTI*

(221) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tässä määräyksessä vahvistetaan ehdot, joiden perusteella jäsenvaltion toimenpidettä voidaan pitää valtiontukena.

(222) Toimenpiteiden on ensinnäkin oltava valtion toteuttamia, eli niihin on liityttävä valtion varojen käyttöä ja niiden on johduttava valtiosta. Toiseksi komission on tutkittava, annetaanko valtion varoilla etu. Kolmanneksi toimenpiteiden on oltava valikoivia (esimerkiksi kohdistuttava yhteen yritykseen, yhteen alaan tai yhteen maantieteelliseen alueeseen), eli ne eivät saa olla yleisesti sovellettavia. Neljänneksi niiden on oltava omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(223) Komissio tutkii ensin, täyttävätkö nyt tarkasteltavat kuusi toimenpidettä ehdot, jotka koskevat valtiota toteuttajana, valikoivuutta ja kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vaikuttamista. Tämän jälkeen se tutkii kunkin toimenpiteen osalta, täyttyykö taloudellisen edun ehto.

(224) Komissio toteaa, ettei Belgia ole kiistänyt sitä, että rahoitustoimenpiteet olivat valtion toteuttamia, eikä niiden valikoivuutta tai vaikutusta kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näiden ehtojen osalta komissio tyytyykin siksi vain vahvistamaan aloittamispäätöksessä esitetyn analyysin. Belgia kiistää vain taloudellisen edun olemassaoloa koskevan ehdon täyttymisen.

7.1.1 VALTIO TOTEUTTAJANA JA JOHTUMINEN VALTIOSTA

(225) Komissio muistuttaa, että ”jotta etuja voidaan pitää EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena, niiden on kuitenkin oltava suoraan tai välillisesti valtion varoista myönnettyjä etuja – – ja niiden on johduttava valtiosta – –” ([14]).

([13]) EUVL C 83, 7.4.2009, s. 1.
([14]) Unionin tuomioistuimen tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 24 kohta.

(226) Tarkasteltavien toimenpiteiden toteuttaja oli holdingyhtiö FSIH. FSIH:n tarkoituksena on tukea ulkomaille sijoittautuneita teräsyhtiöitä, ja sen omistaa kokonaan Sogepa, jonka puolestaan Vallonian alue omistaa kokonaan. FSIH:n käytettävissä olevat varat ovat siis Vallonian alueen määräysvallassa, ja ne ovat näin ollen valtion varoja.

(227) Sogepan ja FSIH:n kuvaukset osoittavat, että viranomaisilla on ratkaiseva rooli Sogepan ja FSIH:n toimenpiteissä. Sogepa toimii Vallonian hallituksen toimeksiantojen perusteella. Yhtiöjärjestyksen 3 §:n 1 momentin mukaan sen ”tarkoituksena on toteuttaa kaikki Vallonian hallituksen sille antamat tehtävät – –. Se vastaa erityisesti Vallonian hallituksen tekemien, kaupallisissa yrityksissä toteutettavia toimenpiteitä koskevien päätösten toimeenpanosta sekä Vallonian hallituksella tai sillä itsellään tällaisissa yrityksissä olevien osakkuuksien, obligaatioiden, ennakkomaksujen ja korkojen hallinnoinnista.” Kaikki terästeollisuutta koskevat Sogepan päätökset, jotka eivät liity pelkästään omaisuudenhoitoon, on lisäksi hyväksytettävä Vallonian talous- ja budjettiministereillä. Mainittakoon tässä yhteydessä, että *Le Soir* -lehdessä 21 päivänä marraskuuta 2011 julkaistuissa artikkeleissa kerrottiin taloudesta vastaavien Vallonian ministerien tuolloisista reaktioista. On selvää, että nämä henkilöt kantoivat Vallonian hallituksen puolesta vastuun FSIH:n toteuttamista toimenpiteistä.

(228) Komissio toteaa päätelmänään, että tarkasteltavat toimenpiteet täyttävät valtiota toteuttajana koskevan ehdon ja johtuvat Vallonian alueesta.

7.1.2 VALIKOIVUUS

(229) Tarkasteltavat toimenpiteet koskevat vain Duferco-konserniin kuuluvia yhtiöitä ja tytäryhtiöitä. Ne ovat näin ollen valikoivia.

7.1.3 VAIKUTUS KILPAILUUN JA JÄSENVALTIOIDEN VÄLISEEN KAUPPAAN

(230) Duferco-konserni toimii teräsmarkkinoiden alalla. Se kykeni FSIH:n toimenpiteiden ansiosta säilyttämään vahvemman kilpailuaseman kuin sillä olisi ollut ilman näitä toimenpiteitä. Lisäksi unionin teräsmarkkinoilla on useita muita aktiivisia toimijoita ja terästeollisuuden tuotteilla käydään kauppaa useiden jäsenvaltioiden välillä. FSIH:n toteuttamilla toimenpiteillä annettu etu kilpailulle avoimilla markkinoilla vaikutti tähän kauppaan. Nimittäin ”jos valtion taloudellinen tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan” ([15]).

(231) Näin ollen kyseiset toimenpiteet ovat Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön ([16]) mukaisesti omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan.

7.1.4 TALOUDELLINEN ETU

(232) Julkisyhteisöjen toteuttamat taloudelliset ja rahoitukseen liittyvät toimenpiteet eivät anna etua eivätkä näin ollen ole valtiontukea, jos ne toteutetaan normaaleissa kilpailuolosuhteissa ([17]). On siis tutkittava, olisiko normaaleissa markkinaolosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja toteuttanut saman toimenpiteen. Jos näin ei ole, tuensaajayritys on saanut taloudellisen edun, jota se ei olisi saanut normaaleissa markkinaolosuhteissa, minkä johdosta sen tilanne on edullisempi kuin sen kilpailijoiden ([18]).

(233) Komissio tarkastelee seuraavaksi, täyttyykö tämä ehto Duferco-konserniin kohdistuneiden kuuden toimenpiteen osalta.

7.1.4.1 ***Toimenpide 1***

i) **FSIH:n vetäytymisen perustelut**

(234) Komissio katsoo, että vaikka tarkastelemalla FSIH:n vetäytymisen perusteluja ei voida osoittaa, ettei sijoitus ollut asiantunteva, se auttaa kuitenkin ymmärtämään tarkasteltavaa toimenpidettä.

([15]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 4.4.2001, Regione Friuli Venezia Giulia v. komissio, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, 41 kohta.
([16]) Unionin tuomioistuimen tuomio 17.9.1980, Philip Morris Holland BV v. Komissio, C-730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11–12 kohta.
([17]) Unionin tuomioistuimen tuomio 11.7.1996, SFEI ym. v. La Poste, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60 kohta.
([18]) Unionin tuomioistuimen tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10P, ECLI:EU:C:2012:318, 90 kohta.

(235) Belgia perustelee FSIH:n vetäytymistä Duferco US:stä seuraavasti: i) FSIH:n käsitys, jonka mukaan terästuotantoalalla tapahtuisi lähiaikoina suhdannekäänne; ii) […]:n kanssa tehty levyaihioiden toimitussopimus, joka vakautti tuloksia, mutta saattoi silti supistaa Duferco US:n mahdollisia tuottoja; iii) Duferco-konsernin runsaat käteisvarat, minkä vuoksi FSIH:n oli mahdollista myydä omistusosuutensa Duferco US:stä; iv) neuvottelut, joita käytiin SIF:n 50 prosentin omistusosuuden myymisestä NLMK:lle ja joiden tarkoituksena oli siirtää Duferco US NLMK:n kanssa sovitun kumppanuuden piiriin.

(236) Komissio toteaa, että 8 päivänä huhtikuuta 2015 toimittamassaan vastauksessa Belgia oli pitänyt ensimmäistä perustelua vähemmän tärkeänä. Komissio oli nimittäin pyytänyt Belgiaa toimittamaan kaikki ennen toimenpiteen toteuttamista laaditut selvitykset, jotka koskivat teräsmarkkinoiden näkymiä tulevina viitenä vuotena. Belgia toimitti *The National Economic Review* -lehdessä julkaistut katsaukset, jotka koskivat Yhdysvaltojen taloutta vuoden 2006 kahdella ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja 10 päivänä huhtikuuta 2006 julkaistun teräsalaa koskevan Crédit Suissen arvion. Kaksi ensin mainittua ovat yleiskatsauksia, joissa käsitellään Yhdysvaltojen talouden kasvua vuoden 2006 kahdella ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja todetaan BKT:n kasvun hidastuvan asuntosektorin supistuessa, mutta ei ennusteta laskukautta lyhyellä aikavälillä. Viimeksi mainitussa selvityksessä, joka koskee suoraan teräsmarkkinoita, arvioidaan maltillisesti teräsmarkkinoiden kehitystä Yhdysvalloissa:

> ”1. Teräsvarastojen tilanne on Yhdysvalloissa edelleen heikko, mikä pitää yllä kysyntää. – – Ylitarjonnasta Yhdysvaltojen markkinoilla ei tarvitse huolestua (ainakaan) useaan kuukauteen. – –
>
> 4. Tuonti (tai tuotanto) synnyttää varastoja, ja tämä suhde vaikuttaa ratkaisevalta seuraavasta syystä: Vaikka Yhdysvaltojen markkinat ovat edelleen vakaat, tarjontapaineen (tuonnin ja tuotannon kasvun) riski saattaa mielestämme johtaa varastojen muodostumiseen vuoden 2006 aikana ja näin ollen Yhdysvaltojen markkinapaineen helpottumiseen vuoden 2006 lopussa sitä mukaa, kun tarjonta ylittää kysynnän.”

(237) Näiden selvitysten perusteella komissio toteaa, että Belgialla oli syytäkin lisätä teräsmarkkinoiden tilannearvion painoarvoa FSIH:n vetäytymispäätöksessä. Näyttää nimittäin siltä, että FSIH:n vetäytymishetkellä käytettävissä olleet talousnäkymät eivät riitä osoittamaan, että osakkeista luopuminen olisi vaikuttanut hyvältä vaihtoehdolta.

(238) Toisesta perustelusta komissio toteaa, että toimitussopimukset paransivat Farrellin tuloksia merkittävästi jo tilivuonna 2006. Nettomyynti lähes kaksinkertaistui, liiketoiminnan tulos, joka oli ollut negatiivinen (– […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria), kääntyi positiiviseksi (+ […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria) ja nettotulos kääntyi tappiollisesta (– […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria) voitolliseksi (+ […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria). Koska tilivuosi 2006 päättyi 30 päivänä syyskuuta, FSIH ei voinut olla kesäkuussa 2006 tietämätön tulosten paranemisesta.

(239) Koska FSIH ei ole riskirahasto, komissio ei pidä uskottavana sitä, että tulojen kasvu ja vakautuminen kohtuulliselle ja ennakoitavalle tasolle olisivat olleet päteviä syitä vetäytymiselle.

(240) Komissio hyväksyy kolmannen perustelun, mutta katsoo, että se olisi suhteutettava FSIH:n vetäytymisen todelliseen syyhyn, joka oli Dufercon ja NLMK:n lähentyminen.

(241) Vaikuttaa nimittäin siltä, että vetäytymisaloitteen takana oli Duferco. Kuten […] on todennut komissiolle toimittamissaan huomautuksissa ([19]), FSIH:n oli myytävä omistusosuutensa Duferco US:stä, koska NLMK oli asettanut sen ehdottomaksi edellytykseksi sille, että se tekee pääomasijoituksen SIF:ään.

> ”NLMK oli asettanut ennakkoehdoksi koko liiketoimen toteuttamiselle sen, että kaikki Duferco US:n osakkeet olisivat SIF:n hallussa, mikä siis edellytti FSIH:n omistamien osakkeiden ostoa.”

Kun otetaan huomioon edellä esitetyt seikat, ei ole epäilystäkään siitä, että FSIH:lla oli vahva asema neuvotteluissa osakkeiden myynnistä Dufercolle. Se, ettei FSIH tästä huolimatta pyrkinyt saamaan takaisin enempää kuin alkuperäisen 95 miljoonan euron sijoituksensa, viittaakin siihen, ettei se toiminut asiantuntevan sijoittajan tavoin.

(242) Belgia vastasi omissa huomautuksissaan tähän oletukseen, että FSIH:n sijoitusta on tarkasteltava Duferco US:n toimintavaluutassa (dollari) eikä FSIH:n toimintavaluutassa (euro). Dollareissa FSIH:n saama myyntihinta ([…] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria) olisi tuottanut sille kohtuullisen 6,81 prosentin vuosituoton. Komissio ei yhdy tähän käsitykseen kahdesta syystä. Se katsoo ensinnäkin, että koska FSIH on euromääräisten varojen

([19]) […]:n huomautukset 23 päivänä kesäkuuta 2014, 24 kohta.

hallinnoija, ainoa sen kannalta järkevä valuutta on euro. Toiseksi ja ennen kaikkea se pitää koko keskustelua turhana, koska ainoa tärkeä kysymys on se, onko tämä […] miljoonan Yhdysvaltain dollarin (tai vastaavasti […] miljoonan euron) hinta markkinahinta, jonka yksityinen sijoittaja olisi voinut saada samoissa olosuhteissa. Esitettyään nämä taustatiedot komissio vastaa nyt tähän kysymykseen.

ii) **Toimiko FSIH yksityisen sijoittajan tavoin?**

(243) Komissio toteaa ensin, että neuvotellessaan omistamiensa Duferco US:n osakkeiden myynnistä FSIH ei järjestänyt avointa, läpinäkyvää ja ehdotonta tarjouspyyntömenettelyä, sillä sen mukaan ”oli vaikea kääntyä ulkopuolisen ostajan puoleen, koska myytävänä oli vähemmistöosakkuus yksityisessä (noteeraamattomassa) yrityksessä” ([20]). FSIH:n vetäytymisen syyt vievät pohjan pois tältä perustelulta: FSIH ei pyrkinyt kilpailuttamaan Dufercoa, koska se halusi olla sille mieliksi, ja Duferco tarvitsi kipeästi FSIH:n omistamia osakkeita tehdäkseen sopimuksen NLMK:n kanssa.

(244) Komissio ei kuitenkaan automaattisesti edellytä tarjouspyyntömenettelyn järjestämistä ([21]), jotta se pitäisi myyntihintaa markkinahintaa vastaavana. Sen sijaan se suosittelee tässä tapauksessa, että markkinahinta arvioidaan riippumattomien asiantuntijalausuntojen perusteella.

(245) FSIH ei kuitenkaan turvautunut tällaiseen asiantuntijalausuntoon. Belgian mielestä arvonmäärityselvitys oli yhtä tarpeeton kuin tarjouspyyntö, ”koska FSIH oli ollut mukana Farrellin toiminnassa vuonna 2003 toteuttamastaan pääomasijoituksesta lähtien ja tunsi terästeollisuusalan perusteellisesti” ([22]).

(246) Komissio toteaa näin ollen, että Vallonian alue ei käyttänyt kumpaakaan niistä menetelmistä, joita komissio yleensä käyttää markkinahinnan arvioimiseksi, eli tarjouspyyntöä tai riippumatonta asiantuntijalausuntoa.

(247) Kun jäsenvaltio väittää, että liiketoimi on markkinataloussijoittajakriteerin mukainen, sen on esitettävä seikkoja, joista käy ilmi, että päätös liiketoimen toteuttamisesta tehtiin aikanaan sellaisten taloudellisten arviointien perusteella, jotka vastaavat taloudellisia arviointeja, jotka harkitseva yksityinen sijoittaja olisi teettänyt selvittääkseen liiketoimen tuottaman taloudellisen hyödyn.

(248) Tuomiosta EDF ([23]) ilmenee nimittäin seuraavaa:

”83. Näistä seikoista on selvästi ilmettävä, että kyseinen jäsenvaltio on ennen taloudellisen edun myöntämistä tai samanaikaisesti sen kanssa […] päättänyt tehdä tosiasiallisesti toteutetulla toimenpiteellä sijoituksen määräysvallassaan olevaan julkiseen yritykseen.

84. Tämän suhteen voidaan edellyttää muun muassa seikkoja, joista ilmenee, että päätös perustuu taloudellisiin arviointeihin, jotka rinnastuvat arviointeihin, joita johdonmukaisesti toimiva yksityinen sijoittaja, jonka tilanne vastaa mahdollisimman tarkasti kyseisen valtion tilannetta, olisi laatinut ennen tällaisen sijoituksen tekemistä arvioidakseen sen tulevan tuottavuuden.

85. Sitä vastoin kyseisen edun myöntämisen jälkeen laaditut taloudelliset arviot, kyseisen jäsenvaltion toteuttaman sijoituksen todellisen tuottavuuden toteaminen jälkikäteen tai myöhemmät perustelut tosiasiallisesti valitusta toimintatavasta eivät riitä osoittamaan sitä, että tämä jäsenvaltio olisi ennen edun myöntämistä tai samanaikaisesti sen kanssa tehnyt tällaisen päätöksen osakkeenomistajan ominaisuudessaan […].”

(249) Komissio kuitenkin toteaa, että Belgian ja […]:n esittämät arvonmääritysmenetelmät ovat selvityksiä, jotka on toteutettu nyt tarkasteltavan toimenpiteen toteuttamisen jälkeen. Ne on laadittu vain vastauksena komission aloittamispäätöksessä esittämiin epäilyksiin, eli paljon toimenpiteen toteuttamisen jälkeen.

(250) Komissio toteaa […]:n esittämistä huomautuksista ([24]), että kun […] pyysi KPMG:tä jälkikäteen rekonstruoimaan Duferco US:n arvonmäärityksen, KPMG ei voinut käyttää tuloihin perustuvaa lähestymistapaa, koska Duferco US ei aikanaan ollut laatinut minkäänlaista liiketoimintasuunnitelmaa.

([20]) Aloittamispäätöstä koskevat Belgian huomautukset 11 päivänä joulukuuta 2013, alaviite 2.
([21]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio, 28.2.2012, Land Burgenland v. komissio, T-268/08 ja T-281/08, ECLI:EU:T:2012:90, 72 kohta.
([22]) Belgian huomautukset 11 päivänä joulukuuta 2013, 32 kohta.
([23]) Unionin tuomioistuimen tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10P, ECLI:EU:C:2012:318, 83–85 kohta.
([24]) […]:n huomautukset, 42 kohta, s. 12.

(251) Komissio pyysi kolmeen otteeseen asiakirjoja, joista kävisi ilmi, että FSIH:n päätöstä edelsivät valmistelutyöt ([25]). Belgia vastasi, että siitä lähtien, kun FSIH vuonna 2003 hankki omistusosuuden Duferco US:stä, Duferco US:n ja Farrellin hallintoneuvostoissa oli kolme FSIH:n edustajaa, jotka myös osallistuivat näiden kahden yhtiön johtamiseen. Sen mukaan Duferco US:n osakkaiden välillä vaihdettiin lukuisia raportteja ([26]). Belgia toimitti näistä kaksi esimerkkiä: elokuussa 2004 ja maaliskuussa 2005 laaditut raportit, jotka ovat muutaman sivun mittaisia selostuksia FSIH:n edustajien Farrelliin tekemistä vierailuista. Komission mielestä näistä raporteista ei millään tavalla ilmene FSIH:n omistamien Duferco US:n osakkeiden arvo. Belgia katsoo, että teräsalan asiantuntijat kykenivät itse arvioimaan yrityksen tilanteen ([27]). Komissio toteaa kuitenkin, ettei Belgia ole toimittanut minkäänlaista muistiota, kirjeenvaihtoa tai muita asiakirjoja, joissa käsiteltäisiin keskusteluja, joita nämä teräsalan asiantuntijat olisivat käyneet Duferco-konsernin kanssa FSIH:n omistamien Duferco US:n osakkeiden hinnan määrittämisestä.

(252) Komissio toteaa näiden tosiseikkojen, FSIH:n vetäytymisen syiden ja tuomiosta EDF kehittyneen oikeuskäytännön perusteella, ettei FSIH toiminut markkinataloussijoittajan tavoin myydessään omistusosuutensa Duferco US:stä.

iii) **Tukiosuuden määrittäminen**

(253) Komissio on osoittanut, että toimiessaan toisin kuin yksityinen sijoittaja FSIH on antanut DII:lle taloudellisen edun, jota se ei olisi saanut normaaleissa markkinaolosuhteissa.

(254) Koska Belgia ei ole osoittanut, että todellisuudessa maksettu myyntihinta perustui Duferco US:n etukäteisarviointiin, komissio on itse määrittänyt FSIH:n omistamien Duferco US:n osakkeiden arvon (49,99 prosentin omistusosuus yhtiöstä).

(255) Komissio ensinnäkin kieltäytyy olemasta kokonaan käyttämättä omaan pääomaan perustuvaa arviointimenetelmää, jota se käytti aloittamispäätöksessään. Se ottaa kuitenkin huomioon tähän menetelmään sisältyviä rajoituksia koskevat Belgian huomautukset ja käyttää menetelmää vain tarkistustarkoituksiin.

Taulukko nro 1

Duferco US:n oma pääoma ja nettotulos (tuhansia Yhdysvaltain dollareita)

	Syyskuu 2003	Syyskuu 2004	Syyskuu 2005	Syyskuu 2006
Oma pääoma	51 912	129 686	115 795	140 577
Nettotulos	– 6 596	77 716	– 13 891	24 782

Taulukko nro 2

Farrellin oma pääoma ja nettotulos (tuhansia Yhdysvaltain dollareita)

	Syyskuu 2003	Syyskuu 2004	Syyskuu 2005	Syyskuu 2006
Oma pääoma	78 721	157 370	134 150	139 402
Nettotulos	– 7 034	78 591	– 13 279	25 458

(256) Näistä luvuista ilmenee yksinkertaisesti se, että oman pääoman arvoon perustuvalla arvonmääritysmenetelmällä tulokseksi saadaan kiistatta, että arvo oli vuonna 2006 korkeampi kuin vuonna 2003.

(257) Komissio on kuitenkin arvioinut FSIH:n omistamien Duferco US:n osakkeiden arvon Belgian suosittelemalla menetelmällä, joka perustuu käyttökatekertoimeen. Tässä menetelmässä on arvioitava i) vuoden 2006 (myyntivuosi) käyttökate ja ii) siihen sovellettava kerroin, joka perustuu vertailukelpoisiin yhtiöihin.

([25]) Tietopyynnöt 29 päivänä marraskuuta 2011, 29 päivänä kesäkuuta 2012 ja 27 päivänä tammikuuta 2015.
([26]) Belgian vastaus 4 päivänä kesäkuuta 2013.
([27]) Belgian vastaus 28 päivänä syyskuuta 2012.

(258) Belgian mielestä laskelman perustaksi on otettava vuoden 2006 käyttökatteena 25–42 miljoonaa euroa. Duferco US:n 30 päivänä syyskuuta 2006 päivätyn konsernitilinpäätöksen ([28]) mukaan käyttökate oli tosiasiassa 52,25 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (liikevoitto 45,97 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria + poistot ja arvonalennukset 6,28 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria). Tämän hyvän tuloksen on pitänyt olla olennaisilta osiltaan tiedossa jo 14 päivänä kesäkuuta 2006, koska tilivuoden päättymiseen oli vain 2,5 kuukautta. Komissio pitääkin Belgian suosittelemaa vaihteluväliä perusteettoman alhaisena. Se toteaa lisäksi, että KPMG:n jälkikäteen laatimassa selvityksessä arvioitiin vuoden 2006 ”ennakoidun” käyttökatteen olevan 42 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Komissio katsoo näiden eri seikkojen perusteella, että vuoden 2006 kuluessa olisi ollut realistista arvioida käyttökatteeksi 47,12 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria ([29]).

(259) Komission arviota tukevat seuraavassa esitettävät seikat. Muistiossa ([30]), jonka FSIH laati 12 päivänä kesäkuuta 2006 14 päivänä kesäkuuta pidettävää hallintoneuvostonsa kokousta varten, FSIH ennakoi vuoden 2006 ja sitä seuraavien vuosien tulokseksi vakiintuvan ”20–25 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria”. Muistio vahvistaa ensinnäkin sen, että FSIH:lla oli tietty käsitys yhtiön taloudellisesta tilanteesta, mutta ennen kaikkea se tarjoaa selvän kuvan siitä, minkä tasoiseksi käyttökatteen voitiin ennakoida muodostuvan. KPMG:n vuonna 2014 laatimassa kirjanpito- ja rahoitusrekonstruktiossa nimittäin todetaan, että 20,3 miljoonan euron nettotulos vastaa 42,3 miljoonan euron käyttökatetta. Jos 22,5 miljoonan euron (vaihteluväliennusteen aritmeettinen keskiarvo FSIH:n hallintoneuvostoa varten laatimassa muistiossa) ennakoituun nettotulokseen sovelletaan tätä käyttökatteen ja nettotuloksen välistä suhdetta 2,09, vuoden 2006 ennakoiduksi käyttökatteeksi saadaan 47 miljoonaa euroa, mikä on hyvin lähellä komission edellisessä johdanto-osan kappaleessa esittämää 47,12 miljoonan euron arviota.

(260) Komission käyttämä kerroin on sama kuin menetelmässä, jota Hatch Beddows sovelsi vuonna 2003 laatimassaan Duferco US:n arvonmäärityksessä, eli […]. Kyseinen selvitys on ainoa ennakkoanalyysi, joka oli käytettävissä ennen myyntiä.

(261) Laskelman mukaisesti FSIH:n omistamien Duferco US:n osakkeiden arvo oli […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria ([31]). Tuen määrä on sama kuin tämän arvion ja vuonna 2006 vahvistetun myyntihinnan ([…] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria) välinen ero, eli 15,24 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria.

(262) Tähän on lisättävä osto-option arvo, joka on KPMG:n suorittaman jälkikäteisarvioinnin mukaan […] Yhdysvaltain dollaria. DII:n saaman tuen kokonaismäärä on siten 15,34 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, eli periaatteessa 11,58 miljoonaa euroa ([32]).

(263) Komissio toteaa, että näin arvioitu tuen määrä vahvistaa, että FSIH:n omistamien Duferco US:n osakkeiden myyntihinta ei vastaa hintaa, jonka normaaleissa markkinaolosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja olisi voinut odottaa saavansa.

7.1.4.2 ***Toimenpide 2***

i) **FSIH:n vetäytymisen perustelut**

(264) Belgia on huomautuksissaan perustellut FSIH:n vetäytymistä seuraavilla syillä: alan syklisyys, uusien yksityisten sijoittajien ([…] ja NLMK) liittyminen Duferco-konserniin ja niiden vaikutusvalta sekä Duferco-konsernin käytettävissä olleet kassavarat.

(265) Viimeksi mainittu tekijä on kiistaton, mutta komissio epäilee, etteivät kaksi ensin mainittua tekijää vaikuttaneet ratkaisevasti. Kumpaakaan niistä ei nimittäin mainita 14 päivänä kesäkuuta 2006 pidetyn FSIH:n hallintoneuvoston kokouksen pöytäkirjassa ([33]), jossa käsitellään DPH:n osakkeiden myyntiä. Siitä käy kuitenkin ilmi toinen, pakottavampi syy: FSIH tarvitsi kipeästi käteisvaroja.

> ”Vuoden 2005 lopussa FSIH tarvitsi huomattavan määrän käteisvaroja kiireellisten hankkeiden rahoittamiseksi.
>
> Duferco-konsernilla oli samaan aikaan tilaisuus myydä Venäjällä sijaitseva teollisuusyksikkönsä.
>
> FSIH tarttui tähän tilaisuuteen pyytämällä [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaista yhtiötä] ostamaan siltä sen omistamat DPH:n osakkeet.”

([28]) Belgian vastaus 28 päivänä syyskuuta 2012, liite 1, s. 24 ja 6.
([29]) Tämä on KPMG:n jälkikäteen arvioiman vuoden 2006 käyttökatteen ja vuoden 2006 todellisen käyttökatteen aritmeettinen keskiarvo.
([30]) Belgian vastaus 25 päivänä syyskuuta 2015, liite, s. 2.
([31]) […] x 49,9 prosenttia FSIH:n omistusosuudesta.
([32]) Euron dollarikurssi 12 päivänä joulukuuta 2006, eli 0,7550.
([33]) Belgian vastaus 8 päivänä huhtikuuta 2015, liite 4, s. 6: ”Suunniteltu liiketoimi”.

(266) On syytä pitää mielessä, että Sogepa myönsi FSIH:lle 180 miljoonan euron perustamispääoman. Vuoden 2005 lopussa tämä määrä oli lähes kokonaan investoitu: 95 miljoonaa euroa Duferco US:ään ja 80 miljoonaa euroa DPH:hon. Vuonna 2006 FSIH halusi kuitenkin tukea muita hankkeita, joita Vallonian viranomaiset epäilemättä pitivät tärkeämpinä. Yksi niistä oli Carsidin masuunin ja koksaamon kunnostus, ”Charleroin alueen terästeollisuuden tulevaisuuden kannalta strateginen hanke, joka aivan varmasti oli Sogepan tavoitteiden mukainen” ([34]).

(267) Näiden seikkojen perusteella vaikuttaa siltä, että FSIH luopui omistamistaan DPH:n osakkeista lähinnä poliittisista ja sosiaalisista syistä: sen oli saatava käteisvaroja voidakseen jatkaa vallonialaisen terästeollisuuden tukemista. Tästä syystä FSIH:n tavoitteena ei ollut saada omistusosuudestaan mahdollisimman korkea hinta. Päinvastoin, sillä oli heikko neuvotteluasema DPH:n osakkeiden myynnistä Dufercon kanssa käydyissä keskusteluissa.

ii) **Toimiko FSIH yksityisen sijoittajan tavoin?**

(268) Tässä tilanteessa [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisella yhtiöllä] oli mahdollisuus esittää aggressiivinen ostotarjous. Tämän jälkeen FSIH tilasi riippumattoman selvityksen oikeuttaakseen [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisen yhtiön] esittämän tarjouksen, mikä käy ilmi 14 päivänä kesäkuuta 2006 pidetyn FSIH:n hallintoneuvoston kokouksen pöytäkirjasta ([35]):

”Oikeuttaakseen esitetyn kauppahinnan FSIH teetti Ernst & Youngilla konsernin arvonmäärityksen.”

(269) Kun julkinen organisaatio myy omaisuutta yksityishenkilölle, on selvitettävä, onko myyntihinta sama kuin markkinahinta sikäli, että se vastaa hintaa, jolla ostaja olisi voinut saada omaisuuden markkinaolosuhteissa. Tätä varten julkisen organisaation on joko järjestettävä avoin, läpinäkyvä ja ehdoton tarjouskilpailumenettely tai hankittava riippumaton asiantuntijalausunto.

(270) Komissio ei kiistä, etteikö FSIH olisi toiminut yksityisen sijoittajan tavoin tilatessaan Ernst & Youngilta riippumattoman selvityksen. Se toteaa kuitenkin, ettei Belgia pyynnöistä ([36]) huolimatta ole kyennyt toimittamaan todisteita, jotka osoittaisivat, että kyseisen selvityksen tulokset olisi todellisuudessa otettu huomioon osapuolten välisissä neuvotteluissa. Vaikuttaa päinvastoin siltä, että koska FSIH:lla oli kiire myydä omistusosuutensa, se antoi [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisen yhtiön] esittää hintatarjouksen, joka hyväksyttiin ilman, että neuvotteluissa olisi otettu esille muita asiantuntijanäkemyksiä. Komissio väittääkin, ettei FSIH käyttänyt Ernst & Young 2006 -selvitystä yksityisen markkinataloussijoittajan tavoin ja että sen avulla vain saatiin käytännöllisesti katsoen jo päätökseen saadut neuvottelut vaikuttamaan markkinaliiketoimelta.

(271) Edellä esitetyn perusteella vaikuttaa siltä, ettei Belgian pitkään perustelemista ”arvonalennuksista” keskusteltu – tai ei ainakaan keskusteltu tarpeeksi – [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisen yhtiön] kanssa käydyissä neuvotteluissa. Vaikuttaa päinvastoin siltä, että ne oli jälkikäteen muotoiltu FSIH:n sisäisesti esittämistä perusteluista, joilla se yritti vakuuttautua [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisen yhtiön] esittämän hinnan asianmukaisuudesta.

(272) Komissio huomauttaa myös, että vaikka Ernst & Young 2006 -selvityksen tuloksia voitiin Belgian mukaan kritisoida, Vallonia ei pitänyt tarpeellisena toisen asiantuntijalausunnon pyytämistä, kuten se oli tehnyt vuonna 2003 ostaessaan osuuden Duferco US:stä. Jos FSIH:n ja [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaisen yhtiön] välillä neuvoteltiin arvonalennuksista ja niistä käytiin niin teknisiä ja merkittäviä keskusteluja kuin Belgia väittää, olisi varmasti kuitenkin ollut perusteltua hankkia toinenkin asiantuntijalausunto.

(273) Komissio katsoo näistä syistä, ettei sen ole tarpeen kommentoida ”arvonalennuksia” kohta kohdalta, koska FSIH ei missään tapauksessa toiminut yksityisen markkinataloussijoittajan tavoin. Komissio toteaa, että myydessään osakkeensa […] miljoonalla Yhdysvaltain dollarilla FSIH antoi [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaiselle yhtiölle] taloudellisen edun, jota se ei olisi voinut saada normaaleissa markkinaolosuhteissa.

([34]) Belgian vastaus 15 päivänä syyskuuta 2015, s. 2.
([35]) Belgian vastaus 8 päivänä huhtikuuta 2015, liite 4, s. 7: ”Hinnan perustelut”.
([36]) Tietopyyntö 15 päivänä syyskuuta 2015.

iii) **Tukiosuuden määrittäminen**

(274) Koska ainoassa toimenpiteen toteuttamisajankohtana laaditussa riippumattomassa asiantuntijalausunnossa markkinahinnan katsottiin olevan […]–[…] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, kyseiseen toimenpiteeseen sisältyvä, [DPH:ssa tuolloin määräysvaltaiselle yhtiölle] myönnetty tukiosuus on yhtä kuin tämän vaihteluvälin alarajan ja todellisen kauppahinnan (25,58 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria eli 20,36 miljoonaa euroa ([37])), erotus.

7.1.4.3 ***Toimenpide 3***

i) **Liiketoimen tasapuolisuus**

(275) Liiketoimen katsotaan olevan markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen, jos voidaan todistaa, että julkinen ja yksityinen sijoittaja olivat liiketoimea toteuttaessaan tasavertaisessa asemassa.

(276) Belgia väittää, että FSIH oli tasavertaisessa asemassa Duferco Développementin kanssa sijoittaessaan DSIH:hon, koska i) riskit olivat molemmille samat (DSIH ei kuulunut Duferco-konserniin eikä FSIH:hon ennen niiden yhteistä sijoitusta), ii) sijoitukset olivat yhtä suuret ja iii) sijoitukset tehtiin samanaikaisesti.

(277) […] vahvistaa Belgian esittämät perustelut.

(278) Komissio ei kiistä sijoitusten samanaikaisuutta. Sen sijaan se ei hyväksy Belgian kahta ensimmäistä perustelua ja katsoo siksi, ettei FSIH:n sijoitus ollut tasavertaisessa asemassa Duferco Développementin sijoituksen kanssa.

(279) Vaikka DSIH oli muodollisesti perustettu Duferco-konsernin ulkopuolelle, komissio toteaa, että DSIH toimi vain välineenä, jonka avulla Duferco osti yhdessä FSIH:n kanssa Carsid Développement -yhtiön, jonka pääoman se omisti kokonaisuudessaan SIF:n kautta. Muistutettakoon, että Duferco oli SIF:n ainoa osakas 18 päivään joulukuuta 2012, jolloin NLMK osti 50 prosenttia tästä luxemburgilaisesta holdingyhtiöstä.

(280) Duferco-konserni maksoi DSIH:n kautta […] miljoonaa euroa Carsid Développementista ja sai tytäryhtiönsä SIF:n kautta […] miljoonaa euroa Carsid Développementin myynnistä. Tämä liiketoimi, joka todellisuudessa tarkoitti vain tytäryhtiöiden siirtoa, tuotti Duferco-konsernille voittoa, mutta tarkoitti FSIH:lle […] miljoonan euron menoerää.

(281) Komissio toteaa, että yhtä suuren omistusosuuden hankkiessaan FSIH maksoi […] miljoonaa euroa käteisenä Duferco-konsernin tytäryhtiölle, mutta Duferco-konserni sen sijaan sai […] miljoonaa euroa netto ilman, että sen tarvitsi ottaa uusia riskejä. Näin ollen ei voida väittää, että sijoitukset olisivat olleet tasapuoliset.

ii) **Toimiko FSIH yksityisen sijoittajan tavoin?**

(282) Komissio ei siis pidä sijoituksia tasapuolisina, ja se esittää seuraavassa vielä syyt, joiden perusteella se katsoo yksiselitteisesti, ettei liiketoimi ollut markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen. Nämä syyt liittyvät siihen, miten FSIH arvioi ostamiensa DSIH:n osakkeiden arvon i) Carsid Développementin varojen ja vastuiden ja ii) […]-hankkeen arvonmäärityksen osalta.

(283) Carsid Développement syntyi vuonna 2006 sen emoyhtiön Carsidin osittaisjakautumisen seurauksena, ja uuteen yhtiöön siirrettiin tiettyjä varoja. KPMG arvioi varainsiirron 14 päivänä marraskuuta 2006 ([38]). KPMG:n selvityksestä, jäljempänä 'KPMG 2006 -selvitys', ilmenee, että tähän siirtoon sisältyvien omaisuuserien arvo oli […] miljoonaa euroa, josta yli 99 prosenttia oli myyntisaamisia Duferco La Louvière Salesilta. Lisäksi siihen sisältyi saman verran vastuita ([…] miljoonaa euroa) ympäristöriskivarauksena, jonka oli tarkoitus kattaa Carsidin tehdasalueen maaperän puhdistamisesta aiheutuvat kustannukset. Puhdistamista ei vielä ollut aloitettu.

(284) On kiistatonta, että FSIH otti huomioon […] miljoonan euron myyntisaamiset määrittäessään Carsid Développementin (ja siten DSIH:n) arvon ([39]). Komission pyynnöstä ([40]) huolimatta Belgia ei sitä vastoin ole toimittanut vakuuttavaa näyttöä siitä, että FSIH olisi ottanut huomioon Carsid Développementin vastuut DSIH:n arvonmäärityksessä. Belgia väittää sen sijaan, ettei kyseinen vastuu todellisuudessa perustunut lakisääteiseen

([37]) Euron dollarikurssi 14 päivänä kesäkuuta 2006, eli 0,7959.
([38]) Belgian vastaus 5 päivänä tammikuuta 2012, liite 20.
([39]) Ks. esimerkiksi Belgian vastaus 11 päivänä joulukuuta 2013, 86 kohta.
([40]) Tietopyyntö 15 päivänä syyskuuta 2015.

velvoitteeseen, sillä Valloniassa sovellettava pilaantuneita maita koskeva säännöstö on ollut voimassa vasta vuodesta 2008. Kunnostamiseen olisi tarvinnut ryhtyä vain, jos maa-alue otettaisiin myöhemmin käyttöön. Jos näin tehtäisiin, kunnostetun maan arvo, jonka Belgia väittää osapuolten vahvistaneen […] miljoonaksi euroksi, riittäisi hyvin kattamaan kunnostuskustannukset. Ympäristövarauksen arvon määritykseen ei siksi Belgian mukaan ollut syytä, vaikka se oli merkitty kirjanpitoon. Komissio toteaa, ettei Belgia ole esittänyt komissiolle todisteita tällaisista keskusteluista eikä asiantuntijalausuntoa, josta kävisi ilmi kunnostettujen maiden arvo. Se toteaa siksi, ettei FSIH ole ottanut riittävällä tavalla huomioon kyseisiä vastuita määrittäessään Carsid Développementin arvon.

(285) […]-hankkeesta Vallonian alue väittää, että FSIH perusti analyysinsa objektiivisiin kustannustekijöihin, jotka oli arvioitu Dufercon vuonna 2006 hylättyjen teollisuusalueiden kunnostamiseen erikoistuneelta yritykseltä (SPAQuE) tilaamassa riippumattomassa selvityksessä, ja puhdistettujen maa-alueiden arvioituun markkina-arvoon.

(286) Komissio ei kiistä riippumattoman asiantuntijan vuonna 2006 vahvistamien kustannustekijöiden merkityksellisyyttä. Se kuitenkin toteaa, että puhdistettujen maa-alueiden markkina-arvosta ei ollut tehty riippumatonta ennakkoselvitystä. Belgia perustelee esittämäänsä […] miljoonan euron arvoa konsulttiyritys Galtierin vuonna 2010, eli neljä vuotta nyt tarkasteltavan toimenpiteen toteuttamisen jälkeen, laatimalla selvityksellä.

(287) Komissio toteaa, että SPAQuEn laatimassa riippumattomassa selvityksessä esitettiin kuitenkin vuonna 2006 arvio tuloista, joita puhdistettujen maa-alueiden myynnistä voisi saada ([41]). Yhdessäkään SPAQuEn esittämässä skenaariossa tulot eivät ylittäneet […]:a miljoonaa euroa. Näiden kyseiseltä ajalta peräisin olevien tietojen perusteella vaikuttaakin siltä, ettei FSIH:n maksamalle […] miljoonan euron hinnalle ollut perusteita.

(288) Komissio toteaa vielä, että vaikka Belgian esittämä […] miljoonan euron ennakoitu arvo hyväksyttäisiin, on todettava, etteivät markkinataloussijoittajat yleensä määritä hankkeen arvoa siitä aiheutuvien kustannusten ja sen ennakoitujen tuottojen yhteenlasketun, diskonttaamattoman arvon perusteella. Markkinataloussijoittaja ei nimittäin määritä samalla tavalla tuottoja, jotka toteutuvat vasta kaukana tulevaisuudessa, ja menoja, jotka aiheutuvat lähiaikoina.

(289) Komissio toteaa, ettei tällaisia arviointivirheitä olisi tapahtunut, jos aikanaan olisi tehty kattava ja yhtenäinen Carsid Développementin arvonmääritys. Komissio toteaa näin ollen, ettei FSIH laatinut sellaista taloudellista ennakkoarviota, jota markkinataloussijoittaja olisi edellyttänyt.

(290) Edellä esitetyn ja johdanto-osan 248 kappaleessa jo mainitun, tuomiosta EDF kehittyneen oikeuskäytännön perusteella komissio katsoo, että koska FSIH ei toiminut markkinataloussijoittajan tavoin, se antoi DSIH:lle taloudellisen edun olosuhteissa, jotka eivät vastanneet markkinaolosuhteita.

iii) **Tukiosuuden määrittäminen**

(291) Koska DSIH:n toiminnan myynnistä aiheutui vain Duferco Walloniella tällä hetkellä oleva saatava, jota ei ole maksettu, komissio katsoo, että DSIH:lle myönnetyn tuen määrä on yhtä kuin FSIH:n omistusosuus kokonaisuudessaan, eli […] miljoonaa euroa.

7.1.4.4 ***Toimenpiteet 4 ja 5***

i) **Vertailevan lähestymistavan soveltumattomuus**

(292) Komissio katsoo, että sen arvioimiseksi, sisältääkö laina valtiontukea, on ratkaistava, olisiko saajayritys voinut hankkia kyseiset rahamäärät pääomamarkkinoilta samanlaisin ehdoin ([42]). Komissio voi tätä varten käyttää vertailevaa lähestymistapaa ja arvioida nyt tarkasteltavia lainoja vertailukelpoisina pitämiensä lainojen perusteella. Komissio pyysikin Belgiaa ilmoittamaan, saivatko [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] ja SIF vuonna 2009 vertailukelpoisia lainoja muilta rahoituslaitoksilta kuin FSIH:lta ja jos saivat, millä ehdoilla.

(293) Belgia toimitti komissiolle taulukoita, joissa luetellaan joukko [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] ja SIF:lle myönnettyjä lainoja.

([41]) Belgian vastaus 4 päivänä kesäkuuta 2013, liite 6: tiivistelmätaulukko kustannuksista ja tuloista.
([42]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 30.4.1998, Cityflyer Express v. komissio, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, 51 kohta.

(294) Belgia täsmentää, että koska [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] oli holdingyhtiö, sen ei koskaan tarvinnut turvautua pankkilainaan. Siksi on mahdotonta verrata kyseistä kahta korkoa pankkien todellisuudessa tähän yhtiöön soveltamiin korkoihin. [Duferco-konsernin tuolloisen emoyhtiön] osalta Belgian toimittamat vertailutiedot koskevat siksi kaikki [Duferco-konsernin tuolloisen emoyhtiön] tytäryhtiöitä.

(295) Komissio on jo todennut aloittamispäätöksessään ([43]), että sekä [Duferco-konsernin tuolloisen emoyhtiön] että SIF:n osalta taulukot sisältävät vain lainoja, joita ei voi verrata tässä tarkoitettuihin lainoihin, koska ne ovat erilaisia niin maturiteetiltaan (yleensä lyhyempiä), määrältään (pienempiä), luonteeltaan (muun muassa yhden vuoden jatkuvia lainoja ja tilinylitysoikeuksia) kuin vakuuksiltaan (kiinnityksiä kiinteistöihin tai muihin aineellisiin varoihin).

(296) Belgia on moittinut komissiota siitä, ettei se ole riittävästi perustellut sitä, ettei esitettyjä lainoja pidetä vertailukelpoisina. Komission käyttämiä arviointikriteerejä ei Belgian mukaan voida hyväksyä, koska korkotaso ei riipu i) lainan maturiteetista, ii) lainan luonteesta eikä iii) lainan määrästä ([44]).

(297) Komissio toteaa, että toisin kuin Belgia väittää, rahoittajat ovat yleisesti sitä mieltä, että lainan maturiteetti vaikuttaa eittämättä sille määritettävään korkoon. Euroopan keskuspankki on kuvannut lainan korkotason ja maturiteetin välistä suhdetta graafisessa muodossa ([45]). Kyseisestä käyrästä ilmenee selvästi, että korko nousee lainan maturiteetin kasvaessa ja etenkin 10 ensimmäisenä vuonna. Sama toteamus seuraa myös unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä. Unionin yleinen tuomioistuin on tuomiossa Arbel Fauvet ([46]) vahvistanut komission analyysin, jonka mukaan lyhytaikaisen lainan korkoehdot eivät voi olla samanlaiset kuin pitkäaikaisen lainan:

> ”Yksityisen pankin myöntämä käyttötilin tilinylitysoikeuden nosto on – päinvastoin kuin kolmen vuoden aikana maksettavat riidanalaiset ennakot – hyvin lyhytaikainen laina, johon luotonantajat eivät sen vuoksi sovella samanlaista riskianalyysiä. Se, että luotonottaja voi saada lyhytaikaisen lainan, ei ole riittävä peruste sen arvioimiselle, voiko luotonottaja saada pitkäaikaisen lainan, jonka takaisin maksaminen riippuu luotonottajan selviytymiskyvystä.”

(298) Komissio katsoo, että myös lainan luonne vaikuttaa sen korkoon. Käyttöpääoman rahoitushankkeeseen liittyvää riskiä ei voida korvata samalla tavoin kuin pääomainvestointihankkeeseen liittyvää riskiä. Koska riskitaso vaihtelee rahoitettavan hankkeen luonteen mukaan, sen korvaavaa korkotasoa mukautetaan väistämättä vastaavasti.

(299) Näistä syistä komissio ei hyväksy Belgian vastalausetta ja vahvistaa, ettei se vertaile keskenään FSIH:n myöntämiä lainoja ja Belgian esittämiä lainoja.

(300) Koska komissio kieltäytyi tarkastelemasta Belgian esittämiä lainoja, […] ja SIF halusivat saattaa komission tietoon muita lainoja.

(301) […] esitti taulukon, joka sisälsi 19 monivaluuttaista lainaa, jotka olivat määriltään suuremmat kuin Belgian esittämät lainat. Komissio toteaa, että näistä 19 lainasta vain yksi oli myönnetty vuonna 2009. Siinä on kyse taloudellisesta järjestelystä, joka voitiin myöntää erityistuiseksi ajaksi, yleensä kuukausiksi (FSIH:n lainasopimus tehtiin kuudeksi vuodeksi). Valtaosa muista lainoista oli myönnetty vuosina 2003–2008, eli ennen rahoituskriisin puhkeamista ja aikana, jolloin teräsmarkkinat olivat kasvussa. Juuri näiden merkittävien erojen vuoksi komissio katsoo, etteivät […]:n esittämät 19 lainaa sovi FSIH:n lainan vertailukohdiksi.

(302) Komissio katsoo, etteivät SIF:n esittämät lainat ole merkityksellisiä. Molemmat lainat olivat pitkäaikaisia, mutta molemmilla oli myös vahvat vakuudet: i) DPH:n ja NLMK:n myöntämät vakuudet; ii) Rabobankin laina: […]; iii) Sumitomon laina: […]:n myöntämä vakuus. FSIH:n myöntämällä lainalla ei sen sijaan ollut lainkaan vakuuksia. SIF:n esittämät lainat olivat lisäksi […], kun FSIH:n laina oli […]. Näistä seikoista ilmenee, että FSIH:n myöntämään lainaan liittyi suurempi riski kuin SIF:n esittämiin lainoihin. Ne eivät näin ollen ole vertailukelpoisia.

([43]) Päätöksen 167 kohta.
([44]) Belgian vastaus 11 päivänä joulukuuta 2013, 255–279 kohta.
([45]) https://www.ecb.europa.eu/stats/money/yc/html/index.en.html
([46]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio, 12.5.2011, Région Nord-Pas-de-Calais v. komissio, T-267/08 ja T-279/08, ECLI:EU:T:2011:209, 161 kohta.

(303) Komissio toteaa edellä esitetyn perusteella, ettei Belgian, […]:n ja SIF:n esittämiä esimerkkilainoja voida verrata nyt tarkasteltaviin kahteen lainaan. Nyt käsiteltävässä tapauksessa vertailevasta menetelmästä ei siis ole hyötyä.

ii) **Lainojen tarkastelu vuoden 2008 viitekorkotiedonannon perusteella**

(304) Komissio on määrittänyt indikaattoreita, joiden avulla voidaan päätellä, sisältyykö lainoihin valtiontukea, kun vertailukelpoisia markkinaehtoisia lainoja on vaikeaa tai mahdotonta löytää. Vuoden 2008 viitekorkotiedonannossa kuvaillaan menetelmä, jonka avulla voidaan laskea markkinahinnan sijaan käytettävä lainan viitekorko. Menetelmä perustuu kahteen perusparametriin: korkomarginaaliin ja vakuustasoon.

(305) Komissio soveltaa tätä menetelmää ensin [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] myönnettyyn lainaan.

(306) Belgian mukaan [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] täytti luottoluokituksen AAA edellytykset, kun FSIH myönsi sille kyseisen lainan. Belgia on esittänyt taulukon, joka sisältää nelisenkymmentä Dufercolla vuonna 2009 ollut lainaa ([47]). Se väittää tämän taulukon perusteella, että kaupallisten pankkien Dufercoon soveltamat marginaalit vastasivat luottoluokitusta AAA ja hyviä vakuuksia, jos noudatetaan vuoden 2008 viitekorkotiedonantoa. Jos tämä tiedonanto kuvastaa markkinoita luotettavasti, sen perusteella voidaan päätellä, että Duferco olisi voinut saada luottoluokituksen AAA.

(307) Komissio ei hyväksy tätä väitettä. Belgian esittämän taulukon sisältämien lainojen marginaalit olivat enimmäkseen 70–150 peruspistettä. Huomattavalle osalle niistä oli neuvoteltu 100 peruspisteen marginaali. Koska Belgia näyttää väittävän, että Duferco antoi lainoilleen hyvät vakuudet, 100 peruspisteen marginaali vastaa vuoden 2008 viitekorkotiedonannon mukaan tällä vakuustasolla luottoluokitusta BB. Belgian päättelyn perusteella [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] olisi näin ollen voinut saada korkeintaan luottoluokituksen BB.

(308) Tämän arvion [Duferco-konsernin tuolloisen emoyhtiön] luottoluokituksesta vahvistaa vertaaminen maailman merkittävimpien teräskonsernien luottoluokituksiin vuonna 2009. Yksikään luottoluokituslaitos ei vuonna 2009 antanut yhdellekään maailman teräskonserneista luottoluokitusta AAA, mitä Belgia ei kiistäkään. Komissio toteaa, että maailman noin kymmenestä merkittävimmästä teräskonsernista, jotka oli luottoluokitettu vuonna 2009 ([48]), vain kaksi oli saanut luokituksen A tai A-, kolme oli saanut luokituksen BBB ja neljä kuului luokkaan BB. Komissio katsoo tämän perusteella, ettei Duferco todennäköisesti olisi vuonna 2009 voinut saada luottoluokitusta AAA. Se katsoo myös, että Belgian esittämään lähestymistapaan perustuva luokitus BB vaikuttaa olevan linjassa useiden muiden teräskonsernien luokituksen kanssa ja on itse asiassa vuoden 2009 yleisin luottoluokitus.

(309) Komissio ei yhdy vakuuksien arvoa koskevaan Belgian näkemykseen, jonka mukaan [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] myönnetyn lainan vakuudet olivat erittäin hyvät. Muistutettakoon, että vakuuksina oli panttioikeus 15 prosenttiin DPH:n osakkeista ja sitoutuminen siihen, että […] miljoonan euron tuleva, lähes varma saatava kohdennettaisiin ensisijaisesti lainan takaisinmaksuun.

(310) Komissio toteaa ensinnäkin panttioikeudesta 15 prosenttiin DPH:n osakkeista, että […]:iin rekisteröity DPH oli noteeraamaton yhtiö, jonka osakkeet olivat siksi epälikvidejä. Vakuuden arvo määrittyy kuitenkin sen likviditeetin, eli sen perusteella, kuinka helposti vakuus on myytävissä lyhyellä aikavälillä ja arvon laskematta, jos lainanottaja laiminlyö lainanmaksun. Kuten kaikkien tavanomaisten osakkeiden, myös DPH:n osakkeiden arvo lisäksi vaihtelee, mikä on ongelmallista, jos ne ovat vakuutena yhdessä erässä takaisin maksettavalle pitkäaikaiselle lainalle. Belgia väittää vielä, että komissio on korostanut DPH:n vakavaraisuutta aloittamispäätöksen 148 kohdassa (oman pääoman kasvu ja nettotuloksen paraneminen). Komissio täsmentää, että kyseinen toteamus koski kautta 2003–2006 eikä vuotta 2009. Dufercon vuoden 2009 vuosikertomuksessa korostetaan päinvastoin, että myynti laski dramaattisesti vuodesta 2008, lähes puoleen, ja että konsolidoitu tappio oli noin […] miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Komissio katsoo näin ollen, ettei tätä vakuutta voida pitää tavanomaisena vaan heikkona.

(311) Komissio muistuttaa seuraavaksi […] miljoonan Yhdysvaltain dollarin saatavasta, että lainasopimuksen 3 artiklan mukaisesti [Duferco-konsernin tuolloisen emoyhtiön] oli maksettava laina takaisin 31 päivänä joulukuuta 2015 tai aikaisemmin, jos määräysvalta SIF:ssä vaihtuisi DII:n ja NLMK:n 1 päivänä syyskuuta 2008 tekemän

([47]) Belgian vastaus 4 päivänä kesäkuuta 2013, liite 13.
([48]) ArcelorMittal, Nippon Steel & Sumitomo Metal Corporation, Tata Steel Limited, Nucor Corporation, United States Steel Corp., ThyssenKrupp AG, PAO Severstal, NLMK, Kobe Steel Ltd (Standard & Poor'sin luokitus).

sopimuksen mukaisesti. Sopimuksen 6.1 artiklassa määrätään, että jos näin tapahtuu, [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] sitoutuu kohdentamaan ensisijaisesti, ennen mitään muita maksuja ja minkäänlaisten velkojen takaisinmaksua, kaikki määrät, joita lainasopimuksen mukainen takaisinmaksu edellyttää. Sopimuksen 6.2 artiklassa määrätään myös, että [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] sitoutuu siihen, että DII lykkää myyntioptionsa toteuttamista 18 päivään joulukuuta 2012 ja/tai siihen asti, kunnes liitteessä mainitut investoinnit toteutetaan.

(312) Komissio täsmentää, että vakuuden arvo määrittyy sen realisointimahdollisuuksien perusteella. Nyt käsiteltävässä tapauksessa Dufercon saatavaa ei voitu pitää varmana lainasopimusta allekirjoitettaessa, koska DII sitoutui olemaan toteuttamatta optiotaan ennen 18 päivää joulukuuta 2012. Tuohon asti vakuudella ei olisi mitään arvoa, jos [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] laiminlöisi lainanmaksun. Komissio kuitenkin myöntää, että tuolloisessa tilanteessa Dufercon vetäytyminen SIF:stä oli erittäin todennäköistä. Vakuuden realisoitumistodennäköisyys kasvoi ajan myötä, joten myös vakuuden laatu parani, etenkin koska Duferco oli sitoutunut käyttämään varmaksi muuttuneen saatavan FSIH:n myöntämän lainan takaisinmaksuun. Komissio on tästä syystä samaa mieltä Belgian kanssa siitä, että vakuus oli tavanomainen.

(313) Komissio toteaa, että [Duferco-konsernin tuolloiseen emoyhtiöön] on sovellettava luottoluokitusta BB ja kyseessä oleviin lainoihin vakuustasoa, jota voidaan pitää enintään tavanomaisena. Vuoden 2008 viitekorkotiedonannon perusteella marginaalin olisi pitänyt olla 220 peruspistettä, eli paljon korkeampi kuin 75 peruspistettä, johon FSIH suostui. SIF:lle annettiin näin ollen taloudellinen etu olosuhteissa, jotka eivät vastanneet markkinaolosuhteita.

(314) Komissio soveltaa seuraavaksi vuoden 2008 viitekorkotiedonantoa SIF:lle myönnettyyn lainaan.

(315) Komissio toteaa, että kuten Dufercolla, yhteisyritys SIF:lläkään ei ollut julkista luottoluokitusta. Koska SIF:n luottoluokitusta ei voida arvioida julkisen luokituksen tai muiden tekijöiden perusteella, komission on perustettava varovainen arvionsa emoyhtiöiden luottoluokitukseen.

(316) Se toteaa, että NLMK oli saanut Standard and Poor'silta luokituksen BBB, Moody'silta luokituksen Ba1 ja Fitch ratingsilta luokituksen BB+ (luokitustiedot NLMK:n vuoden 2009 vuosikertomuksesta). Nämä luokitukset vastaavat vuoden 2008 viitekorkotiedonannon mukaan luokkaa "tyydyttävä" (BB). Komission johdanto-osan 313 kappaleessa esittämän arvion mukaisesti myös toisen emoyhtiön Dufercon luottoluokitus oli BB.

(317) Koska SIF oli kahden sellaisen yhtiön (NLMK ja Duferco) tytäryhtiö, joiden luottoluokitukseksi komissio arvioi BB, ja koska makroekonominen tilanne teräsalalla oli vuonna 2009 erityisen vaikea, komissio katsoo, että on varovaista ja kohtuullista pitää SIF:n luottoluokituksena luokkaa BB.

(318) Komissio toteaa seuraavaksi, että laina myönnettiin ilman vakuuksia. SIF kiistää tämän todeten, että se olisi kyennyt toimittamaan oman vakuutensa tai jopa NLMK:n tai Dufercon vakuuden: "FSIH ei vaatinut SIF:ltä vakuutta, koska SIF:n vakavaraisuus, kuuluminen NLMK- ja Duferco-konserneihin ja NLMK:n tarjoama vakuus siltä varalta, että määräysvalta vaihtuisi, olivat omiaan vakuuttamaan FSIH:n SIF:n kyvystä maksaa laina takaisin." ([49]) SIF väittää olleensa vakavarainen vuonna 2008. FSIH:n myöntämän lainan laina-aika oli kuitenkin [7–12] vuotta, ja se oli määrä maksaa takaisin yhdessä erässä. Komissio katsoo näiden kahden ominaisuuden vuoksi, että yksityinen lainanantaja olisi vaatinut riittävät ja suhteelliset vakuudet riskin kattamiseksi [7–12] vuoden ajan eikä olisi luopunut kaikista vakuuksista vain SIF:n vuoden 2008 taloudellisen tuloksen perusteella. Komissio toteaa tämän perusteella, että lainan vakuudet olivat heikot.

(319) Komissio katsoo SIF:ää koskevan luottoluokitusarvionsa (BB) ja FSIH:n lainan vakuustasoa koskevan arvionsa (heikko) perusteella, että vuoden 2008 viitekorkotiedonannon perusteella olisi vaadittu 400 peruspisteen suuruinen korko. Tämä on paljon enemmän kuin SIF:n ja FSIH:n välillä sovittu 75 peruspistettä. Koska SIF:lle annettiin taloudellinen etu olosuhteissa, jotka eivät vastanneet markkinaolosuhteita, komissio katsoo, että kyseessä on valtiontuki.

([49]) SIF:n huomautusten 28 kohta.

(320) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, ettei yksikään yksityinen lainanantaja olisi suostunut myöntämään 100 miljoonan euron lainaa [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] eikä 75 miljoonan euron lainaa SIF:lle ehdoilla, joihin FSIH suostui. Näin ollen FSIH antoi molemmille lainansaajille edun toimiessaan toisin kuin yksityinen lainanantaja, minkä ansiosta näiden lainansaajien tilanne oli edullisempi kuin niiden kilpailijoiden.

iii) **Tuen määrän arviointi**

(321) Tuen määrä on yhtä kuin todellisuudessa sovellettujen korkojen (1,99 prosenttia) ja viitekorkoja koskevaan vuoden 2008 tiedonantoon perustuvien korkojen erotus, kun näitä korkoja sovelletaan lainojen myöntämispäivistä siihen asti, kun ne maksettiin ennenaikaisesti takaisin. Nämä korot olivat 3,502 prosenttia (12 kuukauden euribor + 220 peruspistettä) [Duferco-konsernin tuolloisella emoyhtiöllä] ja 4,302 prosenttia (12 kuukauden euribor + 400 peruspistettä) SIF:llä. [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] myönnettiin 4 päivänä syyskuuta 2009 30 miljoonan euron laina periaatteessa kuudeksi vuodeksi 2,04 prosentin efektiivisellä korolla lainaa nostettaessa. Lainaa myönnettiin myöhemmin lisää 70 miljoonaa euroa 1,99 prosentin efektiivisellä korolla lainaa nostettaessa. Laina maksettiin ennenaikaisesti takaisin heinäkuussa 2011. SIF:lle myönnetyn lainan määrä oli 75 miljoonaa euroa, joka maksettiin erissä: 20 miljoonaa euroa syyskuussa 2009 ja 55 miljoonaa euroa joulukuussa 2009. Molempien erien efektiivinen korko oli 1,99 prosenttia. Laina sovittiin maksettavaksi ennenaikaisesti takaisin erissä, joihin sisältyi pääomaa ja korkoja, kesäkuussa 2011 sekä vuosina 2012 ja 2013.

(322) Jos tuen määrä asian havainnollistamiseksi diskontataan yksinkertaistetusti, se on noin 2,08 miljoonaa euroa [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] myönnetyn lainan osalta ja 10,41 miljoonaa euroa SIF:lle myönnetyn lainan osalta ([50]).

7.1.4.5 ***Toimenpide 6***

i) **Liiketoimen tasapuolisuus**

(323) Liiketoimen katsotaan olevan markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen, jos voidaan todistaa, että julkinen ja yksityinen sijoittaja olivat liiketoimea toteuttaessaan tasavertaisessa asemassa.

(324) Belgia väittää, että FSIH oli tasavertaisessa asemassa DII:n kanssa tehdessään pääomasijoituksen, koska sijoitetut määrät olivat käytännöllisesti katsoen samat, DLP ei kuulunut Duferco-konserniin FSIH:n tehdessä sijoituksen ja koska sijoitusten tarkoituksena oli ostaa SIF:lle eikä Duferco-konsernille kuuluvat omaisuuserät.

(325) […] vahvistaa nämä huomautukset ja lisää, ettei DII voinut arvioida sijoitusten kannattavuutta muiden kuin Belgian esittämien taloudellisten asiakirjojen perusteella, koska sillä ei ollut hallussaan muita asiakirjoja.

(326) Komissio katsoo, että DLP oli DSIH:n tavoin (toimenpide 3) vain asianomaisten osapuolten, FSIH:n ja DII:n, käyttämä väline, jonka tarkoituksena oli saada vaikuttamaan tasapuoliselta kauppa, jossa Duferco osti itselleen jo osittain kuuluvia omaisuuseriä. FSIH ja DII nimittäin perustivat DLP:n maaliskuussa 2011 *ad hoc* -välineeksi, jonka omistukseen Dufercon belgialaiset omaisuuserät voitiin siirtää. Osa omaisuuseristä oli peräisin SIF:n purkamisesta (Duferco omisti tuolloin 50 prosenttia SIF:stä), ja osa oli omaisuuseriä, jotka olivat DSIH:n kautta yhteisiä FSIH:n kanssa.

(327) Vaikka valeyhtiö DLP perustettiin muodollisesti Duferco-konsernin ulkopuolelle, komissio katsoo, että samanaikaisuus ja omistusosuuksien myyminen Duferco-konsernin eri tytäryhtiöille kesä–heinäkuussa 2011 ([51]) osoittavat, että DLP oli perustamisestaan lähtien riippuvainen Dufercosta.

(328) Lisäksi ja ennen kaikkea komissio toteaa, että Duferco-konsernin varallisuustilanne ja sen taustalla olevat riskit eivät nyt tarkasteltavan toimenpiteen jälkeen olleet juurikaan muuttuneet. Duferco nimittäin omisti DLP:n kautta i) 50,3 prosenttia terästeollisuuteen liittyvistä omaisuuseristä, joista se oli omistanut aiemmin 50 prosenttia SIF:n

([50]) Arvio on saatu laskemalla korot, jotka olisi pitänyt periä viitekorkoja koskevan vuoden 2008 tiedonannon perusteella, ja vähentämällä niistä todellisuudessa sovelletun koron perusteella arvioidut korot sekä diskonttaamalla kukin määrä kyseisessä tiedonannossa esitetyllä korolla. Korkolaskelma ja diskonttaus on kuitenkin tehty summittaisesti, koska laina-ajat on simuloitu (kesto vuosina sen sijaan, että olisi käytetty tarkkaa takaisinmaksupäivää, ja korkojen osittaisen takaisinmaksun huomiotta jättäminen) eikä niissä siksi ole otettu huomioon todellisten takaisinmaksuerien määriä tai aikataulua.

([51]) Ks. erityisesti tämän päätöksen johdanto-osan 49 kappale.

kautta, ja ii) 50,3 prosenttia toiminnan monipuolistamiseen liittyvistä omaisuuseristä, joista se oli omistanut aiemmin 50 prosenttia DSIH:n kautta. FSIH:n varallisuustilanne sen sijaan muuttui huomattavasti nyt tarkasteltavan toimenpiteen seurauksena. FSIH sai nimittäin 49,7 prosenttia teräsalaan liittyvistä, La Louvièressä ja Trebosissa sijaitsevista tärkeistä omaisuuseristä, joita se ei aiemmin ollut omistanut.

(329) Duferco-konsernin tilanne taloudellisten sitoumusten osalta oli näin ollen seuraava:

— se maksoi […] miljoonaa euroa ostaessaan DLP:n kautta SIF:ltä teräsalaan liittyviä omaisuuseriä;

— sille maksettiin […] miljoonaa euroa, kun SIF, joka oli tuolloin Dufercon 50-prosenttisesti omistama tytäryhtiö, myi nämä samat omaisuuserät;

— sillä oli […] miljoonaa euroa velkaa DSIH:lle DLP:n kautta Duferco Diversificationin ostosta;

— sillä oli […] miljoonan euron saatava DLP:ltä DSIH:n kautta Duferco Diversificationin myynnistä.

(330) Duferco-konserni maksoi 50,3 prosentista DLP:n osakkeita […] miljoonaa euroa netto. Tämä määrä on aivan eri luokkaa kuin 99,7 miljoonaa euroa ([52]), jonka FSIH maksoi 49,7 prosentista DLP:n osakkeita.

(331) Näin ollen ei voida väittää, että investoinnit olivat tasavertaisia.

ii) **Toimiko FSIH yksityisen sijoittajan tavoin?**

(332) Komissio ei siis pidä sijoituksia tasapuolisina, ja se esittää seuraavassa vielä syyt, joiden perusteella se katsoo, ettei liiketoimi ollut markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen. Syyt liittyvät tapaan, jolla FSIH määritti hankkimiensa DLP:n osakkeiden arvon.

(333) Ennen kuin se käsittelee näitä arvonmäärityksiä tarkemmin, komissio esittää syyt […]:n esittämän vastalauseen hylkäämiselle. […]:n mukaan se, että FSIH:lla oli sijoitusta tehdessään käytettävissään vain samat asiakirjat kuin DII:llä (yksityisellä sijoittajalla), riittää osoittamaan, että FSIH:n sijoitus oli harkittu.

(334) Johdanto-osan 329 kappaleessa esitetyistä syistä nyt tarkasteltava liiketoimi oli Duferco-konsernin kannalta rahoituksellisesti lähes neutraali. Sillä ei siis ollut mitään syytä laatia yksityiskohtaisia raportteja ja selvityksiä: DLP:n ostamat omaisuuserät vaikuttivat sen kassatilanteeseen vain vähän. FSIH:n tilanne oli toinen, sillä sen oli maksettava 49,7 prosenttia kyseisille omaisuuserille vahvistetusta hinnasta. Näin ollen juuri FSIH:n eikä Dufercon oli syytä tehdä kaikki mahdollinen, jotta omaisuuserien arvo määritettäisiin oikein. Se, että Dufercolla ei ollut käytettävissään muita kuin Belgian esittämät asiakirjat, ei missään tapauksessa todista, että FSIH olisi toiminut markkinataloussijoittajan tavoin.

(335) Komissio muistuttaa arvonmääritysten sisällöstä, että määrityskohteita oli neljä: i) DLLPL:n osakkeet, ii) Duferco Trebosin osakkeet, iii) Duferco La Louvière Salesilta ostetut varastot ja iv) hanke, jonka perusteella DLLPL:ään sijoitettiin [30–40] miljoonaa euroa.

(336) Komissio katsoo, ettei Belgian toimittamassa, Galtierin toukokuussa 2011 laatimassa selvityksessä määritetä luotettavasti DLLPL:n arvoa. Siinä mainitaan vain yksi arvio La Louvièren tehtaan aineellisten omaisuuserien käyvästä arvosta (fair value) eikä käsitellä lainkaan vastuita tai liiketoimintasuunnitelmaa.

(337) Konsulttiyritys Galtier on kuitenkin Belgian välityksellä ilmoittanut komissiolle laatineensa arvion oikean ja asianmukaisen liiketoimintasuunnitelman perusteella. Belgian toimittama yhteenveto tästä liiketoimintasuunnitelmasta ([53]) on suppea asiakirja, joka ei sisällä lainkaan päivämääriä eikä mainintaa hypoteeseista. Komissiolle ei ole toimitettu varsinaista liiketoimintasuunnitelmaa, jos sitä on ollut olemassakaan.

([52]) Komissio on vähentänyt 100 miljoonan euron pääomankorotuksesta FSIH:lle Duferco Diversificationin myynnistä DLP:lle aiheutuneen nettovaikutuksen (– 0,3 miljoonaa euroa).

([53]) Belgian vastaus aloittamispäätökseen, liite 21.

(338) Belgia on esittänyt saman perustelun Duferco Trebosin osakkeiden oston osalta, eli sen, että toukokuussa 2011 laadittu asiakirja ”Valeur d'utilité des actifs corporels et incorporels de Trebos” (Trebosin aineellisten ja aineettomien omaisuuserien käyttöarvo) on todellisuudessa selvitys- ja raporttikooste, johon sisältyy Dufercon laatima kaksisivuinen, alustava liiketoimintasuunnitelma ([54]). Viimeksi mainitun asiakirjan laatimisajankohtaa ei ole kerrottu. Vuoden 2011 selvityksen tarkoituksena oli arvioida omaisuuserien käyttöarvo ja määrittää asiakaskunnan arvo osana yleistä goodwill-arvoa. Yrityksessä ei tehty tilin- tai muuta tarkastusta. Koko Duferco Trebosia koskevan arvonmäärityksen yhteenvetoa ei ole toimitettu.

(339) Belgia toteaa näistä kahdesta hankinnasta lisäksi, etteivät ”osapuolet pitäneet tarpeellisena laatia oikeaa ja asianmukaista liiketoimintasuunnitelmaa. FSIH tunsi ostonsa kohteen erittäin hyvin.” Komissio kuitenkin katsoo, että vaikka yrityksen tunteminen on hyödyllistä, sijoittaja, jonka sijoituspäätös riippuu odotetusta tulevasta kannattavuudesta, tarvitsee muutakin.

(340) SIF:n määräysvallassa olleen Duferco La Louvière Salesin varastojen arvon määrittämisestä Belgia on toimittanut asiakirjan, joka sen mukaan osoittaa, että varastojen markkina-arvo oli suurempi kuin myyntihinnan perusteena käytetty kirjanpitoarvo. Komissio toteaa, ettei tämänkään asiakirjan laatimisajankohtaa ole kerrottu.

(341) Komissio oli aloittamispäätöksessä pyytänyt Belgiaa toimittamaan kaikki selvitykset ja liiketoimintasuunnitelmat, jotka liittyivät DLLPL:ään tehtyyn [30–40] miljoonan euron sijoitukseen. Belgia on vahvistanut, että [30–40] miljoonaa euroa sijoitettiin lopulta vain yhden liiketoimintasuunnitelman perusteella, ja muut mainitut suunnitelmat menettivät merkityksensä, sillä ne koskivat muita, toteuttamatta jääneitä hankkeita. Belgia on siis toimittanut komissiolle yksisivuisen, päiväämättömän suunnitelman, joka sisältää taulukon muodossa käyttökatteen vuoteen 2016 asti mutta ei selityksiä eikä oletuksia, joihin esitetyt luvut perustuisivat.

(342) Komission mielestä tämä asiakirja on niin puutteellinen, etteivät Belgian toimittamat muut asiakirjat korvaa sitä. Helmikuussa 2011 päivätyssä asiakirjassa ”Un projet d'avenir pour la sidérurgie louvièroise” (La Louvièren terästeollisuuden tulevaisuuden hanke) esitellään pitkiin tuotteisiin ja levyvalmisteisiin liittyvien toimintojen jatkuvuuden turvaamista koskeva strategia. Yhden sivun täyttää kuvaus DLLPL:n historiasta viimeisten viiden vuoden aikana. Asiakirja ”Plan marketing Produits Long 2011–2013” (Pitkien tuotteiden markkinointisuunnitelma 2011–2013) sisältää vain kyseistä alaa koskevan selvityksen.

(343) Edellä esitetystä seuraa, ettei FSIH:n sijoitusta voida pitää markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisena. Komissio toteaa, että FSIH saattoi DLP:n ansiosta jälleen tukea Vallonian terästeollisuustoimintaa perustelematta sitä markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisella taloudellisella analyysilla.

iii) **Tuen määrän arviointi**

(344) Edellä esitetystä seuraa, ettei sijoitusta voida pitää tasapuolisena eikä markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisena. DLP:n saaman tuen määrä on näin ollen sama kuin pääomankorotuksen määrä, eli 100 miljoonaa euroa.

7.1.4.6 ***Yleiset päätelmät taloudellisesta edusta***

(345) Analysoituaan kunkin toimenpiteen erikseen komissio pitää tarpeellisena tarkastella yleisemmin FSIH:n perustamisestaan lähtien noudattamaa investointistrategiaa. Komissio katsoo, ettei kyseisiä toimenpiteitä voida erottaa toisistaan ja että niillä oli vain yksi tavoite: tukea ja ylläpitää kestävästi Duferco-konsernin toimintaa Valloniassa investoimalla välillisesti konsernin offshore-tytäryhtiöihin, jotta voidaan kiertää unionin valtiontukisäännöt, joissa kielletään tuen myöntäminen terästeollisuudelle. FSIH:n toimenpiteiden edunsaajina ovat nimittäin olleet joko Dufercon emoyhtiö tai tytäryhtiöt, jotka sijaitsevat Yhdysvalloissa (toimenpide 1), […]:ssa (toimenpide 2), Irlannissa (toimenpide 3), […]:ssa (toimenpide 4) ja […]:ssa (toimenpiteet 5 ja 6). Toimenpiteillä on rahoitettu Valloniassa konsernin terästeollisuusalalla toimivissa tytäryhtiöissä toteutettuja hankkeita ja myöhemmin, kun konserni luopui asteittain terästeollisuustoiminnasta Valloniassa, maa-alueiden puhdistushankkeita.

([54]) Belgian vastaus aloittamispäätökseen, liite 23.

(346) Tämän analyysin perusteluna on tiettyjen tapahtumien samanaikaisuus tai ajallinen läheisyys.

(347) Duferco nimittäin aloitti toimintansa Belgiassa vuonna 1997 ottamalla haltuunsa suurissa taloudellisissa vaikeuksissa olleet Clabecqin terästehtaat Vallonian tuella, jonka komissio hyväksyi (8,75 miljoonan euron pääomasijoitus ja 13,75 miljoonan euron laina) ([55]). Komissio toteaa, että tätä hankintaa edelsi Clabeqin terästehtaita koskeva komission kielteinen päätös ([56]): Belgian valtion yritys pelastaa samat terästehtaat katsottiin soveltumattomaksi yhteismarkkinoille joulukuussa 1996, ja yritys asetettiin konkurssiin tammikuussa 1997.

(348) Tämän jälkeen Duferco-konserni osti useita vallonialaisia terästuotantolaitoksia Vallonian alueen tuella, joka myönnettiin ensin Sogepan ja vuodesta 2003 lähtien FSIH:n välityksellä. Vuonna 1999 Duferco osti Hoogovens-konsernilta La Louvièressa sijaitsevat Gustave Boëlin tehtaat ja sai tähän tukea Vallonialta (12,5 miljoonan euron saatavan muuttaminen 25 prosentin omistusosuudeksi ja 25,3 miljoonan euron laina) ([57]). Sen jälkeen kun Usinor Sacilor -konsernin johtaja oli ilmoittanut helmikuussa 2001 aikovansa sulkea Cockerill Sambren valuraudan tuotantolinjan Charleroissa, Usinor-Cockerill Sambre, Duferco-konserni ja Sogepa aloittivat keskustelut, joiden tärkein tavoite oli perustaa yhteinen teräslevytuotantoyhtiö, joka toimisi Duferco Clabecqin toimittamilla laitteilla täydennetyissä nykyisissä Cockerill Sambren Charleroin tehtaissa. Vuonna 2002 Duferco osti Charleroin valuraudan tuotantolinjan, josta tuli Carsid, yhteistyössä Usinorin kanssa ja jälleen Vallonian tuella (Sogepan 20 miljoonan euron suuruinen pääomaosuus Carsidissa; tämä osuus supistettiin 9 miljoonaksi euroksi sen jälkeen, kun komissio oli tehnyt päätöksen komission päätöksen N:o 2496/96/EHTY 6 artiklan 5 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta).

(349) Komissio toteaa, että FSIH perustettiin maaliskuussa 2003 eli aikana, jolloin komissio tutki Vallonian rahoitusosuutta Carsid-yrityksessä tehtyään 3 päivänä huhtikuuta 2002 päätöksen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta. Menettely päättyi 15 päivänä lokakuuta 2003 ([58]), kun komissio teki kielteisen päätöksen sillä perusteella, ettei sijoitusten uuteen yritykseen voida katsoa olevan tasavertaisessa asemassa, kun ainoastaan julkinen osakas ottaa uuden riskin ja yksityinen osakas vain siirtää olemassa olevan toiminnan tai hankkeen uuteen yritykseen. Komissio toteaa, että Vallonian toimenpiteet Dufercon hyväksi mahdollistivat näin ollen useaan otteeseen Vallonian terästeollisuuden sosiaalisesti vaikeiden mutta taloudellisesti välttämättömien mukauttamistoimenpiteiden lykkäämisen. Tällaista toimintaa, joka perustui alueellisiin ja sosiaalisiin näkökohtiin ja jolla pyrittiin pelastamaan työpaikkoja mutta joka haittasi terästeollisuuden rationalisointia ja modernisointia, ei voida pitää yksityisen sijoittajan toimintana.

(350) Komissio toteaa myös, ettei FSIH:n sijoitustoiminta vastannut asiantuntevan markkinataloussijoittajan toimintaa. FSIH:n toimintaa on nyt käsiteltävässä tapauksessa verrattava sijoitusrahaston hoitajan toimintaan. FSIH:n sijoituspolitiikka, jota nyt käsillä oleva menettely kuvastaa, ei kokonaisuudessaan vastaa sijoituspolitiikkaa, jollaista tällainen markkinatoimija harjoittaisi. Sijoitusrahaston, joka ei ole riskirahasto, on jatkuvuutensa turvaamiseksi hajautettava sijoitussalkkunsa riskit. Kun sijoitussalkun omaisuuserät hajautetaan maantieteellisesti ja eri aloille ja otetaan samalla huomioon halutut tuotto ja kannattavuusnäkymät, omaisuuserien epävakaus ja siten koko salkun sijoitusriski pienenevät. Hajauttamisen ei tarvitse olla erityisen voimakasta. FSIH keskitti kuitenkin kaikki sijoituksensa yhteen ainoaan yhtiöön.

(351) Sijoittaessaan yksinomaan Duferco-konserniin FSIH otti maksimaalisen riskin, koska sijoituksen tuotto riippui yhden ainoan yrityksen menestymisestä tai epäonnistumisesta. Tästä seuraa, että FSIH:n sijoitustoiminta kokonaisuudessaan tarjoaa lisäosoituksen siitä, ettei FSIH:n toiminta ollut markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaista.

(352) Komissio toteaa edellä esitetyn perusteella, että kaikki edellä tarkastellut toimenpiteet ovat markkinataloussijoittajaperiaatteen vastaisia. Toimenpiteiden ehdoilla annettiin kussakin tapauksessa etu Duferco-konsernin eri yksiköille. Ne ovat näin ollen SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(353) Tuen kokonaismäärä on näin ollen periaatteessa 211,43 miljoonaa euroa.

([55]) Komission päätös, tehty 25 päivänä marraskuuta 1997, asiassa N 680/97, Belgia – Vallonian alueen rahoitusosuus Duferco Belgique SA -yrityksessä.
([56]) Komission päätös, tehty 18 päivänä joulukuuta 1996, asiassa 97/271/EHTY, Belgia – Forges de Clabecq (teräs EHTY).
([57]) Komission päätös, tehty 26 päivänä toukokuuta 1999, asiassa N 246/99, Belgia – Belgian viranomaisten rahoitusosuus HUGB-yrityksessä (EHTY-teräs)
([58]) Päätös 2005/137/EY.

8. **TUEN SOVELTUVUUS SISÄMARKKINOILLE**

(354) Valtiontukia koskeva kielto ei ole täydellinen eikä ehdoton. Tietyt tuet voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuviksi etenkin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla.

(355) Belgia ei ole aloittamispäätökseen esittämässään vastauksessa vedonnut mihinkään perusteluun, joka koskisi nyt tarkasteltavien toimenpiteiden soveltuvuutta sisämarkkinoille.

(356) Komissio toteaa, ettei SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdassa määrättyjä poikkeuksia selvästikään voida soveltaa. Kyseisen artiklan 3 kohdassa määrätyistä poikkeuksista vain a ja c alakohdan poikkeukset voisivat olla sovellettavissa. Kyseisen kohdan a alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Kyseisen kohdan c alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää myös tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

(357) Vaikuttaa kuitenkin siltä, ettei mitään valtiontukien soveltuvuutta sisämarkkinoille koskevaa komission puitetekstiä tai suuntaviivoja voida soveltaa nyt tarkasteltaviin toimenpiteisiin.

(358) Sen jälkeen, kun Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen voimassaolo päättyi 23 päivänä heinäkuuta 2002, komissio on nimittäin hyväksynyt erilaisia suuntaviivoja ja tiedonantoja, joiden tarkoituksena on ollut ylläpitää kieltoa, joka koskee alueellisten investointitukien ja pelastamis- ja rakenneuudistustukien myöntämistä terästeollisuudelle.

(359) Esimerkiksi alueellisia valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa vuosille 2007–2013 ([59]), jona aikana FSIH myönsi nyt tarkasteltavat tuet, jätetään nimenomaisesti 8 kohdassa suuntaviivojen soveltamisalan ulkopuolelle aluetuet terästeollisuudelle ja vahvistetaan niiden soveltumattomuus sisämarkkinoille.

(360) Samoin tiedonannossa ”Pelastamis- ja rakenneuudistustuki sekä sulkemistuki terästeollisuudelle” ([60]), joka oli voimassa 31 päivään joulukuuta 2009, todetaan, että pelastamis- ja rakenneuudistustuki vaikeuksissa oleville yrityksille terästeollisuuden alalla ei sovellu sisämarkkinoille. Vain tuki, jolla katetaan teräsalan yritysten irtisanotuille tai varhaiseläkkeelle jääville työntekijöilleen maksamat korvaukset, ja tuki terästuotteiden tuotannon pysyvästi lopettaville teräsalan yrityksille ovat sallittuja tietyin ehdoin. FSIH:n myöntämän tuen tarkoitus ei vastaa kumpaakaan edellä mainituista tukityypeistä. Päinvastoin, sillä rahoitettiin investointeja.

(361) Komissio katsoo, ettei vuoden 2009 tiedonannossa määrättyjä soveltuvuusedellytyksiä voida soveltaa SIF:lle myönnettyyn tukeen. Vuoden 2009 tiedonannon 4.2.2 kohta nimittäin koskee yrityksiä, jotka kohtasivat vaikeuksia hakiessaan rahoitusta joulukuun 2008 ja joulukuun 2010 välillä vallinneissa markkinaolosuhteissa. SIF:n huomautuksista ei kuitenkin ilmene, että sillä olisi ollut kyseisenlaisia vaikeuksia. Komissio katsoo näin ollen, ettei SIF täyttänyt vuoden 2009 tiedonannossa määrättyjä soveltuvuusedellytyksiä eikä tukea voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana.

(362) Myös 30 päivään heinäkuuta 2014 voimassa olleiden, valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen ([61]) 18 kohdassa vahvistetaan, ettei niitä sovelleta terästeollisuuteen.

(363) Komissio toteaa edellä esitetyn perusteella, etteivät nyt tarkasteltavat kuusi tukitoimenpidettä sovellu sisämarkkinoille.

9. **SISÄMARKKINOILLE SOVELTUMATTOMAN TUEN TAKAISIN PERIMINEN**

(364) Jos komissio toteaa, ettei tietty tuki sovellu sisämarkkinoille, se on SEUT-sopimuksen määräysten ja unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimivaltainen päättämään, että asianomaisen jäsenvaltion on poistettava tuki tai muutettava sitä ([62]). Unionin tuomioistuin on myös useaan otteeseen todennut, että jäsenvaltion velvollisuudella poistaa komission sisämarkkinoille soveltumattomaksi katsoma tuki on tarkoitus palauttaa aikaisempi tilanne ([63]).

([59]) EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13.
([60]) EYVL C 70, 19.3.2002, s. 21.
([61]) EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.
([62]) Unionin tuomioistuimen tuomio 12.7.1973, komissio v. Saksa, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13 kohta.
([63]) Unionin tuomioistuimen tuomio 14.9.1994, Espanja v. komissio, C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, 75 kohta.

(365) Unionin tuomioistuin on katsonut, että tämä tavoite saavutetaan, kun edunsaajat ovat palauttaneet sääntöjenvastaisena tukena myönnetyt määrät ja menettävät markkinoilla kilpailijoihin verrattuna saamansa edun ja ennen tuen myöntämistä vallinnut tilanne on palautunut ([64]).

(366) Neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 ([65]) 16 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta – –.”

(367) Koska kyseiset toimenpiteet toteutettiin SEUT-sopimuksen 108 artiklan vastaisesti ja niitä on pidettävä sääntöjenvastaisena ja sisämarkkinoille soveltumattomana tukena, ne on perittävä takaisin, jotta saadaan palautettua markkinoilla ennen niiden myöntämistä vallinnut tilanne.

(368) Kyseiset tuet on myönnetty seuraaville yrityksille: DII (toimenpide 1), [DPH:ssa tuolloin määräysvaltainen yhtiö] (toimenpide 2), DSIH (toimenpide 3), [Duferco-konsernin tuolloinen emoyhtiö] – sittemmin […] – (toimenpide 4), SIF (toimenpide 5) ja DLP (toimenpide 6), jotka ovat kaikki Duferco-konsernin eri maissa sijaitsevia tytäryhtiöitä. Nämä yritykset tai niiden mahdolliset oikeusseuraajat on velvoitettava maksamaan takaisin perusteettomasti saadut tuet.

(369) Takaisinperinnän on lisäksi katettava ajanjakso, jonka ajan tuensaajat saivat etua, toisin sanoen ajanjakso, joka alkaa siitä, kun tuki asetettiin kunkin tuensaajan käyttöön, ja päättyy siihen, kun se on tosiasiallisesti peritty takaisin, ottaen huomioon taloudellisen edun määrittelyperusteet ja laskentaperiaatteet, jotka on määritelty 7.1.4.1–7.1.4.5 kohdassa. Takaisinperintämenettelyn yhteydessä Belgialle kuuluvan lojaalia yhteistyötä koskevan velvollisuuden mukaisesti [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] – sittemmin […] – ja SIF:lle myönnetyn tuen määrä on menettelyn kuluessa määritettävä tarkemmin Belgian viranomaisten toimittamien tietojen perusteella, joissa otetaan huomioon lainan muodossa myönnetyn tuen osalta todelliset maksu- ja takaisinmaksupäivät sekä kaikki muut Belgian esittämät merkitykselliset seikat. Takaisinperittäville summille lasketaan joka tapauksessa korkoa, jota kertyy tuen tosiasialliseen takaisinperintään asti.

10. **PÄÄTELMÄ**

(370) Komissio toteaa, että Belgia on toteuttanut mainitut tukitoimenpiteet sääntöjenvastaisesti ja rikkonut siten SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa. Komissio katsoo, että kaikki nyt tarkasteltavat toimenpiteet ovat valtiontukea eivätkä sovellu sisämarkkinoille.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Seuraavat toimenpiteet, jotka Belgia on toteuttanut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ovat sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea:

a) Duferco US Investment Corporationin osakkeiden myynti, jossa tuensaajana on Duferco Industrial Investment ja tuen määrä on 11 581 700 euroa;

b) Duferco Participations Holding Limitedin osakkeiden myynti, jossa tuensaajana on [DPH:ssa tuolloin määräysvaltainen yhtiö] ja tuen määrä on 20 362 464 euroa;

c) Duferco Salvage Investments Holdingin osakkeiden osto, jossa tuensaajana on Duferco Salvage Investments Holding ja tuen määrä on [65–72 miljoonaa] euroa;

d) [Duferco-konsernin tuolloiselle emoyhtiölle] myönnetty laina, jossa tuen määrä on periaatteessa 2 082 723 euroa, jos lainaan sovellettava korko on alle 3,502 prosenttia;

e) Steel Invest & Financelle myönnetty laina, jossa tuen määrä on periaatteessa 10 413 639 euroa, jos lainaan sovellettava korko on alle 4,302 prosenttia;

f) Duferco Long Productsin osakkeiden osto, jossa tuensaajana on Duferco Long Products ja tuen määrä on 100 000 000 euroa.

([64]) Unionin tuomioistuimen tuomio 17.6.1999, Belgia v. komissio, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64 ja 65 kohta.
([65]) Neuvoston asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9).

2 artikla

1. Belgian on perittävä tuensaajilta tai näiden oikeusseuraajilta takaisin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut, sisämarkkinoille soveltumattomat tuet.

2. Takaisinperittävistä summista on maksettava korkoa siitä päivästä alkaen, jona ne saatettiin tuensaajien käyttöön, niiden tosiasialliseen takaisinperintään saakka.

3. Korko lasketaan komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([66]) V luvun säännösten mukaisesti.

3 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin välittömästi ja tehokkaasti.

2. Belgian on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

4 artikla

1. Belgian on toimitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta komissiolle seuraavat tiedot:

a) kultakin tuensaajalta perittävä kokonaismäärä (pääoma ja korko);

b) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;

c) asiakirjat, joista käy ilmi, että tuensaajat on määrätty maksamaan tuki takaisin.

2. Belgian on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä säännöllisesti siihen saakka, kun 1 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Sen on annettava viipymättä komission pyynnöstä tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on annettava myös yksityiskohtaisia tietoja tuensaajilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Belgian kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä tammikuuta 2016.

Komission puolesta

Margrethe VESTAGER

Komission jäsen

([66]) Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2016/2042,

annettu 1 päivänä syyskuuta 2016,

tukiohjelmasta SA.38418 – 2014/C (ex 2014/N), jonka Saksa aikoo toteuttaa elokuvatuotannon ja elokuvien jakelun tukemiseksi

(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 5551)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on pyytänyt asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa edellä mainittujen säädösten mukaisesti ([1]) ja on ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Saksa ilmoitti komissiolle 4 päivänä maaliskuuta 2014 päivätyllä kirjeellä muuttavansa elokuvatuotantoa ja elokuvien jakelua koskevaa tukiohjelmaa (Filmförderungsgesetz, jäljempänä 'FFG'). Saksa toimitti komissiolle lisätietoja asiasta 17 päivänä huhtikuuta ja 16 päivänä heinäkuuta 2014 päivätyillä kirjeillä.

(2) Komissio ilmoitti Saksalle 17 päivänä lokakuuta 2014 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen toimenpidettä koskeva menettely.

(3) Menettelyn aloittamisesta tehty komission päätös, jäljempänä 'aloituspäätös', julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([2]). Komissio kehotti asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa.

(4) Saksa lähetti aloituspäätöstä koskevia huomautuksia 11 päivänä joulukuuta 2014 päivätyllä kirjeellä.

(5) Komissio sai huomautuksia asianomaisilta osapuolilta. Se toimitti ne Saksalle, joka otti niihin kantaa 5 päivänä maaliskuuta 2015 päivätyllä kirjeellä.

2. YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TOIMENPITEESTÄ

2.1 Nimike, tukiohjelma

(6) Tukiohjelman oikeusperusta on Saksan elokuvateollisuuden tukemiseen käytettävistä toimenpiteistä annettu laki, sellaisena kuin se on muutettuna seitsemännellä muutoslailla (FFG in der Fassung des siebten Änderungsgesetzes). Laissa säädetään ehdoista Saksan elokuvalautakunnan (Filmförderanstalt, jäljempänä 'FFA') myöntämälle audiovisuaalialan tuelle. Komissio oli hyväksynyt tuen 31 päivään joulukuuta 2016 saakka valtiontuesta SA.36753 3 päivänä joulukuuta 2013 antamassaan päätöksessä. Saksan ilmoittama tukiohjelman aiottu muuttaminen koskee sellaisten tilausvideopalvelujen tarjoajien tukemista ja näiltä perittävää veroa, joilla ei ole toimipaikkaa tai edustusta Saksassa.

(7) Elokuvatuotannon sekä elokuvien jakelun ja esittämisen tukemista koskevaa nykyistä liittovaltion tukiohjelmaa rahoitetaan erityisverolla (Sonderabgabe), jota peritään elokuva- ja videoteollisuuden alan sekä yleisradiotoiminta-alan yrityksiltä. Elokuvateatteritoiminnan harjoittajien, videopalvelujen tarjoajien ja tilausvideopalvelujen

([1]) EUVL C 437, 5.12.2014, s. 57.
([2]) Ks. alaviite 1.

tarjoajien on maksettava FFA:lle pakollista veroa, joka perustuu näiden saamiin tuloihin elokuvien hyödyntämisestä. Elokuvateatteritoiminnan harjoittajat maksavat elokuvasalikohtaisiin lipputuloihin perustuvaa veroa. Videopalvelujen tarjoajat ja tilausvideopalvelujen tarjoajat maksavat nettomääräiseen vuosiliikevaihtoon perustuvaa veroa edellyttäen, että vuosiliikevaihto on yli 50 000 euroa ([3]).

(8) Tukiohjelman muutoksen taustalla on teknologian nopea kehitys etenkin elokuvien jakelun alalla. Elokuvia katsellaan kotona yhä enemmän verkon kautta, ja fyysisten tallenteiden vuokraus onkin jäämässä verkkokatselun varjoon. Liiketoimintamallin kehityksen menestys riippuu yhä vähemmän siitä, minne asianomaisten palvelujen tarjoaja eli tässä tapauksessa elokuvia yksityistä katselua varten saataville tuova toimija on sijoittautunut. Palveluntarjoaja voi valitsemastaan sijoittautumispaikasta käsin toimittaa palveluja toiselle alueelle ilman merkittäviä siirtokustannuksia tai fyysisestä läsnäolosta aiheutuvia kustannuksia. Tilattavien palvelujen toimittaminen kuluttajille ei edellytä sääntömääräistä kotipaikkaa tai sivuliikettä kohdejäsenvaltiossa. Toimenpide, jonka Saksa aikoo panna täytäntöön liittovaltion tukiohjelman ehdotetulla muutoksella, koskee tilausvideopalveluina toteutettavan elokuvien jakelun rahoittamista. Tähän mennessä tukeen ovat olleet oikeutettuja vain tilausvideopalvelujen tarjoajat, joilla on sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike Saksassa. Tulevaisuudessa myös tilausvideopalvelujen tarjoajien, joilla ei ole toimipaikkaa tai edustusta Saksassa, on määrä saada tukea internetin kautta saksan kielellä toteutettavalle tarjonnalleen, joka on suunnattu Saksassa oleville asiakkaille.

(9) Lisäksi FFG:n 66a §:n 2 momenttia muutetaan siltä osin kuin se koskee tukiohjelman rahoitusjärjestelmää. Näin otetaan huomioon edellä mainittu muutos ja varmistetaan, että Saksan ulkopuolelle sijoittautuneilta tilausvideopalvelujen tarjoajilta tullaan perimään veroa vastapainona niiden tukioikeuksille. Vero peritään liikevaihdosta, jonka palveluntarjoajat saavat mahdollisesti tuetuista tuotteista eli internetin kautta saksan kielellä asiakkaille Saksassa tarjottavista elokuvista. Vero peritään vain, jos kyseinen liikevaihto ei ole elokuva-alan tukeen liittyvän vastaavan veron alainen palveluntarjoajan sijoittautumispaikassa.

(10) Saksa perustelee Saksan ulkopuolelle sijoittautuneiden tilausvideopalvelujen tarjoajien ottamista tuen piiriin ensinnäkin sillä, että tilausvideopalvelujen osuus elokuvien jakelusta ja kulutuksesta kasvaa kaiken kaikkiaan voimakkaasti, ja toiseksi sillä, että kansainvälistä toimintaa harjoittavat suuret tilausvideopalvelujen tarjoajat ovat viime aikoina yleensä valinneet vain yhden unionin alueella sijaitsevan sijoittautumispaikan, josta käsin ne toimittavat palveluja moniin tai kaikkiin jäsenvaltioihin. Tuen laajentamisen tavoitteena on säilyttää FFG:n nykyinen järjestelmä ja periaatteet, joiden mukaan elokuvien katselu Saksassa varmistaa katselutavasta riippumatta tulojen tuottamisen valtion omistamaan rahastoon, josta tuetaan monia erilaisia kulttuuriin liittyviä tavoitteita, kuten elokuvatuotantoa ja elokuvien jakelua.

(11) Kotimaisilta ja ulkomaisilta videopalvelujen tarjoajilta saatavista verotuloista 30 prosenttia on määrä varata videopalveluina tai tilausvideopalveluina toimitettavien elokuvien jakelun tukemiseen. Jäljelle jäävällä osuudella ja elokuvateattereilta ja yleisradiotoiminnan harjoittajilta saatavilla rahoitusosuuksilla edistetään elokuvatuotantoa ja elokuvien jakelua muiden kanavien välityksellä. Edellä mainittu 30 prosentin osuus verotuloista on ainoa rahoituslähde, josta tuetaan videopalvelujen jakelua.

(12) Ilmoitettua tukitoimenpidettä on määrä soveltaa siitä alkaen, kun komissio hyväksyy sen, 31 päivään joulukuuta 2016 saakka. Videopalvelujen tarjonnasta perittävästä verosta saatavien varojen arvioidaan olevan 13 miljoonaa euroa vuodessa.

2.2 **Tuen olemassaolo**

(13) Kuten aloituspäätöksessä todetaan, edellä kuvattu toimenpide on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Mainitussa artiklassa määrätään, että ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”. Edellä kuvattu toimenpide täyttää valtiontueksi luokittelun kumulatiiviset edellytykset. Tuki elokuvien jakeluun myönnetään valtion varoista, siitä on taloudellista etua yrityksille, etu on valikoiva ja toimenpide saattaa vääristää tai uhata vääristää kilpailua ja kauppaa sisämarkkinoilla.

([3]) Videoteollisuudelta perittävä vero on 1,8 %, kun liikevaihto on enintään 30 miljoonaa euroa, 2,0 %, kun liikevaihto on yli 30 miljoonaa ja alle 60 miljoonaa euroa, ja 2,3 %, kun liikevaihto on yli 60 miljoonaa euroa.

(14) Valtion varojen osalta on todettava, että FFG:n mukainen tuki myönnetään varoista, jotka on saatu keräämällä erilaisia FFG:n nojalla perittäviä veroluonteisia maksuja. FFA on julkisoikeudellinen yhteisö, joka siirtää mainituista veroista saatavia tuottoja eteenpäin elokuvatuotantoon ja elokuvien jakeluun. Kyseessä oleviin toimenpiteisiin sisältyy näin ollen valtion varoja ja valtion voidaan katsoa myöntäneen ne.

(15) Tukiohjelman edunsaajat eli elokuvatuottajat, käsikirjoittajat, elokuvien jakelijat ja elokuvateatteritoiminnan harjoittajat harjoittavat taloudellista toimintaa, joten niitä on pidettävä yrityksinä. Valtion myöntämä tuki muodostaa edun, jota edunsaajat eivät olisi saaneet tavanomaisissa markkinaolosuhteissa. Tukiohjelma on myös valikoiva, koska sen ainoat edunsaajat ovat yrityksiä, jotka osallistuvat elokuvien tuottamiseen, jakeluun ja esittämiseen.

(16) Elokuvatuotannon ja elokuvien jakelun markkinat ovat luonteeltaan kansainväliset. Edunsaajat kilpailevat kansainvälisesti muissa jäsenvaltioissa olevien tuottajien ja jakelijoiden kanssa. Sen vuoksi toimenpide, jolla aiotaan tukea elokuvien tuottamista, jakelua ja myynninedistämistä, vaikuttaa kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja katsotaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi.

2.3 **Menettelyn aloittamisen syyt**

2.3.1 *Tilausvideopalvelujen jakelulle tarkoitetun muutetun tuen yhteensopivuus SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan kanssa*

(17) Aiotulla toimenpiteellä eli sellaisten tilausvideopalvelujen tarjoajien tukemisella ja näiltä perittävällä verolla, joilla ei ole toimipaikkaa tai edustusta Saksassa, muutetaan tukiohjelmaa, jonka komissio oli hyväksynyt 31 päivään joulukuuta 2016 saakka. Valtiontuen arviointiperusteet eivät ole muuttuneet tukiohjelman aiemman hyväksymisen jälkeen, ja ehdotettu muutos koskee pelkästään tukea elokuvien videojakelulle sekä ulkomaisilta tilausvideopalvelujen tarjoajilta perittävää veroa.

(18) Komissio on jo katsonut tilausvideopalvelujen tarjoajien toteuttamalle elokuvien jakelulle tarkoitetun tuen sinänsä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaiseksi ([4]). Mahdollisten edunsaajien ryhmän laajentaminen koskemaan Saksan ulkopuolelle sijoittautuneita yrityksiä ei vaikuta kielteisesti kyseisen artiklan nojalla suoritettuun soveltuvuuden arviointiin.

2.3.2 *Muiden unionin oikeuden säännösten mahdollinen rikkominen*

(19) Komission on valtiontukea koskevassa arvioinnissa tutkittava, onko tukitoimenpiteen rahoitus muidenkin unionin oikeuden säännösten kuin kilpailusääntöjen mukainen, jos rahoitus on olennainen osa tukitoimenpidettä. Näin on silloin, kun veron ja tuen välillä on sellainen sitova yhteys, jonka mukaisesti veron tuotto osoitetaan väistämättä tuen rahoittamiseen ja se vaikuttaa suoraan tuen suuruuteen ([5]). Jos vero on tällaisessa tapauksessa vastoin muita SEUT-sopimuksen määräyksiä, komissio ei voi todeta osittain verotuloista rahoitettavaa tukea sisämarkkinoille soveltuvaksi ([6]).

(20) Ilmoitetun tukiohjelman mukaan 30 prosenttia tuloista, jotka saadaan tilausvideopalvelujen tarjoajilta perittävästä verosta, käytetään rahoittamaan tukea elokuvien videojakelulle. Lisäksi tämäntyyppistä tukea ei rahoiteta muista lähteistä. Näin ollen videojakelun rahoituksen ja tästä toiminnasta perittävästä verosta saatavien tulojen välillä on yhteys, sillä verotulot ovat ainoa tuen rahoituslähde ja niillä on siten suora vaikutus käytettävissä olevaan tuen määrään. Veron ja tuen välillä on näin ollen sitova yhteys, ja on varmistettava, että vero on paitsi kilpailusääntöjen, myös muiden unionin oikeuden säännösten mukainen.

(21) Sen vuoksi on arvioitava, onko veron ulottaminen koskemaan muualle kuin Saksaan sijoittautuneita tilausvideopalvelujen tarjoajia yhteensopiva SEUT-sopimuksen 110 artiklan kanssa, jonka mukaan jäsenvaltiot eivät määrää muiden jäsenvaltioiden tuotteille sellaista veroa, jota ne eivät määrää samanlaisille kotimaisille tuotteille. Lisäksi

([4]) Valtiontuesta SA.36753 – Saksa, Filmförderungsgesetz, 3 päivänä joulukuuta 2013 annettu komission päätös, jossa viitataan asiassa N 477/2008 – Saksa, Saksan elokuvatukiohjelma – 10 päivänä joulukuuta 2008 tehdyn komission päätöksen 80–95 kohtaan.

([5]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 22.12.2008, Regie Networks, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, 99 kohta; unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 11.7.2014, DTS Distribuidora de Televisión Digital v. komissio, T-533/10, valitus vireillä, ECLI:EU:T:2014:629, 51 kohta ja unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 11.7.2014, Telefónica de España et Telefónica Móviles España v. komissio, T-151/11, valitus vireillä, ECLI:EU:T:2014:631, 101 kohta.

([6]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio, DTS Distribuidora de Televisión Digital v. komissio, ks. edellä alaviite 5, ECLI:EU:T:2014:629, 50 kohta ja unionin yleisen tuomioistuimen tuomio Telefónica de España et Telefónica Móviles España v. komissio, ks. edellä alaviite 5, ECLI:EU:T:2014:631, 100 kohta.

on arvioitava, voiko vero olla sellaisten sääntöjen vastainen, jotka koskevat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU ([7]) mukaisesti muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden tilausvideopalvelujen tarjoajiin sovellettavaa lainkäyttövaltaa.

2.3.2.1 **SEUT-sopimuksen 110 artikla**

(22) Vero olisi ristiriidassa SEUT-sopimuksen 110 artiklan kanssa, ja sen vuoksi kielletty siltä osin kuin se syrjii maahantuotuja tuotteita eli siltä osin kuin sen avulla rahoitettava tuki korvaa merkittävän osan kansallisesta tuotteesta perittävästä verosta verrattuna maahantuotuun tuotteeseen ([8]).

(23) Sen vuoksi veronluonteiset maksut, kuten kuvatun tukiohjelman nojalla määrättävät maksut, voivat olla SEUT-sopimuksen 110 artiklan vastaisia, jos tukiohjelmasta hyötyvät kansalliset palveluntarjoajat yksinomaan tai muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneita kilpailijoita enemmän. Jotta tukiohjelma olisi SEUT-sopimuksen mukainen, maahantuotavat palvelut eivät tällaisessa tapauksessa saa olla veronalaisia. Jos muihin jäsenvaltoihin sijoittautuneiden palveluntarjoajien maahantuomat palvelut ovat veronalaisia ja kyseiset palveluntarjoajat voivat hyötyä tukiohjelmasta samalla tavalla kuin kotimaiset palveluntarjoajat, ei ristiriitaa SEUT-sopimuksen 110 artiklaan nähden ole.

(24) Ei riitä, että tukiohjelmaa koskevissa säännöissä säädetään tämän tapauksen tapaan, että myös ulkomaiset palveluntarjoajat voivat ilman syrjintää hyötyä tuesta. On myös suljettava pois käytännön mahdollisuudet kotimaisten toimijoiden rakenteelliseen suosimiseen tukiehtojen avulla.

(25) Komissio on kehottanut Saksaa ja asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksia ja toimittamaan asiaan liittyviä tietoja, jotka koskevat tukiohjelman yhteensopivuutta SEUT-sopimuksen 110 artiklan kanssa.

2.3.2.2 **Direktiivi 2010/13/EU**

(26) Ilmoitetulla toimenpiteellä määrätään muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneilta tilausvideopalvelujen tarjoajilta perittävästä verosta, joka perustuu niiden Saksan markkinoilla tilausvideopalveluista saamaan liikevaihtoon. Tässä yhteydessä tulee esille kysymys siitä, sovelletaanko veroon direktiiviä 2010/13/EU.

(27) Direktiivin 2010/13/EU 13 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden lainkäyttövallan piiriin kuuluvien mediapalvelun tarjoajien tarjoamilla tilattavilla audiovisuaalisilla mediapalveluilla edistetään mahdollisuuksien mukaan ja tarkoituksenmukaisin keinoin eurooppalaisten teosten tuotantoa ja saatavuutta. Direktiivin 13 artiklassa mainitaan esimerkkeinä tällaisesta edistämisestä rahoitus, joka kohdistuu eurooppalaisten teosten tuotantoon tai niitä koskevien oikeuksien hankkimiseen, sekä se osuus tai näkyvyys, joka tilattavien palvelujen tarjoajien tarjoamia ohjelmia koskevissa luetteloissa annetaan eurooppalaisille teoksille. Direktiivi 2010/13/EU ei sen johdanto-osan 19 kappaleen mukaan vaikuta jäsenvaltioiden eikä jäsenvaltioiden viranomaisten vastuuseen ”lähetys- ja ohjelmatoiminnan organisoinnin – mukaan lukien toimilupia, hallinnollisia lupia ja verotusta koskevat järjestelmät – rahoituksen ja sisällön osalta”.

(28) On pantava merkille, että direktiivin 2010/13/EU voimaantuloajankohtana tilausvideopalveluilla, joiden palveluntarjoajalla ei ollut toimipaikkaa palvelujen vastaanottojäsenvaltiossa, oli vain vähäinen merkitys. Tällä välin niiden markkinaosuus on kuitenkin kasvanut merkittävästi. Vuonna 2014 EU:n tilausvideopalvelumarkkinoiden arvo oli 2,501 miljardia euroa, mikä merkitsee 272 prosentin kasvua vuoden 2010 jälkeen. Tilausvideopalvelumarkkinoiden arvo oli Saksassa 315,2 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja kasvu oli 172 prosenttia vuoden 2010 jälkeen ([9]).

(29) Jos FFG olisi katsottava toimenpiteeksi, jolla pannaan täytäntöön direktiivin 2010/13/EU 13 artikla, Saksan harjoittamaa muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneita tilausvideopalvelujen tarjoajia koskevaa lainkäyttövaltaa olisi arvioitava kyseisessä direktiivissä säädettyjen lainkäyttövaltaa koskevien säännösten perusteella. Direktiivin 2010/13/EU 2 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan a alakohdan ja 3 kohdan mukaan kullakin jäsenvaltiolla on lainkäyttövalta säännellä kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajien lähettämiä audiovisuaalisia mediapalveluja direktiivissä säädettyjen tiettyjen erityissääntöjen mukaisesti. Direktiivin 2010/13/EU 3 artiklan 1 kohdan mukaan ”Jäsenvaltioiden on varmistettava alueellaan vapaus vastaanottaa audiovisuaalisia mediapalveluja muista jäsenvaltioista, eivätkä ne saa rajoittaa niiden edelleen lähettämistä perustein, jotka liittyvät niihin aloihin, joita tämän direktiivin mukainen yhteensovittaminen koskee”.

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

([8]) Komission päätös 2000/116/EY asiassa C-34/97, Alankomaat – veronluonteiset maksut koristekasvien myynninedistämiseen (EUVL L 34, 9.2.2000, s. 20), 63 kohta.

([9]) Euroopan audiovisuaalinen seurantakeskus – Trends in Video-on-Demand revenues, s. 3-4, https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/study-data-and-information-costs-and-benefits-audiovisual-media-service-directive-avmsd.

(30) Jos direktiiviä 2010/13/EU sovelletaan, on sen jäsenvaltion, johon mediapalvelun tarjoaja on sijoittautunut, näin ollen varmistettava lainkäyttövaltansa piiriin kuuluviin audiovisuaalisiin mediapalveluihin sovellettavien sääntöjen noudattaminen. Tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen osalta tästä periaatteesta tehtävien poikkeusten mahdolliset syyt on esitetty tyhjentävästi direktiivin 2010/13/EU 3 artiklan 4 kohdan a alakohdassa.

(31) Komissio toi sen vuoksi aloituspäätöksessä esille epäilyksiä voimassa olevaa valtiontukitoimenpidettä FFG koskevan ilmoitetun muutoksen soveltuvuudesta sisämarkkinoille. Nämä epäilykset koskivat erityisesti sitä, onko sellainen elokuvien jakelulle annettava tuki, jota rahoitetaan varoista, joihin sisältyy Saksan ulkopuolelle sijoittautuneilta tilausvideopalvelujen tarjoajilta perittäviä maksuja, direktiivin 2010/13/EU mukainen.

3. **ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET**

(32) Huomautuksia esitti kymmenen asianomaista osapuolta. Ne olivat Saksan julkisen televisiolähetystoiminnan harjoittajat ARD ja ZDF, Saksan yksityisten lähetysyhtiöiden järjestö (VPRT), Euroopan digitaalisen median yhdistys (EDiMA), Saksan kaapelilähetystoiminnan harjoittajien liitto Verband Deutscher Kabelnetzbetreiber (ANGA), julkinen elokuvarahasto Mitteldeutsche Medienförderung (MDM), elokuvateollisuusjärjestö Spitzenorganisation der Deutschen Filmwirtschaft (SPIO), joka edusti elokuvatuotannon, elokuvatekniikan ja elokuvien jakelun alan jäseniään, elokuvateatteritoiminnan harjoittajat (AG Kino ja HDF Kino) ja Saksan elokuvatuottajien liitto (Produzentenallianz). Yksi huomautusten esittäjä pyysi, ettei sen nimeä paljasteta.

3.1 **SEUT-sopimuksen 110 artiklan mahdollinen rikkominen**

(33) Huomautusten esittäjä, jonka nimeä ei paljasteta, jäljempänä 'yritys X', on huolissaan SEUT-sopimuksen 110 artiklan rikkomisesta. Vaikka tukiohjelmaa koskevissa säännöissä säädetään, että myös ulkomaiset palveluntarjoajat voivat ilman syrjintää hyötyä tuesta, tukiehdoissa suositaan käytännössä rakenteellisesti kotimaisia toimijoita.

(34) Yritys X:n mukaan syrjintää ilmenisi, koska ainakin tällä hetkellä avustuksista päättävän lautakunnan kaikki jäsenet ovat saksalaisia. Avustusten myöntäminen olisi harkinnanvaraista, minkä vuoksi varat ohjautuisivat varsin todennäköisesti saksalaisille yrityksille. Yritys X väittää lisäksi, että muiden kuin kotimaisten palveluntarjoajien tarjonnasta suurempi osuus on muista maista peräisin olevaa, vaikka se suunnataan saksalaiselle yleisölle. Koska kyseisessä tarjonnassa on vähemmän saksalaisia elokuvia, palveluntarjoajilla on myös vähemmän jakelulle myönnettävään tukeen oikeutettuja elokuvia. Lisäksi ulkomaiset tilausvideopalvelujen tarjoajat joutuvat selviytymään kielimuurista, koska asiaa koskevat säännöt ovat saatavilla vain saksankielisinä ja hakemukset on toimitettava saksan kielellä.

(35) Yritys X kritisoi elokuvien jakeluun tarkoitetun elokuvakohtaisen tuen määrän vähäisyyttä ja tilausvideopalvelujen jakelun kaiken kaikkiaan vähäistä osuutta tämäntyyppisestä tuesta verrattuna videoiden DVD- ja BluRay-myyntiin myönnettävään tukeen. Yritys kritisoi myös sitä, että vero määrätään kaikista elokuvista saatavan liikevaihdon perusteella riippumatta siitä, ovatko ne saksalaisia tai eurooppalaisia elokuvia ja siten oikeutettuja jakelulle myönnettävään rahoitukseen. Yritys X:n mukaan veron vaikutus kotimaisiin tilausvideopalvelujen tarjoajiin on vähäisempi kuin ulkomaisiin, koska osa ensiksi mainituista on vertikaalisesti integroituneita tilausvideopalvelu- ja TV- tai kaapelilähetystoiminnan harjoittajia, jotka voivat hyötyä myös Saksan elokuvatukisäätiön (Deutscher Filmförderfonds) myöntämästä tuotantotuesta, jonka rahoitukseen tilauspalveluvideoiden tarjoajat osallistuvat.

(36) ANGA, joka edustaa myös tilausvideopalvelujen tarjoajia Saksassa, katsoo toisaalta, että kyseessä on kotimaisten palveluntarjoajien syrjintä, koska niihin sovelletaan niiden kotimaisen tarjonnan verotusta, kun niiden Saksan ulkopuolelle sijoittautuneet kilpailijat, jotka kilpailevat niiden kanssa samoille markkinoille räätälöidyllä tarjonnallaan, eivät ole veron alaisia kyseisen liikevaihdon osalta vain, koska ne ovat päättäneet valita kotipaikan ulkomailta. SPIO, VPRT, Produzentenallianz ja MDM väittävät lisäksi, että verolla lopetettaisiin kotimaisten palveluntarjoajien syrjintä. SPIO:n mukaan pääosan tilausvideopalveluiden Saksassa tuottamasta liikevaihdosta saa 13 yritystä, joista kuusi on sijoittautunut ulkomaille. Näissä luvuissa ei vielä näy Alankomaihin sijoittautuneen yhdysvaltalaisen johtavan tilausvideopalvelujen tarjoajan äskettäinen tulo markkinoille. SPIO katsoo, ettei palveluntarjoajan enemmän tai vähemmän satunnaisen sijoittautumispaikan pitäisi olla ratkaiseva tekijä verotuksen kannalta. Palveluntarjoaja ei digitaaliajalla tarvitse enempää kuin yhden sijoittautumispaikan sisämarkkinoilla. Verotuksen kannalta tärkeämpää olisi kysyä, hankkiiko palveluntarjoaja elokuvalisenssejä Saksan

markkinoille loppukäyttäjien kanssa harjoitettavaa kaupankäyntiä varten. SPIO myös viittaa keräämiinsä tietoihin, joista käy ilmi, että ulkomaiset tilausvideopalvelujen tarjoajat painottavat tarjonnassaan samalla tavalla saksalaisia tuotantoja kuin kotimaiset palveluntarjoajat.

3.2 **Yhteensopivuus direktiivin 2010/13/EU kanssa**

(37) Direktiivin 2010/13/EU osalta yritys X ja EDiMA katsovat, että ilmoitetussa toimenpiteessä on kyse toimenpiteestä, jolla edistetään mainitun direktiivin 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti eurooppalaisten teosten saatavuutta alkuperämaan periaatteen vastaisesti.

(38) Muut asianomaiset osapuolet tukivat Saksan ehdotusta ja katsoivat, ettei vero ole direktiivin 2010/13/EU 13 artiklan 1 kohdan vastainen, luettuna yhdessä mainitun direktiivin 2 ja 3 artiklan kanssa.

4. **SAKSAN HUOMAUTUKSET**

(39) Saksa huomauttaa, että olisi yleisesti kaikkien jäsenvaltioiden edun mukaista estää yritysten sijoittautumispaikan valinta pääasiassa verotuksellisin perustein, koska se johtaa elokuva-alalla vääristyneeseen kilpailuun sijaintipaikasta. Niiden Saksan ulkopuolelle sijoittautuneiden tilausvideopalvelujen tarjoajien poissulkeminen, jotka kohdistavat tarjontansa saksalaisille asiakkaille, vaikuttaisi kielteisesti eurooppalaisten teosten rahoitukseen.

4.1 **SEUT-sopimuksen 110 artiklan mahdollinen rikkominen**

(40) Saksa vahvistaa vakaan käsityksensä siitä, että ehdotuksen mukaisella ulkomaisilta tilausvideopalvelujen tarjoajilta perittävällä verolla ei käytännössäkään suosita kotimaisia toimijoita ulkomaisten toimijoiden kustannuksella. Yritys X:n väite, jonka mukaan rahoitus olisi suunnattu Saksan yrityksille, koska avustuksia myöntävän lautakunnan jäsenet ovat saksalaisia, ei Saksan mukaan pidä paikkaansa. Perusteena rahoituksen myöntämiselle ei ole hakijan sijoittautumispaikka vaan jakelulle myönnettävään tukeen oikeutettujen audiovisuaalisten teosten kulttuuriarvo ja luovuuteen liittyvä laatu. Saksa toteaa nimenomaisesti, että ulkomaiset tilausvideopalvelujen tarjoajat tarjoavat huomattavan määrän tukeen oikeutettuja saksalaisia elokuvia, ja suhtautuu myönteisesti tähän tosiasiaan.

(41) Saksa katsoo aiheettomaksi myös väitteen, jonka mukaan muiden kuin kotimaisten palveluntarjoajien tarjonnasta suurempi osuus on muista maista peräisin olevaa ja kyseisillä palveluntarjoajilla on sen vuoksi myös vähemmän jakelulle myönnettävään tukeen oikeutettuja elokuvia, vaikka vero peritään kaikista elokuvista saatavasta liikevaihdosta. Kotimaisten ja ulkomaisten palveluntarjoajien välille ei ensinnäkään tehdä eroa tältä osin. Myös kotimaiset palveluntarjoajat, joiden elokuvatarjonnasta pääosa ei ole tukikelpoista, ovat samassa tilanteessa. Toiseksi kyseessä ei Saksan mukaan ole välillinen syrjintä, koska ulkomaisten palveluntarjoajien tarjoamien tukikelpoisten elokuvien määrä ei ole kotimaisten kilpailijoiden tarjontaa pienempi vaan itse asiassa suurempi. Tämä käy ilmi Euroopan audiovisuaalisen seurantakeskuksen tiedoista, joista on lainaus eurooppalaisesta elokuvasta digitaaliajalla annetussa komission tiedonannossa ([10]).

(42) Saksa kiistää myös väitteen, jonka mukaan ulkomaiset tilausvideopalvelujen tarjoajat joutuisivat selviytymään kielimuurista. Vero koskee vain palveluntarjoajia, jotka markkinoivat aktiivisesti tarjontaansa Saksassa tai Saksan markkinoilla ja joiden on joka tapauksessa perehdyttävä asianmukaiseen lainsäädäntöön. Lisäksi rahasto antaa hakijoille neuvoja tarvittaessa myös englannin kielellä.

(43) Saksa on elokuvien jakeluun tarkoitetun elokuvakohtaisen tuen määrän väitetystä vähäisyydestä ja tilausvideopalvelujen jakelulle myönnettävän osuuden vähäisyydestä suhteessa tuen kokonaismäärään sitä mieltä, että jakeluun myönnettävän tuen ehdot eivät ole erilaiset teknisen tuen eri muodoille. Elokuvien tarjoamiseen eri tallennusmuodoissa tarvittavan yleisen teknisen infrastruktuurin luomisen aiheuttamat kustannukset eivät esimerkiksi missään tapauksessa ole tukikelpoisia. Tuki myönnetään yksittäiselle tukikelpoiselle teokselle.

(44) Väitteestä, jonka mukaan veron vaikutus kotimaisiin tilausvideopalvelujen tarjoajiin on vähäisempi kuin ulkomaisiin, koska osa ensiksi mainituista on vertikaalisesti integroituneita tilausvideopalvelu- ja TV- tai kaapelilähetystoiminnan harjoittajia, Saksa korostaa, että ensinnäkin vain osa palveluntarjoajista on integroituneita. Toiseksi tässä väitteessä ei oteta huomioon sitä tosiasiaa, että näiden yritysten lähetystoimintaa harjoittavien sivuliikkeiden on myös osallistuttava elokuvarahaston rahoittamiseen.

([10]) (COM(2014) 272 final, sivut 4 ja 5) ”Eurooppalaisten elokuvien tarjonnasta voidaan todeta, että maailmanlaajuinen toimija (joka on läsnä EU:n 26 maassa) tarjoaa tärkeimmissä kansallisissa kaupoissa enemmän EU:n menestyselokuvia ja eurooppalaisten elokuvapalkintojen voittajia kuin kansalliset tilausvideopalvelujen tarjoajat”.

4.2 **Yhteensopivuus direktiivin 2010/13/EU kanssa**

(45) Saksa katsoo, ettei suunniteltu vero kuulu direktiivin 2010/13/EU soveltamisalaan. Näin ollen se ei ole kyseisen direktiivin 13 artiklan 1 kohdan vastainen, luettuna yhdessä 2 ja 3 artiklan kanssa. Veroa ei voida katsoa sääntelytoimenpiteeksi, jolla olisi vaikutusta mediapalveluihin, niiden ohjelmiin ja jakeluun. Elokuvien rahoitusta ei ole yhdenmukaistettu unionin tasolla. Veron perintä mediapalvelun käyttöpaikalla noudattaa samaa logiikkaa, joka on 1 päivästä tammikuuta 2015 alkaen unionissa sovellettavan palvelujen arvonlisäverotuksen perustana.

(46) Ulkomaisten tilausvideopalvelujen tarjoajien markkinaosuuden nopean kasvun vuoksi saksalaiset palveluntarjoajat joutuisivat epäedulliseen kilpailuasemaan, jos niiden verottamista jatkettaisiin eivätkä ulkomaiset kilpailijat olisi saman veron alaisia kansallisilla markkinoilla. Esimerkiksi iTunes, joka ei ole sijoittautunut Saksaan, on jo nykyään johtava saksalaisten elokuvien tilausvideopalveluiden tarjoaja.

5. **TOIMENPITEEN ARVIOINTI**

5.1 **Tuen olemassaolo**

(47) Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 13–16 kappaleessa todetaan, kuvattu toimenpide on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Tuki elokuvien jakeluun myönnetään valtion varoista, siitä on taloudellista etua yrityksille, etu on valikoiva ja toimenpide saattaa vääristää tai uhata vääristää kilpailua ja kauppaa sisämarkkinoilla.

5.2 **Tilausvideoiden jakelulle tarkoitetun muutetun tuen yhteensopivuus SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan kanssa**

(48) Aiotulla toimenpiteellä eli sellaisten tilausvideopalvelujen tarjoajien tukemisella ja näiltä perittävällä verolla, joilla ei ole toimipaikkaa tai edustusta Saksassa, muutetaan tukiohjelmaa, jonka komissio oli hyväksynyt 31 päivään joulukuuta 2016 saakka. Valtiontuen arviointiperusteet eivät ole muuttuneet tukiohjelman aiemman hyväksymisen jälkeen.

(49) Komissio on jo katsonut tilausvideopalveluiden tarjoajien harjoittamalle elokuvien jakelulle tarkoitetun tuen sinänsä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaiseksi ([11]). Se katsoi näin ollen jo aloituspäätöksessä, että mahdollisten edunsaajien ryhmän laajentaminen koskemaan Saksan ulkopuolelle sijoittautuneita yrityksiä ei sinänsä vaikuta kielteisesti mainitun artiklan nojalla suoritettuun sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiin.

5.3 **Muiden unionin oikeuden säännösten mahdollinen rikkominen**

5.3.1 *Yhteensopivuus SEUT-sopimuksen 110 artiklan kanssa*

(50) Uusi vero ei ole SEUT-sopimuksen 110 artiklan vastainen. Ulkomaiset tilausvideopalvelujen tarjoajat voivat saada käytännössäkin tukea samalla tavalla kuin kotimaiset. Kuten Saksa on ilmoittanut, tukiohjelma tarjoaa tehokkaita keinoja, joiden avulla ulkomaiset tilausvideopalvelujen tarjoajat voivat hakea elokuvien jakeluun tarkoitettua tukea samalla tavalla kuin niiden saksalaiset kilpailijat.

(51) Ulkomaiset yritykset voivat saada tietoa tästä rahoitusmahdollisuudesta samalla tavalla kuin Saksaan sijoittautuneet yritykset. Kukin niistä saa joka tapauksessa tietoa rahoitusmahdollisuudesta suorittaessaan maksuja rahastolle, jonka kautta elokuvien jakelulle annetaan tukea. Tukea myönnetään lisäksi yksinomaan hakemusten perusteella, ja ulkomaisten yritysten hakemuksia kohdellaan täsmälleen samalla tavalla kuin saksalaisten yritysten. Valintalautakunta on velvollinen arvioimaan hakemukset yksinomaan niiden elokuvien kulttuuriarvon perusteella, joille haetaan tukea. Jakelijan sijoittautumispaikka ei sen vuoksi kuulu niihin kriteereihin, joiden perusteella valintalautakunta tekee päätöksensä.

(52) Saksankielisten elokuvien ulkomaiset tarjoajat hyötyvät myös välillisesti Saksan elokuvatuotannon tuesta samalla tavalla kuin niiden saksalaiset kilpailijat. Tällä tuella varmistetaan sellaisten Saksan rahoittamien elokuvien jatkuva tarjoaminen, joita ulkomaiset palveluntarjoajat voivat ottaa mukaan tarjontaansa. Tämän vahvistaa myös se tosiasia, että ulkomaisten palveluntarjoajien luetteloissa saksalaisten elokuvien osuus vastaa kotimaisten palveluntarjoajien luetteloissa olevaa osuutta.

([11]) Katso alaviite 4.

(53) Yritys X esitti väitteen, jonka mukaan veron vaikutus kotimaisiin tilausvideopalvelujen tarjoajiin on vähäisempi kuin ulkomaisiin, koska osa ensiksi mainituista on vertikaalisesti integroituneita tilausvideopalvelu- ja TV- tai kaapelilähetystoiminnan harjoittajia, jotka voivat saada myös tuotantotukea. Tässä väitteessä ei oteta huomioon, että jaottelu integroituneisiin ja ei-integroituneisiin yrityksin ei liity millään tavalla sijoittautumispaikkaan. Vaikutukset olisivat erilaiset myös saksalaisten TV- ja tilausvideopalvelujen tarjoajien kannalta. Väitteessä jätetään lisäksi huomiotta se, että myös tilausvideopalvelujen tarjoajat tuottavat tukikelpoisia elokuvia.

5.3.2 *Yhteensopivuus direktiivin 2010/13/EU kanssa*

(54) Herää kysymys, kuuluuko kyseessä oleva vero, joka on suunniteltu rakenteeltaan sellaiseksi, että sitä peritään saksalaiselle yleisölle suunnatuista palveluista, direktiivin 2010/13/EU soveltamisalaan. Mainitusta verosta saaduilla tuloilla ylläpidetään FFA:ta, joka on erilaisten kulttuuritavoitteiden edistämiseen audiovisuaalialalla käytettävä julkinen rahasto. Saaduista verotuloista 30 prosenttia on määrä varata videopalveluina tai tilausvideopalveluina toimitettavien elokuvien jakelun tukemiseen. Jäljelle jäävällä osuudella ja elokuvateatterien ja yleisradiotoiminnan harjoittajien osallistumisella rahoitukseen tuetaan yleisemmin elokuvatuotantoa ja elokuvien jakelua muiden kanavien välityksellä.

(55) Direktiivin 2010/13/EU 13 artiklan 1 kohdassa säädetään toimenpiteistä, jotka liittyvät eurooppalaisten teosten edistämiseen tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen avulla. Lisäksi siinä säädetään, että jäsenvaltio, jonka lainkäyttövallan piiriin kyseisten palvelujen tarjoaja kuuluu, varmistaa teosten edistämisen. Edistämistä voidaan toteuttaa esimerkiksi tällaisten palvelujen antamalla rahoituksella, joka kohdistuu eurooppalaisten teosten tuotantoon.

(56) Se, että tarkasteltavana olevaa veroa käytetään sellaisen julkisoikeudellisen yhteisön rahoitukseen, jonka yhtenä tehtävänä on eurooppalaisten teosten tuotannon ja jakelun tukeminen, antaa aihetta epäillä, kuuluuko vero direktiivin 2010/13/EU 13 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Direktiivin 2010/13/EU 13 artiklan 1 kohdassa ei mainita, onko eurooppalaisten teosten edistäminen toteutettava siten, että siihen eivät osallistu muut osapuolet kuin itse tilausvideopalvelujen tarjoajat.

(57) Kyseessä olevan kaltaisen veron soveltaminen palveluihin, jotka suunnataan yhdestä jäsenvaltiosta käsin toisen jäsenvaltion markkinoille, voisi lisäksi herättää kysymyksen siitä, kyseenalaistetaanko tällaisella verolla direktiivin 2010/13/EU 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetty periaate, jonka mukaan mediapalvelujen tarjoaja kuuluu sen jäsenvaltion lainkäyttövallan piiriin, johon se on sijoittautunut.

(58) Direktiivin 2010/13/EU muuttamista on ehdotettu sen varmistamiseksi, että direktiivissä otetaan asianmukaisesti huomioon lineaarisiin ja ei-lineaarisiin audiovisuaalisiin mediapalveluihin liittyvä markkinoiden kehitys. Komissio hyväksyi 25 päivänä toukokuuta 2016 direktiivin muuttamista koskevan ehdotuksen ([12]). Siinä tehdään selväksi, että jäsenvaltioilla on oikeus velvoittaa lainkäyttövaltaansa kuuluvat tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajat osallistumaan eurooppalaisten teosten tuotannon rahoitukseen. Direktiivin 13 artiklan ehdotetussa muutoksessa tehdään erityisesti selväksi, että jäsenvaltioilla on oikeus edellyttää rahoitukseen osallistumista tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajilta, joiden kohdeyleisöt sijaitsevat niiden alueella mutta jotka ovat sijoittautuneet muihin jäsenvaltioihin. Tässä tapauksessa rahoitusosuuden on muutosehdotuksen mukaan perustuttava ainoastaan kohdejäsenvaltioissa saatuihin tuloihin. Jos jäsenvaltio, johon palveluntarjoaja on sijoittautunut, määrää suoritettavaksi rahoitusosuuden, sen on otettava huomioon mahdolliset kohdejäsenvaltioiden määräämät rahoitusosuudet.

(59) Komissio katsoo, että direktiivin 13 artiklan ehdotetussa sanamuodossa on selkeytetty sitä, mikä voisi olla mahdollista jo nyt voimassa olevan direktiivin nojalla. Tätä artiklaa ei tämän päätöksen yhteydessä sovellettavassa sanamuodossakaan voida ymmärtää niin, että sille jäsenvaltiolle, johon palveluntarjoaja on sijoittautunut, annettaisiin yksinomainen toimivalta asettaa tilausvideopalvelujen tarjoajille vero, jolla rahoitetaan eurooppalaisten teosten tuotantoa ja niitä koskevien oikeuksien hankkimista tai sen osuuden tai näkyvyyden määrittelyä, joka tilattavien palvelujen tarjoajien tarjoamia ohjelmia koskevissa luetteloissa annetaan eurooppalaisille teoksille. Artiklan sanamuoto ei ole ehdoton eikä rajoitukseton. Tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajien verotus on lisäksi vain yksi esimerkki toimenpiteistä, joita jäsenvaltio, jolla on lainkäyttövalta, voi toteuttaa.

(60) Tulkinta, jonka mukaan direktiivin 2010/13/EU 2 artiklan 1 kohdan mukaista alkuperämaan periaatetta sovelletaan kyseessä olevan veron kaltaiseen veroon, johtaa tilanteisiin, joissa samoilla markkinoilla toimiviin palveluntarjoajiin sovelletaan erilaisia velvoitteita. Tulkinta, jonka mukaan jäsenvaltion olisi vapautettava tilausvideopalvelujen tarjoajat, jotka suuntaavat tarjontansa kyseisen jäsenvaltion yleisölle mutta ovat sijoittautuneet

([12]) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi, COM/2016/0287 final, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016PC0287&from=FI.

johonkin toiseen jäsenvaltioon, osallistumisesta eurooppalaisten teosten tukemiseen, syrjisi itse asiassa palveluntarjoajia, jotka ovat sijoittautuneet ensiksi mainittuun jäsenvaltioon ja joilta peritään vero, kun molemmat palveluntarjoajat kilpailevat samoilla markkinoilla.

(61) Direktiivin 2010/13/EU voimaantuloajankohtana tiedossa ei vielä ollut, miten laajalti tilausvideopalvelujen rajatylittävän tarjoamisen markkinaosuus kasvaa eikä miten suuri merkitys siihen liittyvällä rahastoon suoritettavien maksujen määrällä tulee olemaan, kuten johdanto-osan 28 kappaleessa todetaan. Komissio toteaa erityisesti, että Saksan ilmoittamalla toimenpiteellä rajataan veronalaiset tulot käsittämään nimenomaisesti vain kohdejäsenvaltiosta saadut tulot ja vain se osuus, josta ei peritä rahoitusosuutta sijoittautumisjäsenvaltiossa.

(62) Tästä seuraa, että direktiivissä 2010/13/EU ei erityisesti kyseenalaisteta sellaisen veron perinnän hyväksyttävyyttä, jota sovelletaan tiettyihin tilausvideopalvelujen tarjoajiin, jotka tarjoavat palveluja Saksan ulkopuolisista sijaintipaikoista käsin.

6. **PÄÄTELMÄ**

(63) Komissio päättelee näin ollen, että tukiohjelman FFG muuttaminen, jonka Saksa aikoo toteuttaa tilauspalveluvideoiden tarjoajien harjoittaman elokuvien jakelun rahoittamiseksi, on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakodan sekä 110 artiklan mukainen eikä ole direktiivin 2010/13/EU vastainen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Toimenpide, jonka Saksa aikoo toteuttaa elokuvatukilain, sellaisena kuin se on muutettuna seitsemännellä muutoslailla (Filmförderungsgesetz in der Fassung des Siebten Änderungsgesetzes), muuttamiseksi, soveltuu sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan nojalla.

Tämän vuoksi toimenpiteen täytäntöönpano hyväksytään.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 1 päivänä syyskuuta 2016.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen

ISSN 1977-0812 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-261X (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI